

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

กรมควบคุมมลพิษ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

รายงานประจำปี 2552

สารบัญ

สารจากอธิบดี กรมควบคุมมลพิษ 3

คณะผู้บริหาร กรมควบคุมมลพิษ 4

ข้อมูลภาพรวม

- ความเป็นมา ภารกิจและหน้าที่ความรับผิดชอบ 9
- โครงสร้างของกรมควบคุมมลพิษ 10
- อัตรากำลังของกรมควบคุมมลพิษ 12
- แผนภูมิแสดงความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 13
- งบประมาณ 14

สรุปผลการดำเนินงานของกรมควบคุมมลพิษในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. 2552

- ผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ 16
- ผลการปฏิบัติราชการภายใต้แผนปฏิบัติราชการของกรมควบคุมมลพิษ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 21

รายงานการเงิน 28

ผลการดำเนินงานที่สำคัญในรอบปีงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2552

- งานสนองโครงการตามพระราชดำริ การเสริมสร้างศักยภาพการจัดการในพื้นที่ อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา 35
- โครงการสายใยรักแห่งครอบครัว กรณี คลองวัดประดู่และคลองอำแพง 36
- การดำเนินงานภายใต้ปฏิญญาความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤต 40
- การประเมินศักยภาพการรองรับมลพิษของแม่น้ำสำคัญ 42
- การเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากชุมชนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 43
- มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการลักลอบทิ้งและบริหารจัดการกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย 45
- การดำเนินงานด้านการลด คัดแยก และนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ (Reduce Reuse and Recycle : 3Rs) 47
- การแก้ไขปัญหาหมอกควัน ไฟป่า ปี 2552 49
- โรงไม้...เหมืองหิน ตัดดาว 2552 51
- ระบบเครือข่ายการติดตามผลการตรวจวัดมลพิษทางอากาศจากปล่องโรงงานอุตสาหกรรมแบบต่อเนื่อง (Continuous Emission Monitoring System Network: CEMS Network) 52
- การจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 54
- การบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อม 56
- บทบาทของกรมควบคุมมลพิษในการแก้ปัญหามลพิษในพื้นที่มาบตาพุด จังหวัดระยอง และบริเวณใกล้เคียง 58
- บทบาทของกรมควบคุมมลพิษในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการด้านการบริหารจัดการมลพิษระดับชาติ และผลการดำเนินงานปี 2552 62
- โครงการเรียกคืนอะลูมิเนียม เพื่อจัดทำขาเทียมพระราชทาน 64
- การให้บริการข้อมูลข่าวสารของกรมควบคุมมลพิษ 65
- TECAC...ทางเลือกหนึ่งในการช่วยเหลือแหล่งกำเนิดมลพิษให้ปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม 66
- ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมอาคารตามแนวทางอาคารเขียว (Green Building) 67
- ความร่วมมือระหว่างประเทศ ด้านการจัดการมลพิษปี พ.ศ. 2552 68
- ศาลปกครองเชียงใหม่ยกฟ้องกรมควบคุมมลพิษฐานละเลยการปฏิบัติหน้าที่ กรณีโรงไฟฟ้าแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม 70
- กฎหมายที่กรมควบคุมมลพิษประกาศในปี พ.ศ. 2552 71

ภาคผนวก

- ทำเนียบผู้บริหาร 73
- คณะผู้จัดทำ 75

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

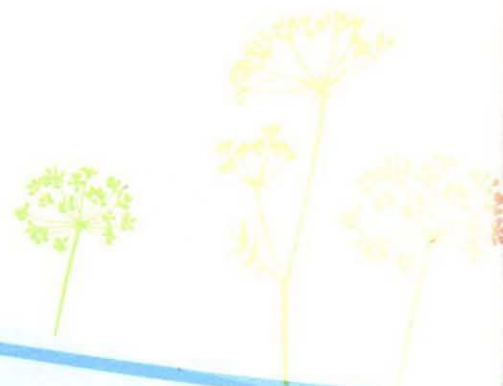
3961182627

วิสัยทัศน์ ลดและขจัดมลพิษเพื่อคุณภาพ
สิ่งแวดล้อมที่ดี

พันธกิจ เสนอนโยบาย แผน มาตรการ
มาตรฐาน และควบคุม กำกับ ดูแล สนับสนุน
การป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ โดยการ
มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

“สำหรับก้าวต่อไปกรมควบคุมมลพิษให้ความสำคัญกับการทำงานเชิงรุก และการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้น โดยมุ่งเน้นส่งเสริมการแก้ไขปัญหา มลพิษไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่เป้าหมายและพื้นที่วิกฤต”

สารจากอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาจะเห็นว่า การใช้ทรัพยากรธรรมชาติของมนุษย์ขาดการจัดการอย่างเหมาะสม ส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม การสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติ การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ รวมทั้งการเกิดปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมจากแหล่งชุมชน มลพิษจากแหล่งอุตสาหกรรม และมลพิษจากแหล่งเกษตรกรรม

กรมควบคุมมลพิษ ในฐานะที่เป็นหน่วยงานหลักในการกำกับ ดูแล เสนอความเห็นในการจัดทำนโยบาย และแผนการส่งเสริมรักษาสิ่งแวดล้อม กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมและมาตรฐานการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด รวมทั้งการส่งเสริมและบังคับใช้กฎหมายและเรื่องราวร้องทุกข์ด้านมลพิษ เพื่อแก้ไขปัญหามลพิษของประเทศ ซึ่งในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน และกรมควบคุมมลพิษพร้อมที่จะประสานกับทุกภาคส่วนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการมลพิษ เพื่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีของประเทศต่อไป

การดำเนินงานในช่วงที่ผ่านมา กรมควบคุมมลพิษ ให้ความสำคัญด้านการให้บริการและรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน พร้อมกับสนับสนุน ผลักดันการบริหารจัดการมลพิษในพื้นที่วิกฤต การใช้มาตรการทางกฎหมาย เศรษฐศาสตร์และสังคม เพื่อสร้างแรงจูงใจในการรักษาสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถให้กับจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการเกี่ยวกับปัญหามลพิษ ตลอดจนสนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการมลพิษ สำหรับก้าวต่อไปกรมควบคุมมลพิษให้ความสำคัญกับการทำงานเชิงรุก และการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้น โดยมุ่งเน้นส่งเสริมการแก้ไขปัญหามลพิษไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่เป้าหมายและพื้นที่วิกฤต พัฒนากฎหมาย กฎระเบียบ และกลไกการจัดการมลพิษ เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติตามและบังคับใช้กฎหมายด้านมลพิษ พัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการจัดการมลพิษ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกัน ควบคุม ลดและขจัดมลพิษ รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรเพื่อเตรียมการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลกและปัญหามลพิษที่จะเกิดขึ้น

ผลสำเร็จในการดำเนินงานของกรมควบคุมมลพิษเกิดขึ้นจากความร่วมมือ ร่วมใจ และความมุ่งมั่น ปฏิบัติงานอย่างจริงจังของเจ้าหน้าที่กรมควบคุมมลพิษ โดยมีเป้าหมายเดียวกัน คือ “ลดและขจัดมลพิษเพื่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีของประเทศ” โดยน้อมนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักพื้นฐานในการปฏิบัติงาน

(นายสุวัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา)

อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

คณะผู้บริหารกรมควบคุมมลพิษ

นายสุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา
อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

นางมิ่งขวัญ วิชยารังสฤษฎี
รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

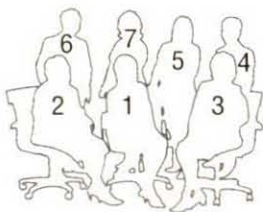
นายวรศาสน์ อภัยพงษ์
รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

คณะผู้บริหารกรมควบคุมมลพิษ

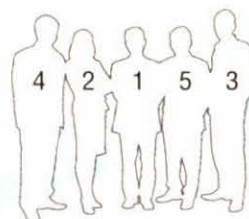
สำนักงานเลขานุการกรม

1. นางสาวชिरา แสงศรี
เลขานุการกรม
2. นางกนิษฐา กอวัฒนาศ
หัวหน้างานสารบรรณ
3. นางอังคณา จันอุไร
หัวหน้าฝ่ายแผนงาน
4. นายชัยน้อย ศักดิ์จิรชัย
รักษาการหัวหน้าฝ่ายคลังและพัสดุ
5. นางอารีย์ บุญไพศาลดิลก
หัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่
6. นายนิชร คงเพชร
รักษาการหัวหน้าฝ่ายเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
7. นางกิงกาญจน์ อมราภิบาล
หัวหน้ากลุ่มงานช่วยอำนวยการนักบริหาร

กองนิติการ

1. นายสุชิน สังข์พงษ์
ผู้อำนวยการกองนิติการ
2. นางวิมลนันท์ ไสภณธนะสิทธิ์
หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป
3. นายบรรชา รังแก้ว
หัวหน้าฝ่ายกฎหมายสิ่งแวดล้อม 1
4. นายธีระพล ดิษยาธิคม
หัวหน้าฝ่ายกฎหมายสิ่งแวดล้อม 2
5. นายพิทยา ปราโมทย์วรพันธุ์
หัวหน้าฝ่ายคดีและนิติกรรมสัญญา

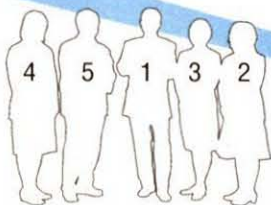

คณะผู้บริหารกรมควบคุมมลพิษ

กองแผนงานและประเมินผล

1. นายรังสรรค์ ปิ่นทอง
ผู้อำนวยการกองแผนงานและประเมินผล
2. นางรจิต ฆารณอม
หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป
3. นางสาวจิระนันท์ เหมพูลเสิริฐ
หัวหน้ากลุ่มวิเคราะห์แผนและประเมินผล
4. นางสาวชมพูนุท โลहितานนท์
หัวหน้ากลุ่มเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อมและวิเทศสัมพันธ์
5. นายคมกฤษ ภาคย์ทองสุข
หัวหน้ากลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศมลพิษ

สำนักจัดการกากของเสีย และสารอันตราย

1. นางสุณี ปิยะพันธุ์พงศ์
ผู้อำนวยการสำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย
2. นางสาวสมศรี เทพหนู
หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป
3. นายสายชล แสงให้สุข
ผู้อำนวยการส่วนแผนงานและประมวลผล
4. นายเชาวน์ นกอยู่
ผู้อำนวยการส่วนขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
5. นางสาวธีราพร วิริวุฒิกกร
ผู้อำนวยการส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
6. นางสาวนภวิศ บัวสรวง
ผู้อำนวยการส่วนของเสียอันตราย
7. นางสาวพรพิมล เจริญสง
ผู้อำนวยการส่วนสารอันตราย
8. นายสุเมธา วิเชียรเพชร
ผู้อำนวยการส่วนปฏิบัติการฉุกเฉินและฟื้นฟู

สำนักจัดการคุณภาพน้ำ

1. นายอนุพันธ์ อิจูรัตน์
ผู้อำนวยการสำนักจัดการคุณภาพน้ำ
2. นางสาวเบญจริสา บุญนาค
หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป
3. นางกัญชลี นาวิกภูมิ
ผู้อำนวยการส่วนแผนงานและประมวผล
4. นางสาวทิพย์อาภา ยลธรรม์ธรรม
ผู้อำนวยการส่วนแหล่งน้ำจืด
5. นางจุฑามาศ กวินเสกสรรค์
รักษาการผู้อำนวยการส่วนแหล่งน้ำทะเล
6. นายสมชาย ทรงประกอบ
ผู้อำนวยการส่วนน้ำเสียชุมชน
7. นายอนุภูณ สุธาพันธ์
ผู้อำนวยการส่วนน้ำเสียอุตสาหกรรม
8. นางสาวสุนีย์ ต๊ะปินตา
ผู้อำนวยการส่วนน้ำเสียเกษตรกรรม

สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง

1. นายวิจารณ์ สิมาฉายา
ผู้อำนวยการสำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง
2. นางสาวสุรจฐา กวักหิรัญ
หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป
3. นายเจนจบ สุขสด
ผู้อำนวยการส่วนแผนงานและประมวผล
4. นายพันศักดิ์ ภิรมงคล
ผู้อำนวยการส่วนคุณภาพอากาศในบรรยากาศ
5. นายปัญญา วรเพชรายุทธ
ผู้อำนวยการส่วนมลพิษทางอากาศจากยานพาหนะ
6. นางสาวพัชราวดี สุวรรณธาดา
ผู้อำนวยการส่วนมลพิษทางอากาศจากอุตสาหกรรม
7. นายเดลินศักดิ์ เพ็ชรสุวรรณ
ผู้อำนวยการส่วนมลพิษทางเสียงและความสั่นสะเทือน

คณะผู้บริหารกรมควบคุมมลพิษ

ฝ่ายตรวจและบังคับการ

1. นางจันทนา ภาคย์ทองสุข
ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจและบังคับการ
2. สิบเอกสมรัก ศรีเพชร
หัวหน้างานธุรการ
3. นางสาวอัญชลี คงสมบูรณ์
รักษาการผู้อำนวยการส่วนอำนาจการ
รักษาการผู้อำนวยการส่วนกำกับการ
4. นายธานี จารุณัฐ
รักษาการผู้อำนวยการส่วนบังคับการ 1
5. นายบุญเติม โชติวัฒนศิริ
รักษาการผู้อำนวยการส่วนบังคับการ 2
6. นายจุมพล ชุนอ่อน
รักษาการผู้อำนวยการส่วนบังคับการ 3
7. นายครรชิต สุนทรากกร
รักษาการผู้อำนวยการส่วนบังคับการ 4

ฝ่ายคุณภาพสิ่งแวดล้อม และห้องปฏิบัติการ

1. นางสาวพรศรี สุทธนารักษ์
ผู้อำนวยการฝ่ายคุณภาพสิ่งแวดล้อมและห้องปฏิบัติการ
2. หัวหน้างานธุรการ
3. นายชานัน ติรณะรัต
หัวหน้ากลุ่มเทคโนโลยีการจัดการมลพิษ
4. นางสาวพรนิภา อีระจินดาชล
หัวหน้ากลุ่มห้องปฏิบัติการสิ่งแวดล้อม

ความเป็นมา

กรมควบคุมมลพิษ ก่อตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกา แบ่งส่วนราชการกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 เมื่อวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2535 ต่อมาได้มีพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2545 จัดตั้งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้มีพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของ ส่วนราชการ พ.ศ. 2545 เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2545 ให้โอน บรรดากิจการ อำนาจ หน้าที่ ทรัพย์สิน งบประมาณ หนี้ สิทธิ ภาระผูกพัน ข้าราชการ ลูกจ้างและอัตรากำลังในส่วน ของ กรมควบคุมมลพิษ สังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ให้มาสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแทน

ภารกิจและหน้าที่ความรับผิดชอบ

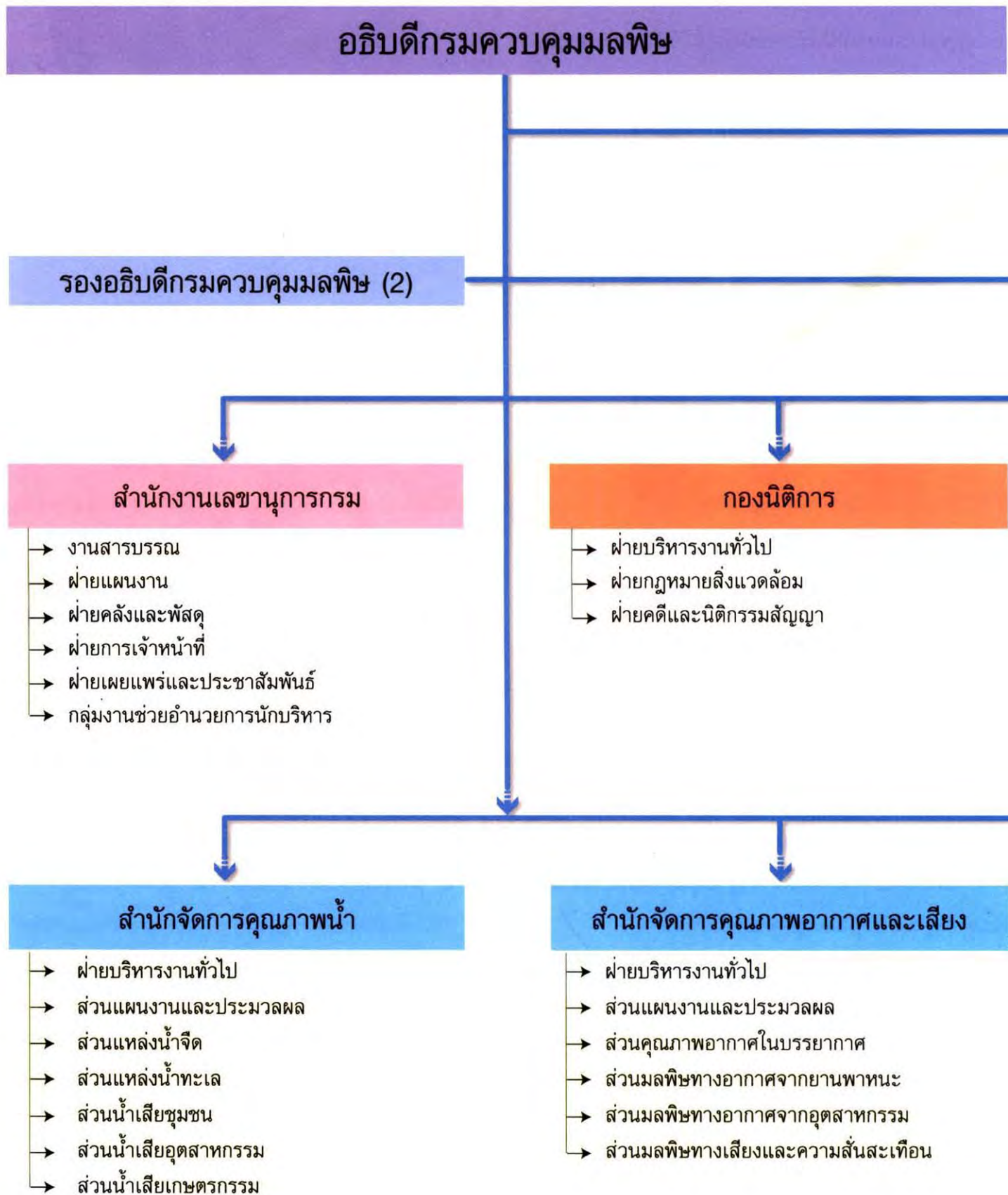
กรมควบคุมมลพิษ มีภารกิจเกี่ยวกับการกำกับ ดูแล อำนวยการ ประสานงานติดตามและประเมินผลเกี่ยวกับการ ฟื้นฟู คุ้มครอง และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ภายใต้ กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมควบคุมมลพิษ กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2545 โดยมีอำนาจ หน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. เสนอความเห็นเพื่อจัดทำนโยบายและแผนการส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติด้านการควบคุมมลพิษ
2. เสนอแนะการกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม และมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด
3. จัดทำแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมและมาตรการ ในการควบคุม ป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมอันเนื่อง มาจากภาวะมลพิษ
4. ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม และจัดทำ รายงานสถานการณ์มลพิษ

5. พัฒนาระบบ รูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมสำหรับ ระบบต่างๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการกากของเสีย สารอันตราย คุณภาพน้ำ อากาศ ระดับเสียง และความ สั่นสะเทือน
6. ประสานงานและดำเนินการเพื่อฟื้นฟู หรือระงับเหตุ ที่อาจเป็นอันตรายจากมลพิษในพื้นที่ที่มีการปนเปื้อนมลพิษ และประเมินความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม
7. ให้ความช่วยเหลือและคำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับ การจัดการมลพิษ
8. ประสานความร่วมมือกับต่างประเทศและองค์กร ระหว่างประเทศในด้านการจัดการมลพิษ
9. ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องราวร้องทุกข์ด้านมลพิษ
10. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษา คุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติด้านการควบคุมมลพิษและ กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
11. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจ หน้าที่ของกรมหรือตามที่ กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรี มอบหมาย

โครงสร้างของกรมควบคุมมลพิษ

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน

กองแผนงานและประเมินผล

- ฝ่ายบริหารงานทั่วไป
- กลุ่มวิเคราะห์แผนและประเมินผล
- กลุ่มเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อมและวิเทศสัมพันธ์
- กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศมลพิษ

สำนักจัดการกากของเสียและอันตราย

- ฝ่ายบริหารงานทั่วไป
- ส่วนแผนงานและประมวลผล
- ส่วนขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
- ส่วนของเสียอันตราย
- ส่วนสารอันตราย
- ส่วนปฏิบัติการฉุกเฉินและฟื้นฟู

ฝ่ายตรวจและบังคับการ

- งานธุรการ
- ส่วนอำนวยการ
- ส่วนกำกับการ
- ส่วนบังคับการ 1
- ส่วนบังคับการ 2
- ส่วนบังคับการ 3
- ส่วนบังคับการ 4

ฝ่ายคุณภาพสิ่งแวดล้อมและห้องปฏิบัติการ

- งานธุรการ
- กลุ่มเทคโนโลยีการจัดการมลพิษ
- กลุ่มห้องปฏิบัติการ

อัตรากำลังของกรมควบคุมมลพิษ

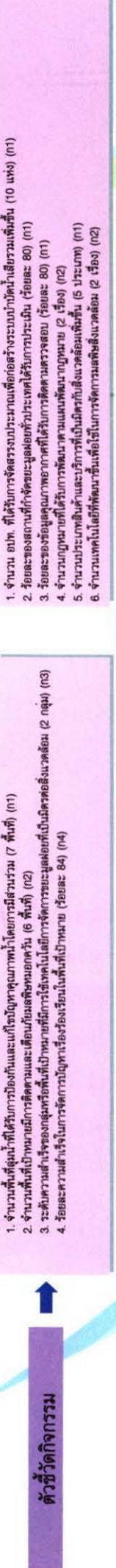
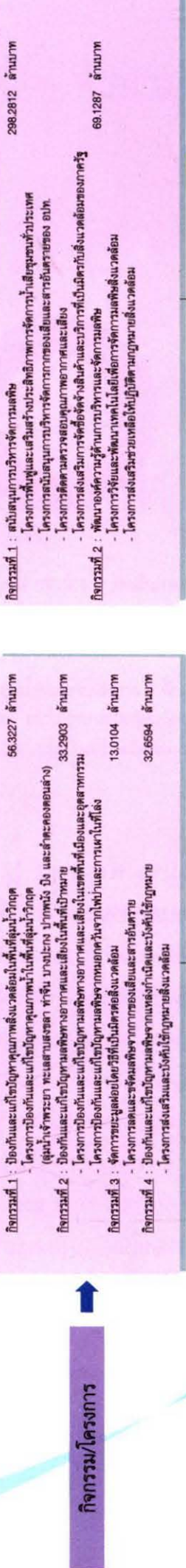
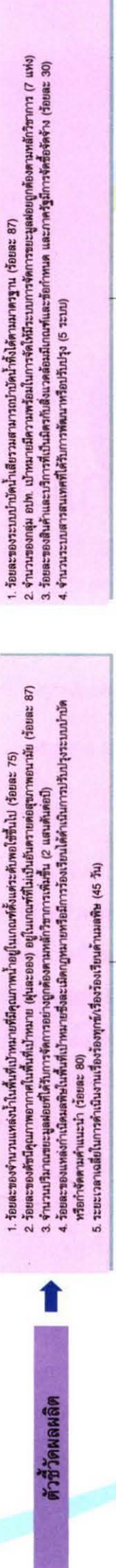
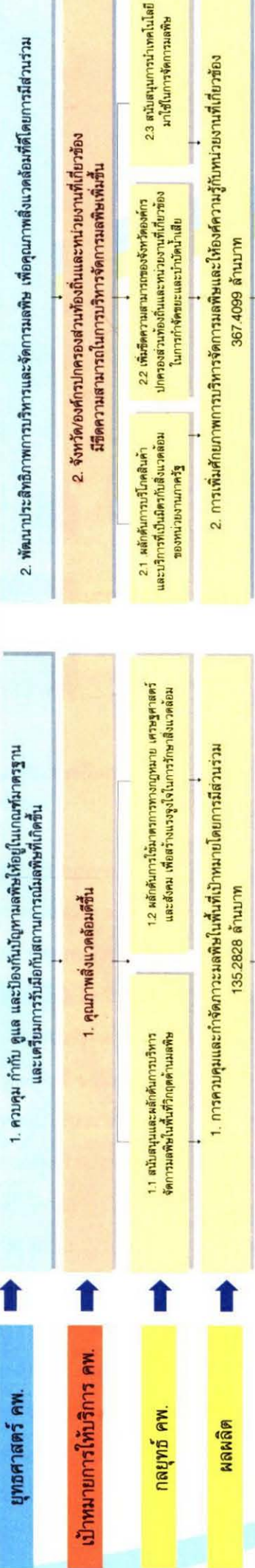
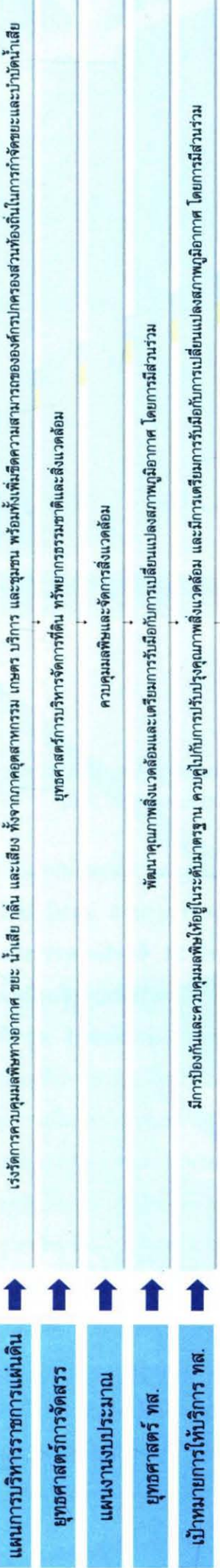
หน่วยงาน	ข้าราชการ	ลูกจ้างประจำ	พนักงานราชการ	รวม
1. ผู้บริหารระดับสูง	3	-	-	3
2. กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	3	-	2	5
3. เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน	3	-	1	4
4. สำนักงานเลขานุการกรม	29	59	17	105
5. กองนิติการ	12	-	2	14
6. กองแผนงานและประเมินผล	31	-	12	43
7. สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย	50	-	25	75
8. สำนักจัดการคุณภาพน้ำ	61	-	32	93
9. สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง	58	-	46	104
10. ฝ่ายตรวจและบังคับการ	40	-	20	60
11. ฝ่ายคุณภาพสิ่งแวดล้อมและห้องปฏิบัติการ	23	-	18	41
รวม	313	59	175	547

หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2552

กรมควบคุมมลพิษ

วิสัยทัศน์ : ลดและจัดมลพิษเพื่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี

พันธกิจ : เสนอนโยบาย แผน มาตรการ มาตรฐาน และควบคุม กำกับ ดูแล สนับสนุน การป้องกัน และแก้ไขปัญหามลพิษโดยมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

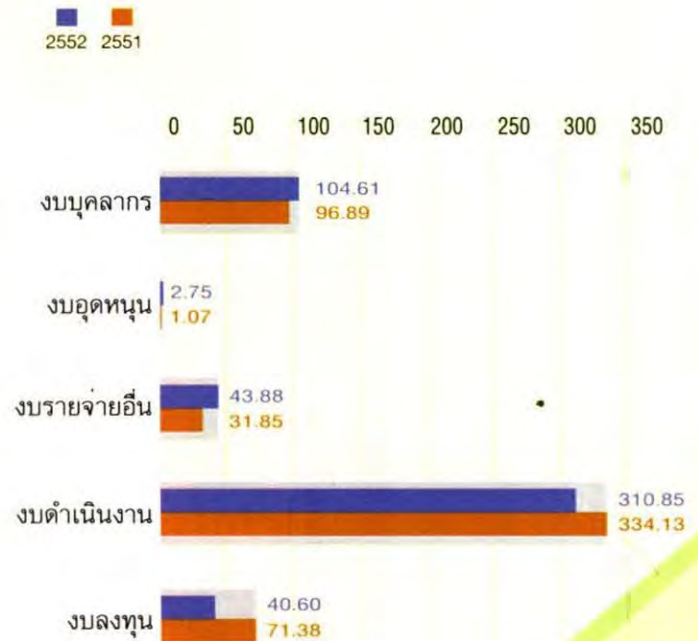
สรุปงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 : 502.6927 ล้านบาท รายจ่ายประจำปี (Fixed Cost) : 104.6396 ล้านบาท รายจ่ายผูกพัน : 23.8277 ล้านบาท การใช้จ่ายพิเศษ : 64.3632 ล้านบาท การกึ่งผูกพัน : 309.8623 ล้านบาท

งบประมาณ

- ผลผลิตที่ 1 135.28 ล้านบาท
- ผลผลิตที่ 2 367.41 ล้านบาท

รูปที่ 1 การจัดสรรงบประมาณรายจ่าย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552
ตามผลผลิต รวมทั้งสิ้น 502.69 ล้านบาท

เปรียบเทียบงบประมาณระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2551
และปีงบประมาณ พ.ศ. 2552

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 ได้รับจัดสรรงบประมาณรวมทั้งสิ้น 502.69 ล้านบาท ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และแผนการจัดสรรงบประมาณปี พ.ศ. 2552 ควบคุมมลพิษ และจัดการสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดให้มี 2 ผลผลิต คือ ผลผลิตที่ 1 การควบคุมและกำจัดภาวะมลพิษในพื้นที่เป้าหมายโดยการมีส่วนร่วม งบประมาณ 135.28 ล้านบาท และผลผลิตที่ 2 การเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการมลพิษและให้องค์ความรู้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง งบประมาณ 367.41 ล้านบาท (รูปที่ 1) และเมื่อเปรียบเทียบกับปีงบประมาณปี พ.ศ. 2551 ลดลงจำนวน 32.63 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 6.09 แยกเป็นงบบุคลากร เพิ่มขึ้น 7.72 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 7.97 งบอุดหนุน เพิ่มขึ้น 1.68 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 157.01 งบรายจ่ายอื่น เพิ่มขึ้น 12.03 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 37.76 งบดำเนินงาน ลดลง 23.28 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 6.97 งบลงทุน ลดลง 30.78 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 43.12

ซึ่งจากการถูกปรับลดงบดำเนินงานส่งผลให้กรมฯ ปิดสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศ จำนวน 5 สถานี ได้แก่ สถานีบ้านพักมณฑลทหารบกที่ 21 จังหวัดนครราชสีมา สถานีอนามัยท่าสี อำเภอมะเขาะ จังหวัดลำปาง สถานีศูนย์เยาวชนเทศบาล อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี สถานีที่ว่าการอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี และสถานีดับเพลิงเขาน้อยจังหวัดสระบุรี นอกจากนี้ กรมฯ เข้าไปดำเนินการดูแลรักษาสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศในกรุงเทพฯ และปริมณฑล จำนวน 4 สถานี ได้แก่ สถานีบ้านพักกรมทรัพยากรธรณีจังหวัดสมุทรปราการ สถานีโรงเรียนสิงหราชพิทยาคม สถานีมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม จังหวัดกรุงเทพฯ และสถานีการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ผลจากการปิดสถานีทำให้กรมฯ ไม่มีผลข้อมูลคุณภาพอากาศสำหรับเฝ้าระวังและจัดการปัญหามลพิษทางอากาศในพื้นที่ที่ปิดสถานี และผลข้อมูลคุณภาพอากาศที่ได้ดำเนินงานเองในบางช่วงข้อมูลจะไม่สมบูรณ์สาเหตุจากการตรวจซ่อมเครื่องมือ

กำกับ ควบคุม ดูแล และแก้ไขปัญหามลพิษ

สรุปผลการดำเนินงานของกรมควบคุมมลพิษ ในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. 2552

1. ผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติราชการตาม คำรับรองการปฏิบัติราชการ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 กรมควบคุมมลพิษ ได้มีการจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการของหน่วยงาน เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 เพื่อใช้ในการประเมินผล ประกอบด้วยตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินการใน 4 มิติ 25 ตัวชี้วัด ซึ่งปรากฏผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 ผลการประเมินโดยสำนักงาน ก.พ.ร. ได้คะแนน 4.2511 สรุปได้ ดังนี้

ตัวชี้วัด	ผลการประเมิน	
	ค่าคะแนนที่ได้	เกณฑ์
มิติที่ 1 ด้านประสิทธิผล	4.4926	ดี
ด้านประสิทธิผล : แผนปฏิบัติราชการของกระทรวง		
1.1.1 สัดส่วนของพื้นที่ป่าไม้ที่ถูกบุกรุกทำลายเปรียบเทียบกับพื้นที่ป่าปลูก	5.0000	ดีมาก
1.1.2 ระดับความสำเร็จของพื้นที่ชายฝั่งที่มีมาตรการในการดูแลป้องกันพื้นที่พืจากการถูกกัดเซาะเปรียบเทียบกับพื้นที่เป้าหมายทั้งหมด	5.0000	ดีมาก
1.1.3 ร้อยละของการเตือนภัยที่ถูกต้องและมีการนำไปใช้ประโยชน์	5.0000	ดีมาก
<ul style="list-style-type: none"> • การแจ้งเตือนภัยเฝ้าระวังด้านดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก คิดเป็นร้อยละ 100 • การแจ้งเตือนภัยด้านน้ำฝน (Early Warning) คิดเป็นร้อยละ 100 • การเตือนภัยที่ถูกต้องและมีการนำไปใช้ประโยชน์ด้านไฟฟ้า คิดเป็นร้อยละ 100 		
1.1.4 ระดับความสำเร็จของการจัดทำโครงการ/ กิจกรรมลดผลกระทบการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	5.0000	ดีมาก
1.1.5 ร้อยละของจังหวัดเป้าหมายที่มีคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินอยู่ในเกณฑ์ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 46.87 (จังหวัดที่มีปริมาณออกซิเจนละลาย (DO) มากกว่าหรือ เท่ากับค่าเฉลี่ย 3 ปีย้อนหลัง จำนวน 30 จังหวัด เทียบกับจังหวัดที่มีสถานีตรวจวัดคุณภาพน้ำ จำนวน 64 จังหวัด)	4.3750	ดี

ผลการประเมิน

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด	ค่าคะแนนที่ได้	เกณฑ์
<ul style="list-style-type: none"> ร้อยละของจังหวัดที่มีปริมาณฝุ่นละอองเฉลี่ยรายวันอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัย คิดเป็นร้อยละ 89.47 (ติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศใน 19 จังหวัด พบว่า ผ่านเกณฑ์ จำนวน 17 จังหวัด ไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 2 จังหวัด (เชียงใหม่และลำปาง)) ร้อยละของจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป้าหมายมีสมรรถนะในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามเกณฑ์ที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 91.52 (สนับสนุนเทศบาลนคร 21 แห่ง เทศบาลเมือง 38 แห่ง โดยมีหน่วยงานที่มีขีดความสามารถในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยจำนวน 54 แห่ง) 	5.0000	ดีมาก
1.2.1 ระดับความสำเร็จในการเตรียมการนำสิ่งก่อสร้างและพื้นที่รอบเขาพระวิหารที่เป็นของไทยขึ้นทะเบียนมรดกโลก	ยกเลิก	-
1.3 ระดับความสำเร็จของการพัฒนาศูนย์บริการร่วมหรือเคาน์เตอร์บริการประชาชน	4.1889	ดีมาก
ด้านประสิทธิผล : แผนปฏิบัติการราชการของกลุ่มภารกิจ		
2.1 จำนวนแหล่งน้ำผิวดินในพื้นที่เป้าหมายมีคุณภาพน้ำดีขึ้น	4.0000	ดี
2.2 ร้อยละของคุณภาพอากาศในพื้นที่เป้าหมายดีขึ้น	4.1000	ดี
<ul style="list-style-type: none"> กรุงเทพฯ ร้อยละ 97.70 สมุทรปราการ ร้อยละ 98.10 เชียงใหม่ ร้อยละ 94.50 สระบุรี ร้อยละ 81.70 		
2.3 ระดับความสำเร็จของการสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป้าหมายในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย	4.8180	ดีมาก
ด้านประสิทธิผล : แผนปฏิบัติการราชการของกรมหรือเทียบเท่า		
3.1.1 ร้อยละของแหล่งกำเนิดมลพิษในพื้นที่เป้าหมายซึ่งจะเกิดกฎหมายหรือมีการร้องเรียน ได้ดำเนินการปรับปรุงระบบบำบัดหรือกำจัดของเสียตามคำแนะนำ	5.0000	ดีมาก
<ul style="list-style-type: none"> แหล่งกำเนิดมลพิษ 5 ประเภท คือ <ol style="list-style-type: none"> นิคมอุตสาหกรรมและเขตประกอบการ โรงโม่ บด และย่อยหิน การเลี้ยงสุกร อาคารประเภท ก. ยานพาหนะปฏิบัติตามกฎหมาย คิดเป็นร้อยละ 87.46 		

ผลการประเมิน

ตัวชี้วัด

3.1.2 ร้อยละความสำเร็จของการใช้มาตรการสนับสนุนให้แหล่งกำเนิดมลพิษ
กลุ่มเป้าหมายปฏิบัติตามกฎหมาย

- จัดระเบียบโรงโม่ บด และย่อยหิน โดยใช้มาตรการทางสังคมเป็น
เครื่องมือในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมภายใต้โครงการ “โรงโม่
เหมืองหินติดดาว”

- 1) พื้นที่นำร่อง ได้แก่ จังหวัดสระบุรี มีจำนวนแหล่งกำเนิดมลพิษ
ที่มีผลการตรวจประเมินอยู่ในเกณฑ์ดีและดีเยี่ยม คิดเป็น
ร้อยละ 85
- 2) พื้นที่ขยายผล ได้แก่ จังหวัดชลบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี และ
ราชบุรี มีจำนวนแหล่งกำเนิดมลพิษที่มีผลการตรวจประเมิน
อยู่ในเกณฑ์ดีและดีเยี่ยม คิดเป็นร้อยละ 62.5

3.1.3 ระดับความสำเร็จในการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาพลังงานทางเลือก
จากขยะ (Waste to Energy)

- จัดทำแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยเพื่อผลิตพลังงานและ
ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการดำเนินการโครงการนำร่อง/สาธิต
- สรุปและประเมินผลการดำเนินงาน และปรับปรุงแนวทางการจัดการ
ขยะมูลฝอย เพื่อผลิตพลังงานจัดทำแผนปฏิบัติการสำหรับผลักดัน
ให้มีการดำเนินงานในพื้นที่อื่น

3.1.4 ร้อยละของจำนวนระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนที่มีคุณภาพน้ำทิ้งผ่าน
เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้ง

- กรมควบคุมมลพิษได้กำหนดแผนดำเนินงานร่วมกับสำนักงาน
สิ่งแวดล้อมภาคในการสร้างความพร้อมให้กับองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นเจ้าของระบบบำบัดน้ำเสีย ตลอดจนให้คำแนะนำและ
ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการเดินระบบ และสำรวจติดตาม
ผลการดำเนินงานระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นเพื่อติดตามตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน
ระบบบำบัดน้ำเสียของท้องถิ่น โดยพบว่า มีจำนวนระบบบำบัด
น้ำเสียรวมชุมชนที่มีคุณภาพน้ำทิ้งผ่านเกณฑ์มาตรฐาน คิดเป็น
ร้อยละ 91.52

ค่าคะแนนที่ได้

5.0000

เกณฑ์

ดีมาก

2.8000

พอใช้

5.0000

ดีมาก

ตัวชี้วัด

ผลการประเมิน

	ค่าคะแนนที่ได้	เกณฑ์
<p>3.2 ร้อยละของความสำเร็จตามเป้าหมายผลผลิตของส่วนราชการ (ตามเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552)</p> <ul style="list-style-type: none"> • กรมควบคุมมลพิษมีผลผลิตตามเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 จำนวน 2 ผลผลิต คือ <ol style="list-style-type: none"> 1) การควบคุมและกำจัดภาวะมลพิษในพื้นที่เป้าหมาย โดยการมีส่วนร่วม 2) การเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการมลพิษและให้องค์ความรู้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 	3.3100	พอใช้
มิติที่ 2 ด้านคุณภาพการให้บริการ	4.6594	ดีมาก
<p>4. ระดับความสำเร็จของการเพิ่มคุณภาพการให้บริการ (ด้านผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย)</p> <ul style="list-style-type: none"> • จัดทำแผนการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 และคัดเลือกกิจกรรม/โครงการ ด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและน้ำเสียชุมชน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 ที่จะดำเนินการสร้างความสัมพันธ์และความพึงพอใจ และดำเนินการสำรวจความพึงพอใจของ อปท. จำนวน 100 แห่ง โดยสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีผลการสำรวจความพึงพอใจต่อการให้บริการด้านการจัดการขยะมูลฝอยและน้ำเสียชุมชน ของ คพ. ภายใต้กิจกรรมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 คิดเป็นร้อยละ 83 	4.9200	ดีมาก
<p>5. ระดับความสำเร็จในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและร่วมติดตามตรวจสอบผลการปฏิบัติราชการ</p>	4.6500	ดีมาก
<p>6. ระดับความสำเร็จของการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต</p>	4.3971	ดี
<p>7. ระดับความสำเร็จในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ</p>	4.5000	ดีมาก
มิติที่ 3 ด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ	3.8557	ดี
<p>8. ร้อยละของอัตราการเบิกจ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายลงทุน</p> <ul style="list-style-type: none"> • เบิกจ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายลงทุน คิดเป็นร้อยละ 53.61 	1.0000*	ต้องปรับปรุง

ผลการประเมิน

ตัวชี้วัด

	ค่าคะแนนที่ได้	เกณฑ์
9. ระดับความสำเร็จของการตรวจสอบภายใน	4.8000	ดีมาก
10. ระดับความสำเร็จของการจัดทำต้นทุนต่อหน่วยผลผลิต	4.7000	ดีมาก
11. ระดับความสำเร็จของการดำเนินการตามมาตรการประหยัดพลังงานของส่วนราชการ	3.5750	ดี
12. ระดับความสำเร็จของร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการรักษามาตรฐานระยะเวลาการให้บริการ	4.7222	ดีมาก
<ul style="list-style-type: none"> ● ดำเนินการรักษามาตรฐานระยะเวลาการให้บริการ จำนวน 5 กระบวนงาน โดยมีร้อยละของผู้รับบริการที่ได้รับบริการตามรอบระยะเวลามาตรฐานเทียบกับจำนวนผู้รับบริการทั้งหมด ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1) การให้บริการข้อมูลข่าวสารกรณีมีข้อมูลที่ศูนย์บริการประชาชน เท่ากับร้อยละ 100 2) การให้บริการดำเนินการเรื่องรื้อวางร่องทุกซ์ด้านมลพิษเท่ากับ ร้อยละ 96.11 3) การรับแจ้งเหตุฉุกเฉินจากสารเคมี กรณีในเวลาราชการเท่ากับ ร้อยละ 100 4) การรับแจ้งเหตุฉุกเฉินจากสารเคมี กรณีนอกเวลาราชการเท่ากับ ร้อยละ 100 5) การให้บริการตรวจวัดมลพิษจากรถยนต์โดยห้องปฏิบัติการ ตรวจวัดมลพิษจากยานพาหนะเท่ากับร้อยละ 100 		
13. ระดับความสำเร็จของการดำเนินการตามแผนพัฒนากฎหมายของส่วนราชการ	5.0000	ดีมาก
<ul style="list-style-type: none"> ● จัดทำแผนการพัฒนากฎหมายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 โดยดำเนินการพัฒนากฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลดและนำของเสียมาใช้ประโยชน์ 		
มิติที่ 4 ด้านการพัฒนองค์กร	3.7967	ดี
14. ระดับความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA)	3.7967	ดี

หมายเหตุ : * หมายถึง ผลการดำเนินไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
 ลำดับคะแนน 4.50 - 5.00 = ดีมาก, 3.50 - 4.49 = ดี, 2.50 - 3.49 = พอใช้,
 ต่ำกว่า 2.50 = ต้องปรับปรุง

ผลการปฏิบัติราชการที่สำคัญภายใต้แผนปฏิบัติราชการ ประจำปี กรมควบคุมมลพิษ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552

**ยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม ที่ 5 : พัฒนาระบบบริหารจัดการคุณภาพ
อากาศ น้ำเสีย กลิ่น เสียง และขยะทุกประเภท ให้เหมาะสม
กับสภาพพื้นที่และส่งเสริมกลไกการพัฒนาที่สะอาด**

**โครงการตามยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม :**

โครงการเตรียมการรับมือกับการเปลี่ยนแปลง
สภาพภูมิอากาศและคุณภาพสิ่งแวดล้อม

1. สารสำคัญ :

ผลผลิตที่ 1 : การควบคุมและกำจัดภาวะมลพิษ
ในพื้นที่เป้าหมายโดยการมีส่วนร่วม

วัตถุประสงค์: เพื่อควบคุมและลดมลพิษจากแหล่ง
กำเนิด สร้างกลไกให้ประชาชนมีส่วนร่วมและรับผิดชอบ
ในการแก้ไขปัญหามลพิษในลุ่มน้ำวิกฤตและพื้นที่เป้าหมาย
ส่งเสริมเครือข่ายภาคประชาชนในการเฝ้าระวังคุณภาพ
สิ่งแวดล้อมและการระบายมลพิษจากแหล่งกำเนิด ติดตาม
ตรวจสอบบังคับใช้กฎหมายกับแหล่งกำเนิดมลพิษ เพิ่ม
ศักยภาพของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้กฎหมาย
ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่สะอาด และเพิ่มประสิทธิภาพ
และขีดความสามารถของท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหามลพิษ

ผลผลิตที่ 2 : การเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการ
มลพิษและให้องค์ความรู้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์: เพื่อเสนอนโยบาย แผน มาตรการ
มาตรฐาน และผลักดันในเชิงนโยบายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ในการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ติดตามตรวจสอบคุณภาพ
สิ่งแวดล้อม ประเมินผลประสิทธิภาพของระบบบำบัดน้ำเสีย
รวมชุมชน สนับสนุนให้ภาครัฐจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและ
บริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมผู้ประกอบการหรือ
ผู้ครอบครอง แหล่งกำเนิดมลพิษให้ปฏิบัติตามกฎหมาย
สิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและ
องค์ความรู้ในการจัดการมลพิษ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุน
การจัดการมลพิษขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่
เป้าหมายและเขตควบคุมมลพิษ

ผลการดำเนินงาน

ผลผลิตที่ 1 : การควบคุมและกำจัดภาวะมลพิษ
ในพื้นที่เป้าหมายโดยการมีส่วนร่วม

1. กิจกรรมควบคุมและป้องกันมลพิษทางน้ำ
ในพื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤต (ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ทะเลสาบสงขลา
ท่าจีน บางปะกง ปากพนัง บึง ลำตะคอง) จัดทำแผน
แม่บท และมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำราย
พื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤต 7 ลุ่มน้ำ จัดทำปฏิญญาความร่วมมือในการ
ป้องกันและแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤต 4
กระทรวง (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย
กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม) เสริมสร้างศักยภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหา
คุณภาพน้ำในลุ่มน้ำวิกฤต ให้องค์ความรู้ในการจัดการของเสีย
และน้ำเสียจากชุมชน อุตสาหกรรม และเกษตรกรรม
จัดกิจกรรมภายใต้ “โครงการเยาวชนร่วมใจลดน้ำเสีย คืบน้ำใส
ให้เจ้าพระยา เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
พระบรมราชินีนาถ” ในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา 9 จังหวัด
มีโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรม 76 แห่ง และติดตามตรวจสอบ
การระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษริมฝั่งแม่น้ำ 909 แห่ง

2. กิจกรรมแก้ไขปัญหามลพิษและเสริมสร้าง
คุณภาพชีวิตในพื้นที่จังหวัดระยอง กำหนดมาตรการแก้ไข
ปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในบริเวณนิคมอุตสาหกรรม
มาบตาพุดและพื้นที่ใกล้เคียงร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ได้แก่ มาตรการแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนโลหะหนัก
และสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) ในน้ำใต้ดิน

ในนิคมอุตสาหกรรมฯ แนวทางการแก้ไขปัญหาการสะสมของตะกอนดินสีดำบริเวณปากคลองซากหมาก อ่าวประดู่ และมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษปนเปื้อนสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) ในบรรยากาศ และติดตามตรวจสอบเพื่อเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้านน้ำ โดยเฉพาะคลองสาธารณะ น้ำบ่อต้น น้ำบาดาล น้ำทะเล และสิ่งแวดล้อมทางทะเล ในนิคมอุตสาหกรรมฯ และพื้นที่ใกล้เคียง และกำกับดูแลการระบายมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรมในเขตนิคมอุตสาหกรรมฯ และนอกพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมฯ

3. กิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากหมอกควันและไฟป่า ในพื้นที่ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน จัดการรณรงค์ “90 วัน รวมพลังหยุดเผา บรรเทาโลกร้อน” จากการดำเนินงานที่ผ่านมา ประชาชนเกิดความตระหนัก และมีส่วนร่วมในการควบคุมและลดการเผาในที่โล่งเพิ่มขึ้น และได้เตรียมความพร้อมของจังหวัดในภาคเหนือตอนบน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินมาตรการควบคุมหมอกควันและไฟป่า ตามแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหามลพิษจากหมอกควันและไฟป่าปี 2551-2554 เช่น ติดตามเฝ้าระวังและแจ้งเตือนสถานการณ์หมอกควัน ดำเนินมาตรการควบคุมฝุ่นในเขตเมืองและมาตรการควบคุมการเผาภาคเกษตร ศึกษาแนวทางการเป็นไปได้ในการจัดระเบียบการเผาในพื้นที่การเกษตร เพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมไฟป่าปฏิบัติการฝนหลวง ประสานความร่วมมือระหว่างประเทศกรณีหมอกควันข้ามแดน เป็นต้น

4. กิจกรรมเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากชุมชน ในเทศบาลนครทั่วประเทศ 23 แห่ง และเทศบาลเมือง 36 แห่ง ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนด 4 แนวทาง จาก 6 แนวทาง 54 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 92

5. กิจกรรมส่งเสริมและบังคับใช้กฎหมาย

● **ติดตามตรวจสอบการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทเขตประกอบการอุตสาหกรรมทั่วประเทศ 18 แห่ง** ละเมิดกฎหมายการระบายน้ำทิ้ง 6 แห่ง และจากการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินการแล้วพบว่าปฏิบัติตามกฎหมาย 2 แห่ง ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย 3 แห่ง และอยู่ระหว่างการปรับปรุงแก้ไขตามคำสั่งของกรมโรงงานอุตสาหกรรม 1 แห่ง โดยแจ้ง กรมโรงงานอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมจังหวัดเพื่อดำเนินการต่อไป

● **ติดตามตรวจสอบการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทการเลี้ยงสุกร ในพื้นที่คลองวัดประดู่ และจังหวัดราชบุรี 303 แห่ง** ละเมิดกฎหมายในการระบายน้ำทิ้งเกินมาตรฐาน 12 แห่ง และได้ออกคำสั่งทางปกครองให้ปรับปรุงแก้ไขระบบบำบัดน้ำเสียให้มีประสิทธิภาพในการบำบัดน้ำเสียให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด

● **ติดตามตรวจสอบการระบายมลพิษจากโรงโม่บด หรือย่อยหิน และเหมืองหิน ในพื้นที่ทั่วประเทศ 64 แห่ง** มีการปฏิบัติตามกฎหมายในการระบายฝุ่นละอองตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด

● **ติดตามตรวจสอบการระบายมลพิษจากรถยนต์ใน 4 จังหวัด ได้ตรวจสอบรถยนต์ 8,932 คัน ในกรุงเทพมหานคร** ตรวจสอบ 6,730 คัน ระบายมลพิษเกินมาตรฐานที่กำหนด 1,439 คัน และได้รับคำสั่งห้ามใช้ชั่วคราว มีการปรับปรุงแก้ไขและได้รับการยกเลิกคำสั่ง 1,288 คัน จังหวัดนนทบุรีตรวจสอบ 321 คัน ระบายมลพิษเกินมาตรฐานที่กำหนด 86 คัน และได้รับคำสั่งห้ามใช้ชั่วคราว มีการปรับปรุงแก้ไขและได้รับการยกเลิกคำสั่ง 76 คัน จังหวัดสมุทรปราการตรวจสอบ 179 คัน ระบายมลพิษเกินมาตรฐานที่กำหนด 66 คัน และได้รับคำสั่งห้ามใช้ชั่วคราว มีการปรับปรุงแก้ไขและได้รับการยกเลิกคำสั่ง 63 คัน จังหวัดนครราชสีมาตรวจสอบ 1,702 คัน ระบายมลพิษเกินมาตรฐานที่กำหนด 455 คัน มีการปรับปรุงแก้ไขและได้รับการยกเลิกคำสั่ง 341 คัน

6. กิจกรรมการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องทุกข์ด้านมลพิษ ในปี 2552 (ตั้งแต่เดือนมกราคม - 21 ธันวาคม 2552) มีเรื่องร้องเรียน จำนวน 381 เรื่อง ลดลงจากปี 2551 จำนวน 125 เรื่อง (ร้อยละ 24.70) ปัญหาที่มีการร้องเรียนมากที่สุด ได้แก่ กลิ่นเหม็น (ร้อยละ 40) ฝุ่นละออง/เขม่าควัน (ร้อยละ 25) เสียงดัง/เสียงรบกวน (ร้อยละ 20) น้ำเสีย (ร้อยละ 10) ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล (ร้อยละ 3) ของเสียอันตราย (ร้อยละ 1) และความสิ้นสະเทือน (ร้อยละ 1) ตามลำดับ จังหวัดที่มีการร้องเรียนมากที่สุด คือ กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ นครปฐม และสมุทรสาคร ทั้งนี้ได้แก้ไขปัญหาร้องเรียนและแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว จำนวน 322 เรื่อง (ร้อยละ 85)

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิต/โครงการ/กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิตปี 2551	เป้าหมายปี 2552	ผลผลิต ปี 2552
ผลผลิตที่ 1 การควบคุมและกำจัดภาวะมลพิษในพื้นที่เป้าหมายโดยการมีส่วนร่วม				
กิจกรรมหลักที่ 1 ป้องกันและแก้ไขปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤต				
1. ร้อยละของจำนวนแหล่งน้ำในพื้นที่เป้าหมายที่มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป	ร้อยละ	69	75	79
กิจกรรมหลักที่ 2 ป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ และเสียงในพื้นที่เป้าหมาย				
1. ร้อยละของดัชนีคุณภาพอากาศในพื้นที่เป้าหมาย (ฝุ่นละออง) อยู่ในเกณฑ์ที่ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัย	ร้อยละ	95	87	98
กิจกรรมหลักที่ 3 จัดการขยะมูลฝอยโดยวิธีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม				
1. จำนวนปริมาณขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น	ตันต่อปี	-	200,000	68,255
กิจกรรมหลักที่ 4 ป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากแหล่งกำเนิดและบังคับใช้กฎหมาย				
1. ร้อยละของแหล่งกำเนิดมลพิษในพื้นที่เป้าหมายซึ่งละเมิดกฎหมาย หรือมีการร้องเรียนได้ดำเนินการปรับปรุงระบบบำบัดหรือกำจัดตามคำแนะนำ	ร้อยละ	82	80	87.45
2. ระยะเวลาเฉลี่ยในการดำเนินงานเรื่องร้องทุกข์/เรื่องร้องเรียนด้านมลพิษ	วัน	-	45	45

ผลลัพธ์ที่ได้รับ

จากการดำเนินการตามกิจกรรมหลักต่างๆ ของผลผลิตที่ 1 การควบคุมและกำจัดภาวะมลพิษในพื้นที่เป้าหมายโดยการมีส่วนร่วม โดยใช้กลยุทธ์สนับสนุนและผลักดันการบริหารจัดการมลพิษในพื้นที่วิกฤตด้านมลพิษ และกลยุทธ์ผลักดันการใช้มาตรการทางกฎหมาย เศรษฐศาสตร์ และสังคมเพื่อสร้างแรงจูงใจในการรักษาสิ่งแวดล้อม ทำให้บรรลุ **“คุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เป้าหมายดีขึ้น”** ซึ่งจากผลจากการดำเนินการของกิจกรรมหลักต่างๆ ในปี 2552 เปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย แสดงให้เห็นว่า

1. **กิจกรรมหลักที่ 1** ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤต ทำให้มีแหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ตั้งแต่พอใช้ขึ้นไปเพิ่มขึ้น
2. **กิจกรรมหลักที่ 2** ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและเสียงในพื้นที่เป้าหมาย ทำให้คุณภาพอากาศโดยเฉพาะปริมาณฝุ่นละออง อยู่ในเกณฑ์ที่ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยประชาชน

3. **กิจกรรมหลักที่ 3** ดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยโดยเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากชุมชน มีเทศบาลที่เข้าร่วมโครงการดังกล่าว ผ่านเกณฑ์ตามที่กรมควบคุมมลพิษกำหนด 4 แนวทาง จาก 6 แนวทาง จำนวน 54 แห่ง (ร้อยละ 92) ทั้งนี้ ปริมาณขยะมูลฝอยยังไม่ได้มีการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ จะต้องมีการปรับปรุงวิธีการดำเนินการและผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมดำเนินการให้มากขึ้น
4. **กิจกรรมหลักที่ 4** ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากแหล่งกำเนิดและบังคับใช้กฎหมาย ทำให้แหล่งกำเนิดมลพิษในพื้นที่เป้าหมายที่ละเมิดกฎหมาย มีการปรับปรุงระบบบำบัดหรือกำจัดมลพิษตามคำแนะนำตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และดำเนินงานเรื่องร้องทุกข์/เรื่องร้องเรียนด้านมลพิษได้ทันเวลาที่กำหนด

ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ:

ปัญหาและอุปสรรค

การจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดการสิ่งแวดล้อมไม่เป็นลำดับความสำคัญ เมื่อเทียบกับนโยบายการพัฒนาในด้านอื่นๆ ทำให้เกิดความไม่ต่อเนื่องในการจัดการสิ่งแวดล้อมและไม่ทันต่อสถานการณ์มลพิษปัจจุบัน การผลักดันการจัดการมลพิษเชิงพื้นที่ยังมีข้อจำกัดในเรื่องโครงสร้างของหน่วยงานและบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น งบประมาณ และความเข้าใจและร่วมมือในการแก้ไขจัดการปัญหามลพิษอย่างจริงจัง การบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อมตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ยังไม่สามารถดำเนินการลงโทษผู้ที่กระทำผิดได้ ต้องอาศัยกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

เงื่อนไขความสำเร็จ

งบประมาณของประเทศมีจำกัด และรัฐบาลยังไม่ให้ความสำคัญเรื่องการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมเท่าที่ควร ความไม่ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการแก้ไขและจัดการปัญหามลพิษ การบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะบทลงโทษจำเป็นต้องอาศัยกฎหมายจากหน่วยงานอื่นทำให้การแก้ไขปัญหามลพิษไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเบ็ดเสร็จ

ข้อเสนอแนะ

ปรับปรุง พัฒนา และมีการบูรณาการกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจังและเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายกับเจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย โดยสร้างกลไกในการประสานงานเพื่อบังคับคดีด้านสิ่งแวดล้อมกับผู้กระทำผิด รวมทั้งบูรณาการ

การทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสร้างความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อจัดการปัญหามลพิษเชิงรุกโดยกำหนดแผนงานที่ชัดเจนร่วมกันให้มากขึ้น

ผลผลิตที่ 2 : การเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการมลพิษและให้องค์ความรู้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. กิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของภาครัฐ มีการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามเกณฑ์ข้อกำหนดของกรมควบคุมมลพิษใน 17 ประเภท ร้อยละ 62 ซึ่งเกินเป้าหมายที่ตั้งไว้ (กำหนดไว้ร้อยละ 30) และพิจารณาเพิ่มเติมสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดอีก 12 ประเภท จัดสัมมนาและนิทรรศการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของภาครัฐไปยังหน่วยงานในภูมิภาค และมอบรางวัลให้หน่วยงานที่มีผลการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมดีเด่น 6 หน่วยงาน พิภพอบรมการจัดซื้อจัดจ้างฯ เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการใช้ประโยชน์ฐานข้อมูลจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2. กิจกรรมการกำหนดกฎหมาย มาตรฐาน มาตรการ และแนวทางในการจัดการมลพิษ กฎหมายที่ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษาแล้ว 13 เรื่อง ได้แก่ ประกาศเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศและเสียง 3 เรื่อง ประกาศเกี่ยวกับมลพิษทางน้ำ 6 เรื่อง ประกาศเกี่ยวกับของเสียและสารอันตราย 1 เรื่อง ประกาศเกี่ยวกับเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษและพนักงานเจ้าหน้าที่ 2 เรื่อง และประกาศเกี่ยวกับการกำหนดเขตควบคุม

มลพิษ 1 เรื่อง มาตรฐาน/มาตรการ/แนวทาง ที่ผ่าน คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และมติคณะรัฐมนตรี 16 เรื่อง และมาตรฐาน/มาตรการ/แนวทาง ที่ผ่านคณะกรรมการควบคุมมลพิษแล้ว 5 เรื่อง

3. กิจกรรมส่งเสริมช่วยเหลือให้ปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม ต่อเนื่องจากในปี 2551 ดำเนินการกับแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทฟาร์มสุกรในพื้นที่ลุ่มน้ำท่าจีนและลุ่มน้ำบางปะกง 51 ฟาร์ม โดยจากการติดตามผลการให้ความช่วยเหลือฟาร์มสุกรนำร่อง พบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรให้ความสนใจในการแก้ไขปัญหาและปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และได้ขยายผลไปสู่เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรในจังหวัดชลบุรี ลำพูน เชียงใหม่ และนครราชสีมา

4. กิจกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานในเขตควบคุมมลพิษ ติดตามและผลักดันการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ 7 พื้นที่ (จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดสมุทรสาคร เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดสมุทรปราการ) และสนับสนุนทางวิชาการแก่จังหวัดระยอง ในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ

5. กิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย เตรียมความพร้อมและผลักดันการจัดตั้งศูนย์จัดการขยะมูลฝอยให้กลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป้าหมายจัดทำองค์ความรู้สนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ยก่างกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลด คัดแยก และนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ ยก่างยุทธศาสตร์ 3Rs จัดทำฐานข้อมูลร้านรับซื้อของเก่า และนำร่องกิจกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานของผู้ประกอบอาชีพรับซื้อของเก่าในเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา และเทศบาลเมืองหัวหิน และขยายผลการตรวจประเมินและจัดระเบียบร้านรับซื้อของเก่าทั่วประเทศ ส่งเสริมการคัดแยกของเสียอันตรายจากชุมชนเก็บรวบรวมไปสถานที่เก็บกักและขนถ่ายของเสียอันตรายจากชุมชน และส่งไปจัดการยังสถานที่จัดการของเสียอันตรายจากอุตสาหกรรมที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย (ครอบคลุมกรุงเทพมหานคร เทศบาลนครนนทบุรี เทศบาลนครพิษณุโลก เทศบาลนครขอนแก่น และเทศบาลนครภูเก็ต) และขยายผลการดำเนินงานใน

เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา เทศบาลเมืองหัวหิน เทศบาลเมืองทุ่งสง เทศบาลเมืองชัยนาท เทศบาลนครระยอง เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี เทศบาลนครตรัง เทศบาลนครหาดใหญ่ เทศบาลนครสงขลา และเทศบาลนครอุดรธานี สนับสนุนเทศบาลนครอุดรธานีในการปรับปรุงเตาเผามูลฝอยติดเชื้อและจัดตั้งศูนย์จัดการมูลฝอยติดเชื้อรองรับมูลฝอยติดเชื้อจากสถานพยาบาลจังหวัดอุดรธานี หนองคาย หนองบัวลำภู เลยศึกษาหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และอัตราการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (Waste from Electrical and Electronic Equipment: WEEE) แนบท้ายพระราชบัญญัติเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อม จัดทำแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากเตาเผาศพ จัดทำฐานข้อมูลสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน (สาร PCBs สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช และสัตว์คงค้าง และสารไดออกซินและฟิวแรน) ดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพของภูมิภาคสำหรับการจัดการความเสี่ยงของสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน (Persistent Organic Pollutants : POPs) และปรับปรุง POPs Toolkit ดำเนินงานตามพันธกรณีขององค์การระหว่างประเทศในฐานะศูนย์ประสานงานอนุสัญญาสตอกโฮล์ม รอตเตอร์ดัม และบาเซล เช่น ยก่างแผนจัดการระดับชาติเพื่อการอนุวัติตามอนุสัญญา รอตเตอร์ดัมว่าด้วยกระบวนการแจ้งข้อมูลสารเคมีล่วงหน้า สำหรับสารเคมีอันตรายและสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์บางชนิดในการค้าระหว่างประเทศ จัดทำแนวทางด้านเทคนิคที่ดีที่สุดและแนวทางการปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุดมาใช้เพื่อลดการปลดปล่อยสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน ในโรงงานอุตสาหกรรมเหล็กและโลหะ รวมทั้งเสนอมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการลักลอบทิ้งและบริหารจัดการกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายต่อคณะรัฐมนตรี และสนับสนุนการแก้ไขปัญหาการลักลอบทิ้งกากของเสียอุตสาหกรรมในบริเวณชุมชนมาบฉ้า จังหวัดระยอง

6. กิจกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม ติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินทั่วประเทศ (แม่น้ำสายสำคัญ 16 สาย และแหล่งน้ำนิ่ง 1 แหล่ง) คุณภาพอากาศและเสียง (จากสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศ 57 สถานีใน 25 จังหวัด) และรายงานผลการตรวจวัดดังกล่าว

ผ่านเว็บไซต์กรมควบคุมมลพิษ (www.pcd.go.th) เป็นประจำทุกวัน ติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งและตรวจประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมของชายหาดติดตามร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีชายหาดเข้ารับการตรวจสอบประเมินฯ 229 แห่ง ติดตามตรวจสอบการตกสะสมของกรดในบรรยากาศ และตรวจประเมินโรงโม่ เหมืองหินติดตาม ในจังหวัดสระบุรี ราชบุรี ชลบุรี กาญจนบุรี และสุพรรณบุรี พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อม

7. กิจกรรมฟื้นฟูและเสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดการน้ำเสียชุมชนทั่วประเทศ ติดตามและประเมินผลประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ก่อสร้างแล้วและใช้งานได้ 67 แห่ง และให้คำแนะนำทางเทคนิครายพื้นที่กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีปัญหาการเดินระบบและดูแลรักษาระบบบำบัดน้ำเสียรวมจัดทำเกณฑ์/คู่มือ และเตรียมความพร้อมในการศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียด (FS/DD) และการตรวจรับงานสำหรับการจัดสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวม

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิต/โครงการ/กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิตปี 2551	เป้าหมายปี 2552	ผลผลิต ปี 2552
ผลผลิตที่ 2 การเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการมลพิษและให้องค์ความรู้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง				
กิจกรรมหลักที่ 1 สนับสนุนการบริหารจัดการมลพิษ				
1. ร้อยละของระบบบำบัดน้ำเสียรวมสามารถบำบัดน้ำทิ้งได้มาตรฐาน	ร้อยละ	-	87	91.25
2. จำนวนของกลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป้าหมายมีความพร้อมในการจัดให้มีระบบการจัดการขยะมูลฝอยถูกต้องตามหลักวิชาการ	แห่ง	-	7	7
3. ร้อยละของสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีเกณฑ์ และข้อกำหนดและภาครัฐมีการจัดซื้อจัดจ้าง	ร้อยละ	-	30	40
กิจกรรมหลักที่ 2 พัฒนาการองค์ความรู้ด้านการบริหารและจัดการมลพิษ				
1. จำนวนระบบสารสนเทศที่ได้รับการพัฒนาหรือปรับปรุง	ระบบ	-	5	5

ผลลัพธ์ที่ได้รับ

จากการดำเนินการตามกิจกรรมหลักต่างๆ ของผลผลิตที่ 2 การเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการมลพิษและให้องค์ความรู้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยใช้กลยุทธ์ผลักดันการบริโภคสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานภาครัฐ และกลยุทธ์เพิ่มขีดความสามารถของจังหวัด/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสีย สนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการมลพิษ ทำให้บรรลุเป้าหมายที่ว่า "จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีขีดความสามารถในการบริหารจัดการมลพิษเพิ่มขึ้น” ซึ่งจากผลจากการดำเนินการของกิจกรรมหลักต่างๆ ในปี 2552 เปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย แสดงให้เห็นว่า

1. กิจกรรมหลักที่ 1 ดำเนินการสนับสนุนการบริหารจัดการมลพิษ ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมและสามารถจัดการมลพิษในพื้นที่ของตนได้มากขึ้นโดยเฉพาะการดูแลและเดินระบบบำบัดน้ำเสียและมีระบบการจัดการขยะมูลฝอยถูกต้องตามหลักวิชาการ และหน่วยงานภาครัฐมีการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น รวมทั้งมีประเภทของสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. กิจกรรมหลักที่ 2 ดำเนินการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการบริหารและจัดการมลพิษ โดยจัดทำคู่มือและองค์ความรู้ในการจัดการมลพิษเผยแพร่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีการพัฒนาหลักสูตรเรียนรู้ออนไลน์ให้ผู้สนใจได้พัฒนาศักยภาพของตนเองและพัฒนารฐานข้อมูลด้านการจัดการมลพิษเฉพาะเรื่อง ทำให้จังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานต่อไป

ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

ปัญหาและอุปสรรค

นโยบาย มาตรฐาน มาตรการ และแผนต่างๆ ในการจัดการมลพิษที่กำหนดขึ้น ยังไม่สามารถผลักดันให้หน่วยงานต่างๆ นำไปดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องได้อย่างต่อเนื่อง ทำให้ไม่เกิดประสิทธิผลตามที่กำหนด

เงื่อนไขความสำเร็จ

การผลักดันนโยบาย มาตรฐาน และมาตรการในการจัดการมลพิษให้เกิดผลได้ ต้องอาศัยความร่วมมือของหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้การดำเนินการตามนโยบาย มาตรฐาน แผนต่างๆ จึงล่าช้า

ข้อเสนอแนะ

สร้างกลไกและพัฒนาองค์ความรู้ในการจัดการมลพิษให้ท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการปฏิบัติและรับผิดชอบในการจัดการปัญหามลพิษในพื้นที่ได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผลักดันนโยบาย มาตรฐาน และมาตรการในการจัดการมลพิษสู่นโยบายระดับชาติ และมีแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้มีการนำไปปฏิบัติของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป ควรขยายผลการดำเนินการให้ความรู้และพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการมลพิษเพื่อเพิ่มขีดความสามารถให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการมลพิษ และต้องมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

กรมควบคุมมลพิษ

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2552 และ 2551

(หน่วย : บาท)

		ปี 2552	ปี 2551
	หมายเหตุ		
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	2	9,701,535.03	10,133,178.23
ลูกหนี้ระยะสั้น		1,615,055.00	2,523,150.00
รายได้ค้างรับ		552,272.02	709,076.45
สินค้าและวัสดุคงเหลือ		7,840,393.92	6,176,748.12
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		19,709,255.97	19,542,152.80
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (สุทธิ)	3	23,089,342,895.27	23,110,983,608.00
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน (สุทธิ)	4	20,263,140.45	25,879,053.90
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น		18,314,374.00	9,168,874.00
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		23,127,920,409.72	23,146,031,535.90
รวมสินทรัพย์		23,147,629,665.69	23,165,573,688.70
หนี้สิน			
หนี้สินหมุนเวียน			
เจ้าหนี้ระยะสั้น	5	4,938,583.48	2,686,592.33
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	6	4,016,111.32	4,854,728.00
เงินรับฝากระยะสั้น	7	754.54	239,422.00
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	8	7,843,261.35	7,624,266.57
รวมหนี้สินหมุนเวียน		16,798,710.69	15,405,008.90
หนี้สินไม่หมุนเวียน			
รายได้รอการรับรู้ระยะยาว		6,225,375.62	5,698,334.17
เงินอุดหนุนราชการรับจากคลังระยะยาว		2,000,000.00	2,000,000.00
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		8,225,375.62	7,698,334.17
รวมหนี้สิน		25,024,086.31	23,103,343.07
สินทรัพย์สุทธิ		23,122,605,579.38	23,142,470,345.63
สินทรัพย์สุทธิ			
ทุน		22,116,594,866.01	22,116,594,866.01
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม		1,006,010,713.37	1,025,875,479.62
รวมสินทรัพย์สุทธิ		23,122,605,579.38	23,142,470,345.63

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้ สามารถขอดูรายละเอียดเพิ่มเติมที่ฝ่ายคลังและพัสดุ กรมควบคุมมลพิษ

กรมควบคุมมลพิษ งบรายได้และค่าใช้จ่าย

สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2552 และ 2551

(หน่วย : บาท)

หมายเหตุ	ปี 2552	ปี 2551
รายได้จากการดำเนินงาน		
รายได้จากรัฐบาล		
รายได้จากงบประมาณ	9 444,225,135.85	614,359,783.90
รวมรายได้จากรัฐบาล	444,225,135.85	614,359,783.90
รายได้จากแหล่งอื่น		
รายได้จากการขายสินค้าและบริการ	-	110,055.00
รายได้จากเงินช่วยเหลือและเงินบริจาค	10 18,600.00	4,616,552.58
รายได้อื่น	2,192,661.68	18,900,257.53
รวมรายได้จากแหล่งอื่น	2,211,261.68	23,626,865.11
รวมรายได้จากการดำเนินงาน	446,436,397.53	637,986,649.01
ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน		
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	11 140,567,075.79	131,636,145.39
ค่าบำเหน็จบำนาญ	3,677,971.01	4,445,243.55
ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม	12,409,537.09	11,317,804.03
ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง	23,942,806.72	28,318,856.43
ค่าวัสดุและค่าใช้จ่ายอื่น	12 175,416,741.00	246,149,628.19
ค่าสาธารณูปโภค	13 24,069,813.69	24,429,798.28
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	14 81,799,312.77	72,763,280.56
ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุน	15 3,476,348.09	28,175,557.02
ค่าใช้จ่ายอื่น	13,398.93	16,723,280.39
รวมค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน	465,373,005.09	563,959,593.84
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน	(18,936,607.56)	74,027,055.17
รายได้/ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกิดจากการดำเนินงาน		
กำไร/ขาดทุนสุทธิจากการจำหน่ายสินทรัพย์	4,775.34	2.00
รวมรายได้/ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกิดจากการดำเนินงาน	4,775.34	2.00
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายจากกิจกรรมตามปกติ	(18,941,382.90)	74,027,053.17
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ	(18,941,382.90)	74,027,053.17

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้ สามารถขอดูรายละเอียดเพิ่มเติมที่ฝ่ายคลังและพัสดุ กรมควบคุมมลพิษ

กรมควบคุมมลพิษ

การวิเคราะห์งบประมาณฐานะการเงิน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2552 และ 2551

(หน่วย : บาท)

	ปี 2552	ร้อยละ	ปี 2551	ร้อยละ
สินทรัพย์				
สินทรัพย์หมุนเวียน				
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	9,701,535.03	0.04%	10,133,178.23	0.04%
ลูกหนี้ระยะสั้น	1,615,055.00	0.01%	2,523,150.00	0.01%
รายได้ค้างรับ	552,272.02	0.00%	709,076.45	0.00%
สินค้าและวัสดุคงเหลือ	7,840,393.92	0.03%	6,176,748.12	0.03%
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	19,709,255.97	0.09%	19,542,152.80	0.08%
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน				
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (สุทธิ)	23,089,342,895.27	99.75%	23,110,983,608.00	99.76%
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน (สุทธิ)	20,263,140.45	0.09%	25,879,053.90	0.11%
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	18,314,374.00	0.08%	9,168,874.00	0.04%
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	23,127,920,409.72	99.91%	23,146,031,535.90	99.92%
รวมสินทรัพย์	23,147,629,665.69	100%	23,165,573,688.70	100%
หนี้สิน				
หนี้สินหมุนเวียน				
เจ้าหนี้ระยะสั้น	4,938,583.48	0.02%	2,686,592.33	0.01%
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	4,016,111.32	0.02%	4,854,728.00	0.02%
เงินรับฝากระยะสั้น	754.54	0.00%	239,422.00	0.00%
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	7,843,261.35	0.03%	7,624,266.57	0.03%
รวมหนี้สินหมุนเวียน	16,798,710.69	0.07%	15,405,008.90	0.07%
หนี้สินไม่หมุนเวียน				
รายได้รอการรับรู้ระยะยาว	6,225,375.62	0.03%	5,698,334.17	0.02%
เงินอุดหนุนราชการรับจากคลังระยะยาว	2,000,000.00	0.01%	2,000,000.00	0.01%
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	8,225,375.62	0.04%	7,698,334.17	0.03%
รวมหนี้สิน	25,024,086.31	0.11%	23,103,343.07	0.10%
สินทรัพย์สุทธิ	23,122,605,579.38	99.89%	23,142,470,345.63	99.90%
สินทรัพย์สุทธิ				
ทุน	22,116,594,866.01	95.55%	22,116,594,866.01	95.47%
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม	1,006,010,713.37	4.35%	1,025,875,479.62	4.43%
รวมสินทรัพย์สุทธิ	23,122,605,579.38	99.89%	23,142,470,345.63	99.90%
รวมหนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ	23,147,629,665.69	100%	23,165,573,688.70	100%

กรมควบคุมมลพิษ

การวิเคราะห์งบรายได้และค่าใช้จ่าย

สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2552 และ 2551

(หน่วย : บาท)

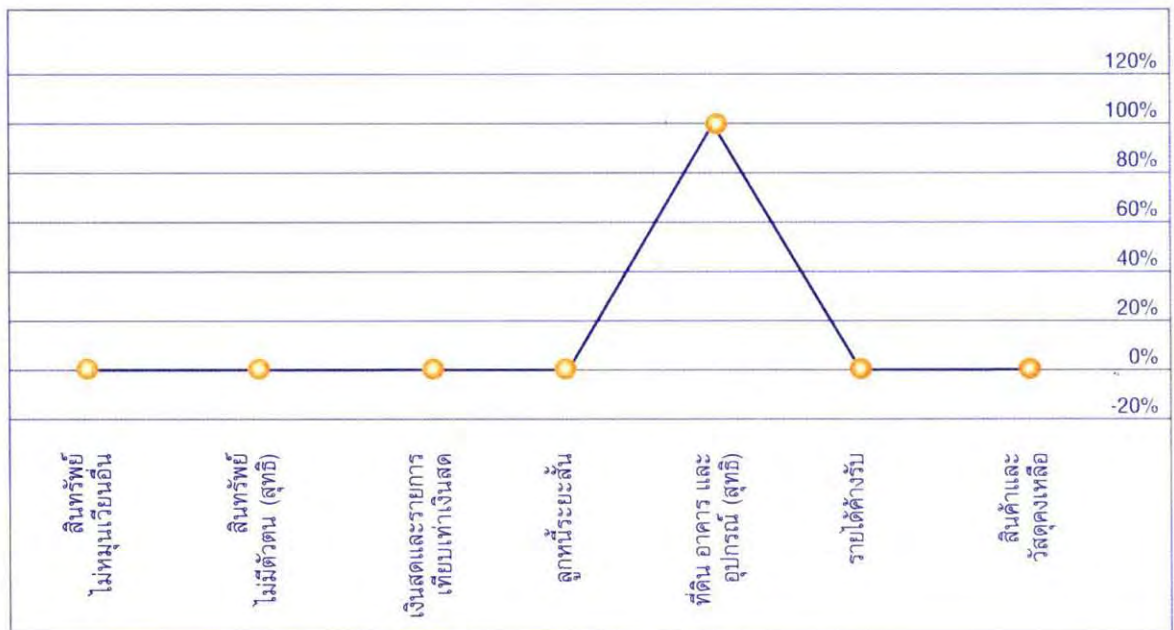
	ปี 2552	ร้อยละ	ปี 2551	ร้อยละ
รายได้จากการดำเนินงาน				
รายได้จากรัฐบาล				
รายได้จากงบประมาณ	444,225,135.85	99.50%	614,359,783.90	96.30%
รวมรายได้จากรัฐบาล	444,225,135.85	99.50%	614,359,783.90	96.30%
รายได้จากแหล่งอื่น				
รายได้จากการขายสินค้าและบริการ	-	0.00%	110,055.00	0.02%
รายได้จากเงินช่วยเหลือและเงินบริจาค	18,600.00	0.00%	4,616,552.58	0.72%
รายได้อื่น	2,192,661.68	0.49%	18,900,257.53	2.96%
รวมรายได้จากแหล่งอื่น	2,211,261.68	0.50%	23,626,865.11	3.70%
รวมรายได้จากการดำเนินงาน	446,436,397.53	100%	637,986,649.01	100%
ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน				
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	140,567,075.79	31.49%	131,636,145.39	20.63%
ค่าบำเหน็จบำนาญ	3,677,971.01	0.82%	4,445,243.55	0.70%
ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม	12,409,537.09	2.78%	11,317,804.03	1.77%
ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง	23,942,806.72	5.36%	28,318,856.43	4.44%
ค่าวัสดุและค่าใช้สอย	175,416,741.00	39.29%	246,149,628.19	38.58%
ค่าสาธารณูปโภค	24,069,813.69	5.39%	24,429,798.28	3.83%
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	81,799,312.77	18.32%	72,763,280.56	11.41%
ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุน	3,476,348.09	0.78%	28,175,557.02	4.42%
ค่าใช้จ่ายอื่น	13,398.93	0.00%	16,723,280.39	2.62%
รวมค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน	465,373,005.09	104.24%	563,959,593.84	88.40%
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน	(18,936,607.56)	(4.24%)	74,027,055.17	11.60%
รายได้/ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกิดจากการดำเนินงาน				
กำไร/ขาดทุนสุทธิจากการจำหน่ายสินทรัพย์	4,775.34	0.00%	2.00	0.00%
รวมรายได้/ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกิดจากการดำเนินงาน	4,775.34	0.00%	2.00	0.00%
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายจากกิจกรรมตามปกติ	(18,941,382.90)	(4.24%)	74,027,053.17	11.60%
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ	(18,941,382.90)	(4.24%)	74,027,053.17	11.60%

การวิเคราะห์หีบการเงิน

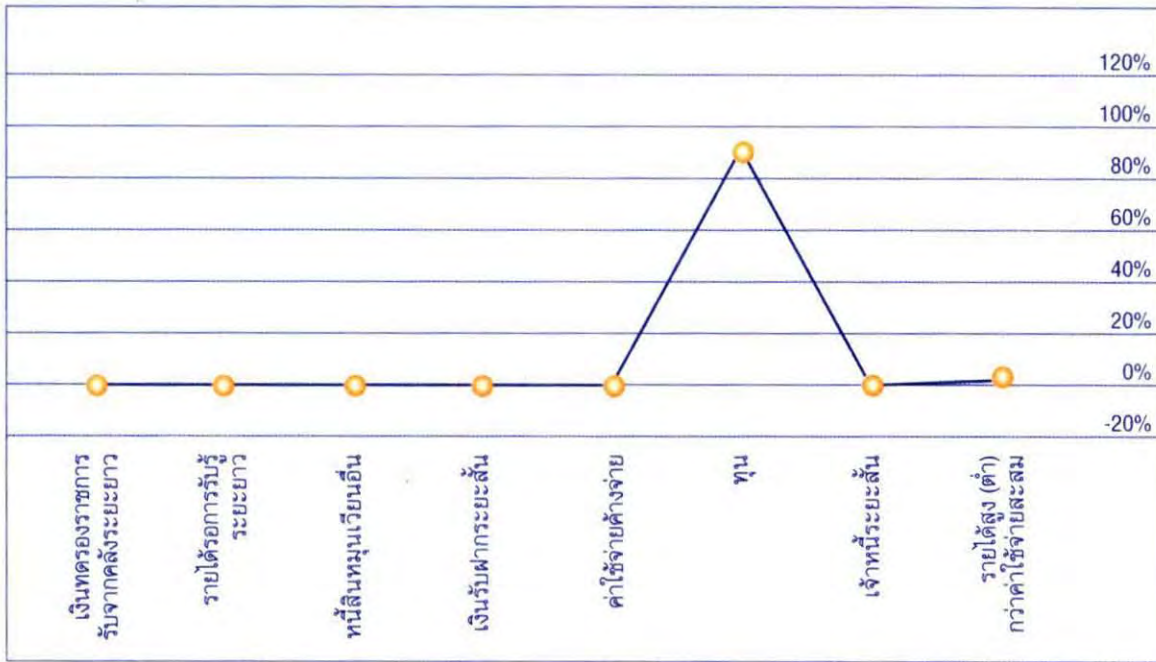
การวิเคราะห์หีบการเงินของกรมควบคุมมลพิษ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 เพื่อแสดงให้เห็นถึงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน ตลอดจนนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการบริหารทรัพยากรขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้แสดงถึงความสัมพันธ์ของสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 พร้อมทั้งเปรียบเทียบข้อมูลทางการเงินของปีก่อน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 เพื่อให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของรายการบัญชีที่เพิ่มขึ้นและลดลง โดยแสดงข้อมูลทางการเงิน สรุปได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 สินทรัพย์ทั้งหมด ปีงบประมาณ 2552

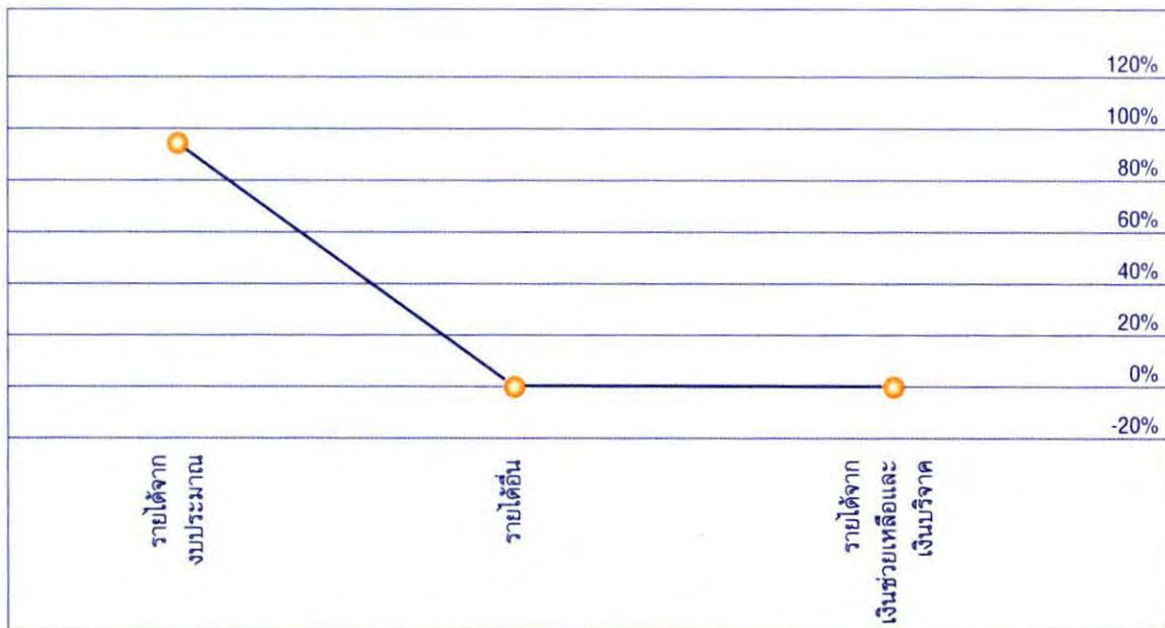
1) สินทรัพย์ทั้งหมด ได้แก่ สินทรัพย์หมุนเวียนมีสัดส่วนร้อยละ 0.09 ประกอบด้วย เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ลูกหนี้ระยะสั้น รายได้ค้างรับ สินค้าและวัสดุคงเหลือ ส่วนสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนร้อยละ 99.91 โดยสินทรัพย์ส่วนใหญ่เป็นประเภท ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สำนักงานซึ่งรวมงานระหว่างก่อสร้างมีสัดส่วนร้อยละ 99.75 รองลงมาคือ สินทรัพย์ไม่มีตัวตนร้อยละ 0.09 และสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่นร้อยละ 0.08

แผนภูมิที่ 2 หนี้สินและทุน ปีงบประมาณ 2552

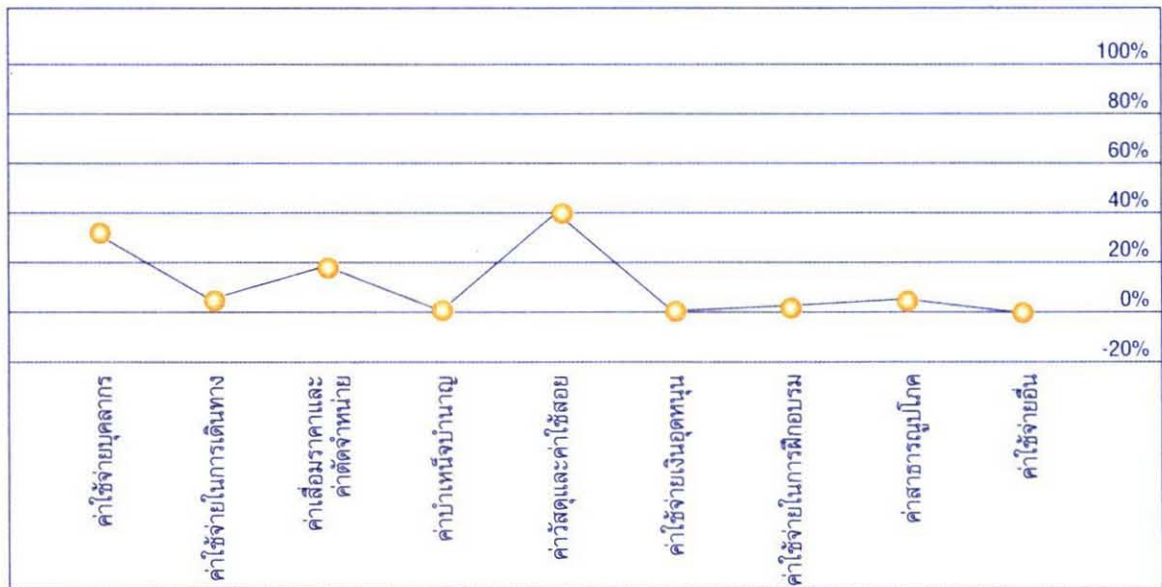
2) หนี้สินและทุน ประกอบด้วยหนี้สินรวมร้อยละ 0.11 ซึ่งประกอบด้วยหนี้สินหมุนเวียนร้อยละ 0.07 และหนี้สินไม่หมุนเวียนร้อยละ 0.04 ส่วนของทุนร้อยละ 99.89 ประกอบด้วยรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสมร้อยละ 4.35 และทุนร้อยละ 95.55

แผนภูมิที่ 3 รายได้จากการดำเนินงาน ปีงบประมาณ 2552

3) รายได้จากการดำเนินงาน ส่วนใหญ่เป็นรายได้เงินงบประมาณที่ได้รับจากรัฐบาลร้อยละ 99.50 ซึ่งประกอบด้วยรายได้จากงบกลาง งบบุคลากร งบดำเนินงาน งบลงทุน งบรายจ่ายอื่น และงบอุดหนุน นอกจากนี้ ยังมีรายได้จากแหล่งอื่นร้อยละ 0.50 ได้แก่ รายได้จากเงินช่วยเหลือและเงินบริจาค และรายได้อื่น

แผนภูมิที่ 4 ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน ปีงบประมาณ 2552

4) ค่าใช้จ่ายการดำเนินงาน ส่วนใหญ่เป็นค่าวัสดุและค่าใช้สอยร้อยละ 39.29 ค่าใช้จ่ายบุคลากรร้อยละ 31.49 ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายร้อยละ 18.32 และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่นๆ อีกร้อยละ 15.14

ตารางสรุปภาพรวมของฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานของกรมควบคุมมลพิษ

รายการ	ปีงบประมาณ 2552 (หน่วย : บาท)	ปีงบประมาณ 2551 (หน่วย : บาท)	ผลต่าง (ร้อยละ)
สินทรัพย์	23,147,629,665.69	23,165,573,688.70	(0.08)
หนี้สิน	25,024,086.31	23,103,343.07	8.31
ทุน	23,122,605,579.38	23,142,470,345.63	(0.09)
รายได้	446,436,397.53	637,986,649.01	(30.02)
ค่าใช้จ่าย	465,373,005.09	563,959,593.84	(17.48)

สินทรัพย์

สินทรัพย์รวมของกรมควบคุมมลพิษ มีปริมาณที่ลดลงจากปีงบประมาณ 2551 ร้อยละ 0.08 ซึ่งเกิดจากการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่นจากปีงบประมาณ 2551 คิดเป็นร้อยละ 99.74

หนี้สิน

หนี้สินของกรมควบคุมมลพิษ มีหนี้สินสูงกว่าปีก่อน ร้อยละ 8.31 เป็นผลมาจากรายได้รอการรับรู้ระยะยาว และเจ้าหนัระยะสั้นเพิ่มขึ้น ประกอบด้วย เจ้าหนี้การค้า-บุคคลภายนอกและเจ้าหนี้อื่น-หน่วยงานรัฐ เพิ่มขึ้น

ทุน

ทุนของกรมควบคุมมลพิษลดลงจากงบประมาณปีก่อน ร้อยละ 0.09 เนื่องจากในปีงบประมาณ 2552 ได้รับรายได้งบประมาณจากรัฐบาลต่ำกว่าปีก่อน ร้อยละ 27.69 จึงทำให้ปีงบประมาณ 2552 มีรายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายสะสม มีผลให้ปีงบประมาณ 2552 เกิดผลขาดทุน

รายได้

รายได้ของกรมควบคุมมลพิษ ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 30.02 ส่วนใหญ่เป็นรายได้จากรัฐบาล ซึ่งในปีงบประมาณ 2552 ได้รับงบประมาณจากรัฐบาลลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 27.69 ซึ่งประกอบด้วย งบบุคลากรจากการเบิกจ่ายเงินเดือน ค่าจ้างประจำ งบลงทุน จากการได้รับจัดสรรให้ซื้อครุภัณฑ์ และสิ่งก่อสร้าง งบกลางจากการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายสวัสดิการให้กับข้าราชการ ลูกจ้างและข้าราชการบำนาญ งบดำเนินงานสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่างๆ ของสำนักงาน และงบรายจ่ายอื่น

ค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานของกรมควบคุมมลพิษ ลดลงจากงบประมาณปี 2551 คิดเป็นร้อยละ 17.48 เป็นผลมาจากการลดลงของค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุน

การเสริมสร้างศักยภาพการจัดการสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินงานสนองพระราชดำริสมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรป่าไม้ และสิ่งแวดล้อมในพื้นที่อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา โดยในส่วนของจัดการสิ่งแวดล้อมมีหน่วยงานที่มีส่วนร่วมในการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกัน ได้แก่ กรมควบคุมมลพิษ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 15 และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดพังงา

จากการสำรวจสภาพปัญหาการจัดการน้ำเสียในพื้นที่พบว่า ปัจจุบันเกาะยาวประสบปัญหาเรื่อง การจัดการขยะมูลฝอย เนื่องจากสภาพภูมิประเทศเป็นเกาะ ทำให้ไม่มีที่ดินเพียงพอที่จะกำจัดขยะมูลฝอยที่มีปริมาณเพิ่มขึ้นให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ และชุมชนที่ตั้งบ้านเรือนรुकล้าบริเวณชายฝั่งทะเลยังมีการใช้ห้องส้วมที่ไม่ถูกหลักสุขาภิบาล จึงมีน้ำเสียระบายลงสู่ทะเลโดยตรง

กรมควบคุมมลพิษ ได้จัดทำโครงการด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนและการบริหารจัดการคุณภาพน้ำโดยเสนอไว้ในแผนบูรณาการของพื้นที่อำเภอเกาะยาว ซึ่งมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

1. จัดอบรมให้ความรู้เรื่องการส่งเสริมการบริหารจัดการคุณภาพน้ำและการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ให้กับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สามารถจัดทำแผนการจัดการน้ำเสียและขยะมูลฝอยชุมชน เพื่อเสนอของบประมาณ และให้ความรู้ความเข้าใจในการจัดการน้ำเสียและขยะมูลฝอยชุมชนให้กับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการในพื้นที่

2. ร่วมกับสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้คำแนะนำทางด้านเทคนิควิชาการแก่เจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลเกาะยาว ในการจัดทำข้อเสนอโครงการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียสำหรับชุมชนที่ตั้งบ้านเรือนรुकล้าชายฝั่งทะเล และขอบเขตการดำเนินงานในการศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียดการก่อสร้างระบบการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนแห่งใหม่ เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ

3. ติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำทะเลบริเวณชายหาดท่องเที่ยว จำนวน 2 ครั้งต่อปี พร้อมเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนรับทราบ และจัดอบรมเยาวชนให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการน้ำเสียและสามารถตรวจวัดคุณภาพน้ำอย่างง่าย เพื่อการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำในพื้นที่ของตนเอง

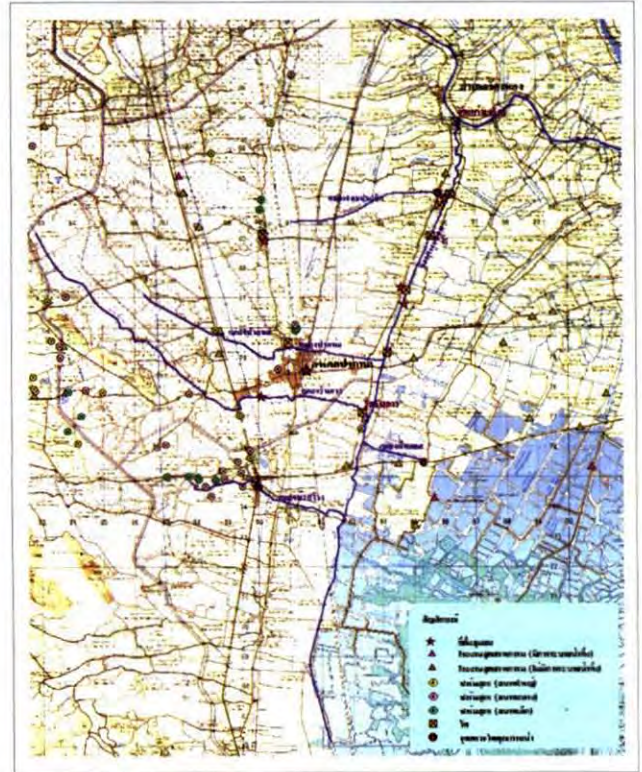

โครงการสายใยรักแห่งครอบครัว กรณี คลองวัดประดู่และคลองอำแพง

คลองวัดประดู่ และคลองสาขา

คลองวัดประดู่เป็นคลองแยกจากคลองอ้อมที่วัดแก้วเจริญ อำเภอวัดเพลง จังหวัดราชบุรี ไหลผ่าน อำเภอมัทพวา จังหวัดสมุทรสงคราม และไหลลงสู่ทะเลอ่าวไทยที่จังหวัดเพชรบุรี มีคลองสาขาสำคัญ ได้แก่ คลองจอมประทัด คลองปากท่อ คลองผีหลอก คลองวันดาว และคลองวังมะนาว ทั้งนี้ ช่วงประมาณเดือนพฤศจิกายน ธันวาคม และมกราคม ของทุกปีจะมีการปิดประตูระบายน้ำเพื่อนำน้ำไปใช้เพื่อการเกษตร ทำให้น้ำในคลองมีน้อย เมื่อมีการระบายน้ำเสียจากบ้านเรือนและกิจกรรมต่างๆ ลงสู่ลำคลอง ทำให้น้ำมีสีออกดำบางครั้งมีปลาลอยหัว แหล่งกำเนิดน้ำเสียสำคัญประกอบด้วย น้ำเสียจากบ้านเรือนที่ตั้งอยู่ริมน้ำ ฟาร์มสุกร อุตสาหกรรมชุมชน เป็นต้น

สภาพการไหลของน้ำในคลองช่วงน้ำลง น้ำจากคลองสาขาของคลองวัดประดู่ ได้แก่ คลองวันดาว คลองปากท่อ คลองจอมประทัด และคลองอื่นๆ จะไหลลงสู่คลองวัดประดู่ และเนื่องจากบริเวณปากคลองวัดประดู่จะแคบกว่าลำคลองช่วงอื่น ประกอบกับน้ำในคลองอ้อมซึ่งคลองวัดประดู่ไหลลงจะมีปริมาณน้ำมากกว่าทำให้เกิดสภาพน้ำนิ่ง ดังนั้น ของเสียต่างๆ ที่ถูกระบายลงคลองวัดประดู่และพีชน้ำต่างๆ จึงไม่สามารถระบายออกคลองอ้อมได้หรือระบายออกไม่เต็มที่ ส่วนในช่วงน้ำขึ้น น้ำจากคลองอ้อมจะไหลเข้าคลองวัดประดู่จึงดันน้ำเสียและพีชน้ำต่างๆ กลับเข้ามาในคลองวัดประดู่ นอกจากนี้ น้ำทางด้านทิศใต้จะไหลขึ้นมา ทำให้น้ำในคลองวัดประดู่

ตั้งแต่บริเวณวัดวันดาวขึ้นเหนือไปถึงวัดหัวป่ามีสภาพน้ำค่อนข้างนิ่ง ของเสียและพีชน้ำจึงถูกสะสมอยู่บริเวณดังกล่าว

โรงงานอุตสาหกรรมที่มีน้ำเสียจากกระบวนการผลิตมี 21 แห่ง มีการให้คำแนะนำกับโรงงาน อาทิเช่น การปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียให้มีประสิทธิภาพและเพิ่มความแข็งแรงมากขึ้น เพื่อป้องกันการรั่วไหลของน้ำเสียในช่วงฤดูฝน การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสะอาดเพื่อลดปริมาณการใช้น้ำและการเกิดน้ำเสีย ปรับปรุงพื้นที่เก็บกากของเสีย ปรับปรุงสภาพพื้นที่ภายในโรงงาน จัดทำโรงเก็บวัสดุเหลือใช้ จัดทำอุปกรณ์ป้องกันฝุ่นฟุ้งกระจายในโรงงานผลิตอาหารสัตว์ เป็นต้น อุตสาหกรรมชุมชนที่มีจำนวนมากส่วนใหญ่เป็นประเภทการผลิต วุ้นมะพร้าว มะพร้าวขาว น้ำมันมะพร้าว น้ำตาลมะพร้าว ส่วนใหญ่มักทั้งน้ำมะพร้าว เศษมะพร้าว เปลือกหรือวัสดุอื่นในท้องร่องสวนซึ่งจะไหลลงคลองย่อยและคลองวัดประดู่ จึงมีการให้ความรู้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมให้กับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมชุมชนเนื่องจากมีเป็นจำนวนมาก

มีฟาร์มสุกรตั้งอยู่บริเวณคลองวัดประตู 84 ฟาร์ม เป็นฟาร์มขนาดใหญ่ 25 ฟาร์ม ฟาร์มขนาดกลาง 34 ฟาร์ม และฟาร์มขนาดเล็ก 25 ฟาร์ม ฟาร์มสุกรขนาดใหญ่และขนาดกลาง ส่วนใหญ่มีระบบบำบัดน้ำเสียและไม่ระบายน้ำทิ้งออกภายนอกฟาร์ม จากการเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งจากฟาร์มสุกรที่มีการระบายน้ำทิ้งออกภายนอกฟาร์ม ฟาร์มขนาดใหญ่ 7 ฟาร์ม ผ่านมาตรฐานน้ำทิ้ง 1 ฟาร์ม ฟาร์มสุกรขนาดกลาง 11 ฟาร์ม ผ่านมาตรฐานน้ำทิ้ง 3 ฟาร์ม ฟาร์มสุกรขนาดเล็ก 19 ฟาร์ม ผ่านมาตรฐานน้ำทิ้ง 10 ฟาร์ม คิดเป็นร้อยละ 62 ของจำนวนที่ตรวจวัดที่มีคุณภาพน้ำทิ้งไม่ผ่านมาตรฐาน ควบคุมการระบายน้ำทิ้งที่กำหนด ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบ อาทิเช่น การดูแลและบำรุงรักษาระบบ ความรู้ในการเดินระบบ การจัดหาพื้นที่ในการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย จึงมีการจัดอบรมฟาร์มสุกรในลักษณะคลินิกให้คำปรึกษา ความรู้กับเจ้าของฟาร์มสุกรในการจัดการน้ำเสีย และการดูแลรักษาระบบบำบัดน้ำเสีย โดยเฉพาะฟาร์มสุกรขนาดเล็กอย่างต่อเนื่อง ส่วนฟาร์มสุกรขนาดใหญ่และขนาดกลางจะดำเนินการบังคับใช้กฎหมายกับฟาร์มที่มีคุณภาพน้ำทิ้งไม่ผ่านมาตรฐาน ควบคุมการระบายน้ำทิ้งที่กำหนด

บ้านเรือนที่ตั้งอยู่ริมน้ำยังคงมีการใช้น้ำจากคลองในชีวิตประจำวัน รวมถึงร้านค้าที่อยู่ริมน้ำมีการนำน้ำในคลองมาล้างถ้วยชาม ขณะเดียวกัน มีการทิ้งเศษอาหาร ขยะ และ

ต่อท่อระบายน้ำที่ใช้แล้วจากครัวเรือนลงคลองโดยตรง จึงมีการส่งเสริมให้บ้านเรือนริมน้ำติดตั้งถังดักไขมันโดยมอบอุปกรณ์ถังดักไขมันให้กับประชาชนในพื้นที่จำนวนกว่า 150 ชุด จัดอบรมให้ความรู้ในการจัดทำและดูแลถังดักไขมัน และเนื่องจากตลอดแนวคลองยังมีวัดและโรงเรียนอีกเป็นจำนวนมาก จึงมีการจัดสร้างระบบบำบัดน้ำเสียนำร่อง ณ วัดแจ้งเจริญ เพื่อเป็นต้นแบบในการจัดการน้ำเสียและจัดทำแบบรายละเอียดและประมาณราคาค่าก่อสร้างสำหรับถังดักไขมันและระบบบำบัดน้ำเสียสำหรับวัดริมน้ำ 9 แห่ง และโรงเรียนริมน้ำ 10 แห่ง

สำหรับชุมชนหนาแน่น อาทิเช่น ตำบลดอนทราย ตำบลปากท่อ ตำบลป่าไถ่ ตำบลวัดยางงาม เทศบาลตำบลปากท่อ ตำบลจอมประทัด ตำบลวัดประดู่ ควรที่จะมีการจัดสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวม เริ่มจากที่เทศบาลตำบลปากท่อ เนื่องจากเป็นชุมชนขนาดใหญ่ที่มีการทิ้งน้ำลงคลองนกอ้อย ซึ่งเป็นคลองสาขาของคลองวันดาว โดยองค์การจัดการน้ำเสีย ทำการศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียดระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียรวมขนาด 600 ลูกบาศก์เมตร/วัน ให้กับเทศบาลตำบลปากท่อ ดำเนินการแล้วเสร็จและได้รับการจัดสรรงบประมาณ ปี 2554 ภายใต้อำนาจปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดแล้ว ในวงเงิน 46,950,000 บาท

เพื่อให้เกิดความตระหนักในการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ
ในคลองวัดประดู่ มีการสร้างเครือข่ายภาคประชาชนและ
เยาวชนในพื้นที่ฝึกอบรมการตรวจวัดคุณภาพน้ำอย่างง่ายและ
ถูกวิธี เพื่อให้สามารถเป็นวิทยากรเพื่อขยายผลในชุมชน
โดยมีเครือข่ายภาคประชาชนและเยาวชนเข้าร่วมอบรม
ประมาณ 400 คน

คุณภาพน้ำโดยรวมของคลองประดู่ในปี 2551 - 2552
ยังอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมเทียบได้ตามมาตรฐานแหล่งน้ำผิวดิน
ประเภทที่ 4 ค่าคุณภาพน้ำสำคัญที่ทำให้เสื่อมโทรม คือ
ความสกปรกในรูปบีโอดีสูง ตั้งแต่บริเวณวัดช่องลมลงมาทาง
ด้านใต้ถึงวัดวันดาว ส่วนโลหะหนัก (Cr, Cd, Pb, AS) มีค่า
ต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดทุกจุดตรวจวัด

คลองอำแพง

คลองอำแพงตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลอำแพง อำเภอบ้านแพ้ว
จังหวัดสมุทรสาคร มีระยะทางประมาณ 4 กิโลเมตร
ความกว้างของคลองโดยเฉลี่ยประมาณ 6-8 เมตร และมี

ความลึกประมาณ 3 เมตร มีรูปร่างคล้ายกระเพาะหมู
และมีน้ำต้นทุนจากแม่น้ำท่าจีน และคลองชลประทาน
กันน้ำเค็มซึ่งรับน้ำมาจากคลองดำเนินสะดวก โดยมีประตูละ
บายน้ำอำแพงด้านแม่น้ำท่าจีนและทางระบายน้ำอำแพง
คลองหลวง และคลองทำแร่ทางด้านคลองชลประทานกันน้ำเค็ม
เป็นตัวควบคุมน้ำเข้า - ออก เพื่อป้องกันน้ำเค็มและป้องกัน
น้ำท่วม ฉะนั้น สภาพพื้นที่จึงเสมือนเป็นเกาะและมีน้ำล้อม
เมื่อเปิดประตูระบายน้ำทำให้น้ำในคลองสามารถไหลออกสู
แม่น้ำท่าจีนได้

กิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำในคลองอำแพง
จะมาจากชุมชนที่ตั้งอยู่ริมคลอง โรงเรียน และวัดสุนทรสถิต
การระบายน้ำทิ้งจากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยเฉพาะจากการ
เลี้ยงกุ้งขาว และจากการเพาะปลูก รวมถึงการปอกและ
ซูดมะพร้าว ซึ่งจะมีของเสียประเภทน้ำมะพร้าวและเปลือก
มะพร้าว ส่งผลให้ร่องน้ำตื้นเขินและเน่าเสียและคุณภาพน้ำ
ในคลองอำแพงเสื่อมโทรม

ด้วยเหตุนี้กรมควบคุมมลพิษจึงได้ดำเนินการส่งเสริมและฝึกอบรมการติดตั้งและดูแลรักษาถังดักไขมันและระบบบำบัดน้ำเสียสำหรับบ้านเรือน วัด และโรงเรียนที่อยู่ริมน้ำ การจัดการสิ่งแวดล้อมและกฎหมายควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดน้ำเสียประเภทชุมชน ให้กับประชาชนในพื้นที่คลองอำแพง

จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำคลองอำแพง ในช่วงปี 2552 คุณภาพน้ำโดยรวมเทียบได้ตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ประเภทที่ 4 (เสื่อมโทรม) โดยยังคงมีปัญหการปนเปื้อนแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) และการปนเปื้อนแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB)

ฝึกอบรมและให้ความรู้แก่เกษตรกรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการจัดการน้ำทิ้งจากบ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การลดมลพิษจากการเพาะปลูก โดยเฉพาะการทำปุ๋ยหมักชีวภาพจากผักตบชวาเพื่อเป็นการลดการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีกำจัดศัตรูพืช จัดตั้งเครือข่ายการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ และฝึกอบรมการตรวจวัดคุณภาพน้ำอย่างง่ายและถูกวิธี ให้กับประชาชน นักเรียน และสมาชิกเครือข่ายโครงการสายใยรักแห่งครอบครัว

การดำเนินงานภายใต้ปฏิญญาความร่วมมือในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาคอนคุณภาพน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤต

เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2551 เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมไทย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และ กระทรวงอุตสาหกรรม ได้ร่วมกันลงนามในปฏิญญาความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคอนคุณภาพน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤต ประกอบด้วย ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ลุ่มน้ำท่าจีน ลุ่มน้ำบางปะกง ลุ่มน้ำลำตะคอง และลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยมีเป้าหมายเพื่อฟื้นฟูคุณภาพน้ำแหล่งน้ำหลักของประเทศ รักษาระบบนิเวศแหล่งน้ำและรักษาวิถีชีวิตริมน้ำ โดยประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำได้อย่างปลอดภัยและยั่งยืน รวมทั้งมีคุณภาพเหมาะสมต่อการดำรงชีพของสิ่งมีชีวิตในน้ำ

หน่วยงานต่างๆ ร่วมกันกำหนดกิจกรรมการดำเนินงานภายใต้ปฏิญญาความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคอนคุณภาพน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤต โดยมีกิจกรรมสำคัญ เช่น

- การกำหนดเขตพื้นที่ที่เหมาะสมและออกระเบียบการขึ้นทะเบียนสำหรับการประกอบการ เช่น เลี้ยงสุกร เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ อุตสาหกรรมชุมชน การตั้งหรือขยายโรงงานอุตสาหกรรม และนิคมอุตสาหกรรม และควบคุมจำนวนและปริมาณการประกอบกิจการให้สอดคล้องกับความสามารถในการรองรับมลพิษของแหล่งน้ำ

- ออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขด้านน้ำเสียและของเสียเพื่อควบคุมการอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

- กำกับกำกับการบังคับใช้กฎหมายกับโรงงานอุตสาหกรรม เขตประกอบการอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรม และแหล่งกำเนิดมลพิษที่ต้องถูกควบคุมภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ต้องมีระบบบำบัดน้ำเสียและระบายน้ำทิ้งให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งที่กำหนด

- กำหนดพื้นที่เป้าหมายและช่วยเหลือสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสนอของบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด และช่วยเหลือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียรวมที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ

- กำหนดอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสียให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและพัฒนากลไกการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียควบคู่ไปกับค่าน้ำใช้

- การจัดทำมาตรการด้านผังเมืองเพื่อเป็นเครื่องมือบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำ

การแลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงข้อมูลปริมาณน้ำ คุณภาพน้ำ และมลพิษทางน้ำระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในปีงบประมาณ 2552 กรมควบคุมมลพิษได้ดำเนิน กิจกรรมภายใต้ปฏิญญาที่สำคัญ ดังนี้

จัดทำ (ร่าง) หลักเกณฑ์และเงื่อนไขด้านน้ำเสีย และของเสีย เพื่อประกอบการขออนุญาตหรือต่ออายุ ใบอนุญาตประกอบกิจการ ภายใต้พระราชบัญญัติ การสาธารณสุข พ.ศ. 2535 สำหรับกิจการฟาร์มสุกร การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การเลี้ยงปลาในกระชัง อุตสาหกรรม ชุมชนท่าเทียบเรือประมง สะพานปลาและแพปลา อยู่ระหว่างการหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในแต่ละภูมิภาค

กำหนดพื้นที่เป้าหมายและแนวทางการสนับสนุน งบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกรุงเทพมหานครด้านการจัดการน้ำเสียชุมชน รวม 7,575 แห่ง ระยะเวลาดำเนินการ 32 ปี แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ 7 ปี 15 ปี และ 10 ปี วงเงินลงทุน 430,118.76 ล้านบาท ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ 5/2552 เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2552

ผลักดันการจัดสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวม ชุมชน โดยปี 2552 เมืองปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการ จัดสรรงบประมาณก่อสร้าง จำนวน 13 แห่ง ประกอบด้วย ทต.ป่าซาง จ.ลำพูน ทต.วังทอง จ.พิษณุโลก ทม.อุดรดิตถ์ ทม.ชัยนาท ทต.บางปลา อบต.คอกกระบือ จ.สมุทรสาคร ทม.เพชรบุรี ทม.ชะอำ จ.เพชรบุรี ทม.ปากช่อง จ.นคร- ราชสีมา ทต.แหลมฉบัง จ.ชลบุรี ทต.บ้านเพ จ.ระยอง อบต.อ่าวนาง (เกาะพีพี) และ อบต.อ่าวนาง จ.กระบี่ และให้คำแนะนำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการ จัดทำโครงการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมสำหรับปี งบประมาณ 2553 - 2555 จำนวน 45 แห่ง

ติดตามประเมินผลประสิทธิภาพระบบบำบัด น้ำเสียรวมชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ก่อสร้าง

แล้วและใช้งานได้ จำนวน 64 แห่ง ให้คำแนะนำการแก้ไข ปัญหาการดูแลระบบบำบัดน้ำเสีย โดยมีระบบบำบัดน้ำเสีย ที่บำบัดน้ำเสียผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งร้อยละ 90 และพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพระบบบำบัดน้ำเสีย ชุมชน (MSMS 2008) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัด ระบบการบริหารงานภายในองค์กร โดยมีองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นนำร่อง จำนวน 7 แห่ง ได้แก่ ทม.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์ ทน.เชียงใหม่ ทม.สุพรรณบุรี ทม.สิงห์บุรี ทม.ฉะเชิงเทรา ทน.นครราชสีมา และ ทน.หาดใหญ่ จ.สงขลา

จัดทำแนวทางการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย รวมกับการจัดเก็บค่าน้ำประปา ได้รับความเห็นชอบจาก คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ 5/2552 เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2552 ให้กระทรวงมหาดไทย ดำเนินการต่อไป

เสริมสร้างศักยภาพการจัดการของเสียและ น้ำเสียให้กับหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาคองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น และผู้ประกอบการในพื้นที่ลุ่มน้ำที่มีปัญหาคุณภาพ น้ำเสื่อมโทรม ได้แก่ ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ลุ่มน้ำท่าจีน ลุ่มน้ำ บางปะกง ลุ่มน้ำลำตะคอง และลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

กำกับดูแลการบังคับใช้กฎหมายกับแหล่งกำเนิด มลพิษหลัก 4 ประเภท ได้แก่ อาคารประเภท ก ที่ดิน จัดสรร การเลี้ยงสุกร และสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา บางปะกง ท่าจีน และลำตะคอง และเขตประกอบการอุตสาหกรรมทั่วประเทศ โดย แหล่งกำเนิดที่มีคุณภาพน้ำทิ้งไม่ผ่านมาตรฐานที่กำหนด จะต้องปรับปรุงแก้ไขให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด และ ประสานแจ้งกรมโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อบังคับการตาม กฎหมายกับเขตประกอบการอุตสาหกรรมที่มีคุณภาพน้ำทิ้ง ไม่ผ่านมาตรฐานที่กำหนด

การประเมินศักยภาพการรองรับมลพิษของแม่น้ำสำคัญ

กรมควบคุมมลพิษ ได้สร้างภาพแบบจำลองประเมินคุณภาพน้ำและศักยภาพการรองรับมลพิษในแม่น้ำสำคัญของประเทศ จำนวน 7 แม่น้ำ ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน ลำตะคองตอนล่าง คลองอู่ตะเภา แม่น้ำบางปะกง แม่น้ำนครนายก และแม่น้ำปราจีนบุรี โดยการใช้การเปลี่ยนแปลงความเข้มข้นของตัวแปรคุณภาพน้ำ 2 ตัวแปร ได้แก่ ความต้องการออกซิเจนในการย่อยสลายทางชีวเคมี (Biochemical oxygen demand: BOD) และออกซิเจนละลายน้ำ (Dissolved oxygen) เป็นดัชนีบ่งชี้คุณภาพน้ำในแต่ละแม่น้ำข้างต้น กรณีไม่มีการจัดการปริมาณ BOD ในแม่น้ำและกรณีมีการจัดการลดปริมาณ BOD

ผลจากการสร้างภาพแบบจำลอง บ่งชี้ การเปลี่ยนแปลงความเข้มข้น BOD และ DO ในแม่น้ำเจ้าพระยา ตอนบน ตอนกลาง และตอนล่าง ในฤดูน้ำน้อย (ธ.ค.-พ.ค.) ในปีสุดท้ายของแผนการลดปริมาณ BOD ที่เกิดจากน้ำเสียชุมชน ระยะ 10 ปี (2553-2562) และ 15 ปี (2553-2567) เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่กำหนดไว้ (ประเภทที่ 2 3 และ 4 สำหรับแม่น้ำเจ้าพระยาตอนบน ตอนกลาง และตอนล่าง ตามลำดับ) หรือดีกว่าในบางช่วง แม่น้ำ ปริมาณสูงสุดรายวัน (Total maximum daily loads: TMDLs) ของ BOD ที่แม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่างสามารถรองรับได้ และยกระดับคุณภาพน้ำให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 ในฤดูน้ำน้อย มีค่าเท่ากับ 10.040 กก./วัน สำหรับแม่น้ำท่าจีน ถ้าต้องการฟื้นฟูคุณภาพน้ำในแม่น้ำให้เป็นไปตามมาตรฐานแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่กำหนดไว้ในแต่ละช่วงแม่น้ำ (ประเภท ที่ 2 3 และ 4 สำหรับแม่น้ำท่าจีนตอนบน ตอนกลาง และตอนล่าง ตามลำดับ) ต้องลดปริมาณ BOD ที่ปล่อยลงสู่แม่น้ำ ไม่ให้เกิน TMDLs ของ BOD ที่แม่น้ำสามารถรองรับได้ นั่นคือ ไม่ให้เกิน 67.506 79.018 และ 148.541 กก./วัน ในฤดูน้ำน้อย ไม่มีฝนตก (ม.ค.-เม.ย.) ฤดูน้ำน้อยมีฝนตก (พ.ค.) และ ฤดูน้ำมาก (มิ.ย.-ธ.ค.) ตามลำดับ

ขณะเดียวกัน ถ้าต้องการฟื้นฟูคุณภาพน้ำในลำตะคองตอนล่าง คลองอู่ตะเภา แม่น้ำบางปะกง และ แม่น้ำนครนายก จากแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 4 (และประเภทที่ 5 ในบางช่วงของแม่น้ำ) ให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 ที่กำหนดไว้ ต้องควบคุมปริมาณ BOD

ที่ปล่อยลงในแต่ละแม่น้ำไม่ให้เกิน TMDLs ของ BOD ที่แม่น้ำสามารถรองรับได้ นั่นคือ ในลำตะคองตอนล่าง: ไม่ให้เกิน 1.242 กก./วัน ในฤดูน้ำน้อย (ธ.ค.-เม.ย.) และไม่ให้เกิน 2.644 กก./วัน ในฤดูน้ำมาก (พ.ค.-พ.ย.) ในคลองอู่ตะเภา: ไม่ให้เกิน 1.642 กก./วัน ในฤดูน้ำน้อย (ม.ค.-ก.ย.) และไม่ให้เกิน 57.527 กก./วัน ในฤดูน้ำมาก (ต.ค.-ธ.ค.) ในแม่น้ำบางปะกง: ไม่ให้เกิน 73.422 กก./วัน ในฤดูน้ำน้อย (เม.ย.) และไม่ให้เกิน 62.241 กก./วัน ในฤดูน้ำมาก (ก.ย.) ในแม่น้ำนครนายก: ไม่ให้เกิน 15.082 กก./วัน ในฤดูน้ำน้อย (มี.ค.) และไม่ให้เกิน 59.363 กก./วัน ในฤดูน้ำมาก (ต.ค.) สำหรับแม่น้ำปราจีนบุรี ถ้าต้องการยกระดับคุณภาพน้ำในแม่น้ำจากแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 (และประเภทที่ 4 ในบางช่วงของแม่น้ำ) ให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 2 ตามที่กำหนดไว้ ต้องควบคุมปริมาณ BOD ที่ปล่อยลงในแต่ละแม่น้ำไม่ให้เกิน 27.316 กก./วัน ในฤดูน้ำน้อย (เม.ย.) อย่างไรก็ตาม ไม่สามารถหา TMDLs ของ BOD ในแม่น้ำปราจีนบุรี ในฤดูน้ำมาก (ธ.ค.) ที่ยังคงทำให้คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 2 ได้

ผลการคาดการณ์คุณภาพน้ำและศักยภาพการรองรับมลพิษในแม่น้ำเจ้าพระยาได้นำไปใช้ประกอบการวางแผนแม่บทว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ระยะ 10 ปี (2553-2562) และ 15 ปี (2553-2567) โดยร่วมกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงอุตสาหกรรม ผลการคาดการณ์คุณภาพน้ำและศักยภาพการรองรับมลพิษในแม่น้ำท่าจีน ได้นำไปใช้เป็นตัวอย่างในการจัดการคุณภาพน้ำในแม่น้ำวิกฤต ประกอบการนำเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่องข้อเสนอแนะทางการสนับสนุนงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการน้ำเสียชุมชน สำหรับผลการคาดการณ์คุณภาพน้ำและศักยภาพการรองรับมลพิษใน 5 แม่น้ำที่เหลือข้างต้น กรมควบคุมมลพิษ ตลอดจนหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการฟื้นฟูและจัดการคุณภาพน้ำในแม่น้ำดังกล่าวได้ โดยการควบคุมปริมาณ BOD ที่ปล่อยลงในแต่ละแม่น้ำไม่ให้เกินศักยภาพในการรองรับมลพิษในแม่น้ำนั้นๆ

การเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากชุมชนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขยะมูลฝอยเป็นปัญหาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกือบทุกแห่งประสบปัญหาในด้านการบริหารจัดการสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากปัญหาในด้านความพร้อมทั้งในเรื่องบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญ ขาดงบประมาณ และผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญในการดำเนินการ รวมถึงความพร้อมในการบริหารจัดการ ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในปี 2551 กรมควบคุมมลพิษร่วมกับสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด และกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ดำเนินโครงการเสริมสร้างสมรรถนะในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดสมรรถนะในการวัดประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ประกอบด้วย 1) แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอย 2) กิจกรรมลด คัดแยก และใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยในลักษณะ 1 เทศบาล 1 รีไซเคิล 3) ประสิทธิภาพในการเก็บขนขยะมูลฝอย 4) แผนการจัดการขยะมูลฝอยในลักษณะรวมศูนย์ 5) ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย และ 6) รายได้ในการจัดการขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้น โดยมีเป้าหมายในการดำเนินงานให้ครอบคลุมเทศบาลต่างๆ ทั่วประเทศได้ไม่น้อยกว่า 128 แห่งภายในปี 2554

จากการดำเนินงานในปี 2551 ซึ่งเป็นปีแรกมีเทศบาลในระดับเทศบาลนครจำนวน 23 แห่งเข้าร่วมโครงการปรากฏว่ามีเทศบาลนคร 21 แห่งที่มีสมรรถนะผ่านเกณฑ์ที่กำหนดอย่างน้อย 4 ใน 6 คิดเป็นร้อยละ 86 ในปี 2552 จึงได้ขยายพื้นที่ในการดำเนินการเพิ่มในระดับเทศบาลเมือง

อีก 38 แห่ง พร้อมทั้งยังคงรักษาสมรรถนะในการบริหารจัดการของพื้นที่เดิมจำนวน 21 แห่ง เป็นผลให้ ปี 2552 มีพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการเป็นจำนวนทั้งสิ้น 59 แห่ง และได้ดำเนินการเพิ่มกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาทิ การดำเนินกิจกรรมลด คัดแยกและใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยชุมชน/ของเสียอันตราย การจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการดูแลและเดินระบบกำจัดขยะมูลฝอยในเทศบาลต่างๆ การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการแนวทางการเพิ่มรายได้ในการจัดการขยะมูลฝอย เพื่อเป็นแนวทางให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปประยุกต์ใช้ในการเพิ่มรายได้รวมทั้งเป็นแนวทางในการกำหนดอัตราค่ากำจัดขยะมูลฝอยเพื่อรองรับการประกาศอัตราค่าธรรมเนียมในการกำจัดขยะมูลฝอยตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข (ฉบับแก้ไข) พ.ศ. 2550 รวมถึงการประเมินประสิทธิภาพในการเดินระบบกำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลต่างๆ และดำเนินการเก็บตัวอย่างน้ำใต้ดินในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยมาตรวจวิเคราะห์เพื่อประกอบการประเมิน พร้อมทั้งหาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการดูแลและเดินระบบกำจัดขยะมูลฝอยให้เทศบาลใช้ประกอบในการดำเนินการ

จากการประเมินผลดำเนินงาน พบว่า มีเทศบาลที่มีสมรรถนะในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างน้อย 4 สมรรถนะ จำนวน 54 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 91.52 รายละเอียดดังตารางแสดงผลการประเมินสมรรถนะในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ปี 2552

ตารางแสดงผลการประเมินสมรรถนะในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ปี 2552

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวน อปท. ที่ผ่านเกณฑ์ในแต่ละสมรรถนะ						จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านเกณฑ์ประเมิน 4 ใน 6 สมรรถนะ
	แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอย	กิจกรรมลด คัดแยก และใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอย	ประสิทธิภาพในการเก็บขนขยะมูลฝอย	แผนการจัดการขยะมูลฝอยในลักษณะรวมศูนย์	ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย	รายได้ในการจัดการขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้น	
เทศบาลนคร จำนวน 21 แห่ง	21	21	20	17	9	12	18
เทศบาลเมือง จำนวน 38 แห่ง	38	38	32	33	26	20	36
รวม							54
ร้อยละ							91.5

นอกจากนี้ กรมควบคุมมลพิษยังได้ดำเนินการสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในระดับเทศบาลที่มีสมรรถนะในด้านการลด คัดแยกและใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยชุมชนโดดเด่นจำนวน 8 แห่ง ในการจัดระบบการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ได้แก่ เทศบาลนครอุดรธานี เทศบาลนครระยอง เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี เทศบาลนครตรัง เทศบาลนครหาดใหญ่ เทศบาลนครสงขลา เทศบาลเมืองทุ่งสง และเทศบาลเมืองชัยนาท โดยได้ประยุกต์ใช้แนวทางการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนที่กรมฯ ได้พัฒนาขึ้นจากการดำเนินโครงการเสริมสร้างประสิทธิภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนเมื่อปี 2549 – 2551 ซึ่งเน้นการเก็บรวบรวมของเสียอันตราย 3 ประเภท ได้แก่ ภาชนะบรรจุสารเคมี ถ่านไฟฉาย/แบตเตอรี่ โทรศัพท์มือถือ และหลอดฟลูออเรสเซนต์ โดยสนับสนุนให้มีการจัดทำแผนการดำเนินงานจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน การสำรวจข้อมูลชนิดและปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย การสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการและ

การจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน การสนับสนุนเอกสารเผยแพร่และสื่อประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้อง การสนับสนุนเครื่องมือและอุปกรณ์บางส่วน ได้แก่ ชุดภาชนะรองรับของเสียอันตรายจากชุมชนสำหรับจุดทิ้งส่วนกลาง ภาชนะรองรับของเสียอันตรายสำหรับรถเก็บขนและสถานที่เก็บกักของเสียอันตราย และให้คำแนะนำในการปรับปรุงรถเก็บขนขยะมูลฝอยให้เป็นรถเก็บขนของเสียอันตรายจากชุมชนและการปรับปรุงสถานที่เก็บกักของเสียอันตราย

ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ในปี 2553 กรมควบคุมมลพิษจึงได้ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวิเคราะห์ตรวจสอบและทบทวนแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะมูลฝอยให้ครอบคลุมถึงปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยเชิงพื้นที่ รวมทั้งส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการฯ ที่ได้จัดทำไว้ และได้ขยายพื้นที่ดำเนินการไปยังเทศบาลเมืองอีกอย่างน้อย 35 แห่ง เป็นผลให้ในปี 2553 มีเทศบาลต่างๆ เข้าร่วมโครงการประมาณ 94 แห่ง

มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการลักลอบทิ้งและบริหารจัดการกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย

การลักลอบทิ้งกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายเกิดขึ้นบ่อยครั้ง และมีแนวโน้มทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่ามาตรการจัดการกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายที่มีอยู่ในปัจจุบันยังขาดประสิทธิภาพ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นายสุวิทย์ คุณกิตติ) จึงมีข้อสั่งการเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2552 ให้พิจารณาดำเนินการโดยเด็ดขาดมิให้เกิดกรณีการลักลอบทิ้งกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายขึ้นอีก โดยมอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหารือกับกระทรวงอุตสาหกรรม นำเรื่องนี้เสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณามาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการลักลอบทิ้งกากอุตสาหกรรม ซึ่งคณะรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบกับมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการลักลอบทิ้งและบริหารจัดการกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2552 ทั้งนี้ สารสำคัญของมาตรการฯ ประกอบด้วย 4 มาตรการย่อย ดังนี้

1. มาตรการที่เกี่ยวข้องกับโรงงานผู้ก่อกำเนิดกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย

1.1 การประสานและเร่งรัดดำเนินการให้โรงงานอุตสาหกรรมเข้าสู่ระบบการจัดการกากของเสียอันตรายจากอุตสาหกรรม

1.2 การขยายการเชื่อมโยงข้อมูลการบริหารจัดการกากอุตสาหกรรมระหว่างหน่วยงานส่วนกลางและท้องถิ่น

1.3 การมอบอำนาจให้สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดและการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยในการ

อนุญาตและควบคุมการเคลื่อนย้ายกากอุตสาหกรรมออกนอกโรงงาน และการจัดทำระบบการสอบทาน (Auditing System)

1.4 การจัดทำระบบฐานข้อมูล Waste Fingerprint

1.5 การกำหนดให้โรงงานอุตสาหกรรมที่มีการใช้สารเคมี หรือมีกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายเกิดขึ้น ต้องวางหลักประกันทางการเงิน

2. มาตรการที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการขนส่ง

2.1 การกำหนดข้อบังคับทางกฎหมายให้ติดตั้ง/ใช้งานระบบติดตามตำแหน่งรถขนส่งกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย (GPS)

2.2 การกำหนดข้อบังคับทางกฎหมายให้รถขนส่งของเสียอันตรายติดป้าย/สัญลักษณ์บ่งชี้ว่าเป็นรถขนส่งของเสียอันตรายที่แตกต่างจากรถขนส่งวัตถุอันตราย

3. มาตรการที่เกี่ยวข้องกับโรงงานผู้ประกอบการ บำบัดกำจัดหรือรีไซเคิล

3.1 การแก้ไขกฎระเบียบระบบกำกับการณ์ขนส่ง
ของเสียอันตราย (Manifest System)

3.2 การกำหนดมาตรการการจัดการกาก
อุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายจากโรงงานรีไซเคิล (โรงงานลำดับ
ที่ 106) ที่เข้มงวด

4. มาตรการสนับสนุน

4.1 การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนหรือเจ้าของ
ที่ดินที่ไม่มีส่วนรู้เห็นและมีส่วนรู้เห็นการลักลอบทิ้งกาก
อุตสาหกรรมทราบถึงความรับผิดชอบตามกฎหมาย

4.2 การสำรวจและจัดทำบัญชีรายการที่นา หรือ
บ่อดินเก่า หรือบริเวณที่มีการขุดหน้าดินไปใช้ประโยชน์

4.3 การดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดในการลักลอบ
ทิ้งกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย

4.4 การจัดทำงบประมาณในการจัดการกาก
อุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายซึ่งถูกลักลอบทิ้งและบำบัดฟื้นฟู
พื้นที่ปนเปื้อน

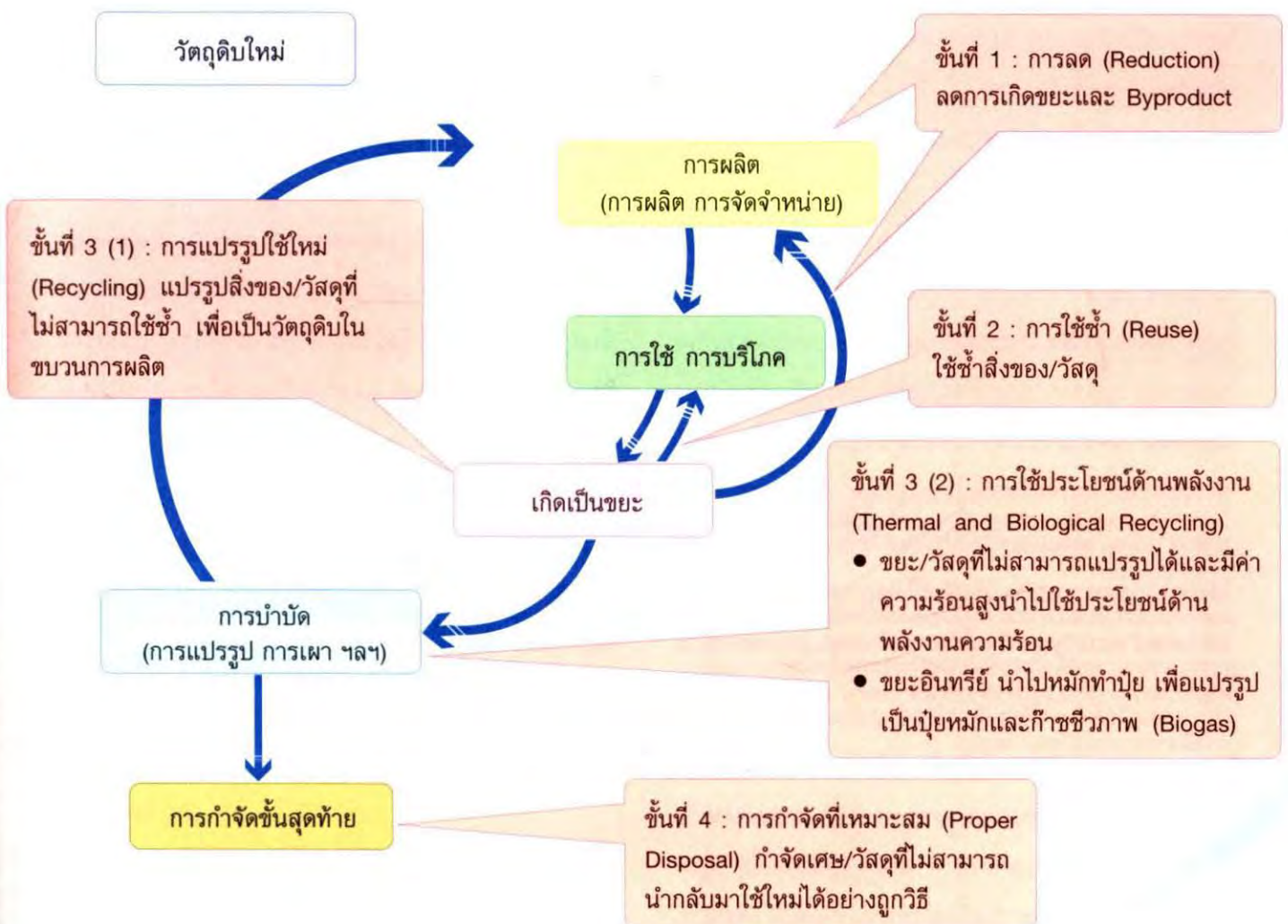
4.5 การกำหนดกฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์และ
วิธีการจัดการของเสียอันตรายจากสถานประกอบการ
พาณิชย์กรรม ในชุมชนที่ไม่เข้าข่ายเป็นโรงงานอุตสาหกรรม
ทั้งนี้ คณะทำงานเพื่อร่วมมือด้านการจัดการกาก
อุตสาหกรรม ภายใต้คณะกรรมการประสานการจัดการ
สิ่งแวดล้อมและอุตสาหกรรม ได้ดำเนินการจัดทำแผน
ปฏิบัติการตามมาตรการดังกล่าวข้างต้น เพื่อใช้เป็นกรอบ
การปฏิบัติให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปดำเนินการป้องกัน
และแก้ไขปัญหาการลักลอบทิ้งและบริหารจัดการกาก
อุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายอย่างเด็ดขาดและมีประสิทธิภาพ
เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2552 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษดำเนินการประสาน
ขับเคลื่อน และติดตามการดำเนินงานตามมาตรการฯ
ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้ง 4 มาตรการ ให้แล้วเสร็จ
ตามกรอบเวลาที่กำหนดในมาตรการ และมีการติดตาม
และรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานตามแผน
ปฏิบัติงานให้คณะกรรมการประสานการจัดการสิ่งแวดล้อม
และอุตสาหกรรมทราบต่อไป

การดำเนินงานด้านการลด คัดแยก และนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ (Reduce Reuse and Recycle:3Rs)

นโยบายด้านการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ
รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับแนวทางการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ
ให้เกิดประโยชน์สูงสุด (Resource Conservation and
Recovery) ส่งผลให้มีการกำหนดแนวทางการจัดการ
ขยะมูลฝอยแบบครบวงจร (Integrated Solid Waste
Management) ดังนั้น เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่สอดคล้อง
กับนโยบาย จึงได้มีการประยุกต์หลักการด้านการลด คัดแยก
และนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ (Reduce Reuse and

Recycle:3Rs) เข้ากับระบบบริหารจัดการขยะมูลฝอย
โดยการควบคุมปริมาณขยะมูลฝอยหรือของเสียที่แหล่งกำเนิด
และการเพิ่มประสิทธิภาพการคัดแยก และใช้ประโยชน์
ขยะมูลฝอยหรือของเสียที่เกิดขึ้นก่อนที่จะนำไปกำจัดขั้น
สุดท้ายอย่างถูกหลักวิชาการต่อไป (รูปที่ 1) โดยมีการ
ดำเนินงานด้าน 3Rs ทั้งเรื่องของการกำหนดนโยบาย กฎ ระเบียบ
รวมทั้งการดำเนินงานเสริมสร้างประสิทธิภาพของผู้เกี่ยวข้อง
ทุกภาคส่วน ดังนี้

ที่มา : ดัดแปลงจาก Sound Material - Cycle Society ของประเทศไทย

รูปที่ 1 หลักการดำเนินงานด้าน 3Rs กับการจัดการของเสีย

ร่างยุทธศาสตร์การดำเนินงานด้านการลด คัดแยก และนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ โดยจัดประชุมวิชาการด้านการลด คัดแยก และนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ 4 ภูมิภาค (Thailand 3Rs Conference) เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน นักวิชาการ และชุมชน ได้แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ เทคโนโลยี การดำเนินงานลด คัดแยก และนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ และนำข้อมูลจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มาประกอบการจัดทำร่างยุทธศาสตร์การดำเนินงานด้านการลด คัดแยก และนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ ซึ่งครอบคลุมขั้นตอนการออกแบบ การผลิต การจัดจำหน่าย ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การบริโภคอย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเพิ่มประสิทธิภาพการลด และใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอย และยุทธศาสตร์ที่ 4 การบำบัดและกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการ

ร่างกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลดและนำของเสียมาใช้ประโยชน์ พ.ศ. .... ครอบคลุมแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยแบบครบวงจร ตั้งแต่ขั้นตอนการผลิตและจัดจำหน่าย การบริโภคและการรีไซเคิล การบำบัดและกำจัด ประกอบด้วยแนวคิดด้านการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ แนวคิดผู้ก่อให้เกิดมลพิษเป็นผู้จ่าย แนวคิดด้านความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ แนวคิดการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และแนวคิดด้านมาตรฐานสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ โดยกรมควบคุมมลพิษได้เสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว คาดว่าคณะรัฐมนตรีจะให้ความเห็นชอบ และมอบหมายคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา และเสนอเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาต่อไป

การจัดทำระบบข้อมูลและเครือข่ายข้อมูลด้านการลด คัดแยก และนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ เพื่อเป็นศูนย์กลางข้อมูลในการดำเนินงานด้านการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ของประเทศ สำหรับเผยแพร่องค์ความรู้ เทคโนโลยี เทคนิควิชาการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสถานการณ์ และข้อมูลข่าวสารต่างๆ ให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้สนใจทั่วไป

การดำเนินการด้าน 3Rs ให้ประสบผลสำเร็จ จะต้องอาศัยความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ทั้งภาครัฐส่วนกลางและท้องถิ่น ภาคธุรกิจ NGOs ชุมชนในท้องถิ่นและสถาบันการศึกษาต่างๆ โดยการเสริมสร้างความร่วมมือทุกภาคส่วนในการดำเนินงาน ตั้งแต่การกำหนดและนำเสนอโยบายและแนวทางการดำเนินงานด้าน 3Rs ที่ชัดเจนของภาครัฐส่วนกลาง การให้แรงจูงใจ รวมทั้งมาตรการอื่นๆ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมขององค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ ในฐานะพันธมิตรในการดำเนินงานด้าน 3Rs ซึ่งหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องจะต้องมีความร่วมมือและประสานการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ภาคธุรกิจจะมีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานด้าน 3Rs ตั้งแต่กระบวนการผลิต (Upstream of the 3Rs processes) ในขณะที่ NGOs สามารถร่วมกันเป็นเครือข่ายในการณรงค์สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชน และร่วมเป็นภาคีในการดำเนินงานโครงการต่างๆ กับภาครัฐ นอกจากนี้ การนำผู้คัดแยกนอกระบบ (Informal sector) เข้าสู่การดำเนินงานด้าน 3Rs ถือเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญที่จะช่วยผลักดันกิจกรรมด้าน 3Rs ทั้งในด้านการสร้างธุรกิจและการจัดระบบการจัดการของเสียที่ครบวงจร

การแก้ไขปัญหาหมอกควัน ไฟป่า ปี 2552

ปัญหาหมอกควันและไฟป่าในประเทศไทย สาเหตุส่วนใหญ่มาจากการเผาในที่โล่ง (Open Burning) และมักเกิดขึ้นในช่วงเดือนมกราคม – เมษายน เป็นช่วงหน้าแล้งของทุกปี มีสภาพอากาศแห้งและนิ่ง ทำให้ฝุ่นละอองสามารถแขวนลอยอยู่ได้นาน

1. สถานการณ์หมอกควันในปี 2552

กรมควบคุมมลพิษ ติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน เพื่อติดตามเผื่อระวังสถานการณ์หมอกควัน ผลการตรวจวัดปริมาณฝุ่นขนาดเล็ก (PM_{10}) สรุปได้ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปปริมาณฝุ่นขนาดเล็ก (PM_{10}) เฉลี่ย 24 ชั่วโมง ณ เวลา 9.00 น. ในบรรยากาศของ 8 จังหวัด ภาคเหนือตอนบน ปี 2552

จังหวัด	จำนวนสถานี	จำนวนวันที่ (PM_{10}) เกินมาตรฐาน				รวมจำนวนวันที่ (PM_{10}) เกินมาตรฐาน	ช่วงข้อมูล (มคก./ลบ.ม.)	วันที่ PM_{10} มีค่าสูงสุด
		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.			
เชียงราย	1	0	7	20	0	27 วัน	16.4 – 288.0	13 มี.ค. 52
พะเยา	1	n/a	4	14	0	18 วัน	27.5 – 283.4	7 มี.ค. 52
ลำปาง	3	0	21	14	0	35 วัน	9.1 – 272.5	28 ก.พ. 52
แม่ฮ่องสอน	1	0	0	23	10	33 วัน	14.6 – 254.3	12 มี.ค. 52
เชียงใหม่	3	0	6	14	1	21 วัน	15.8 – 238.3	14 มี.ค. 52
ลำพูน	1	0	9	9	0	18 วัน	12.2 – 236.7	14 มี.ค. 52
น่าน*	1	n/a	3	13	0	16 วัน	20.6 – 195.5	8 มี.ค. 52
แพร่	1	n/a	5	0	0	5 วัน	20.4 – 171.8	15 ก.พ. 52

หมายเหตุ - n/a หมายถึง ไม่มีการตรวจวัดคุณภาพอากาศ

- * จังหวัดน่านเป็นการติดตามตรวจสอบโดยใช้หน่วยตรวจวัดคุณภาพอากาศแบบเคลื่อนที่ ของสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 3

2. การดำเนินมาตรการแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่า ปี 2552

กรมควบคุมมลพิษ ได้มีการดำเนินมาตรการแก้ไขปัญหาหมอกควันร่วมกับหน่วยงานในส่วนกลางและท้องถิ่น ประกอบด้วย

2.1 การรณรงค์ประชาสัมพันธ์เชิงรุกและการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ร่วมกับจังหวัดในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน เพื่อสร้างความร่วมมือภาคประชาชนในการลดการเผา เช่น การผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ในระดับชุมชน ติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์ จัดทำบอร์ดนิทรรศการเคลื่อนที่

ผลิตสารคดีสั้น เพื่อใช้รณรงค์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการลดการเผา การจัดกิจกรรมรณรงค์เชิงรุกในลักษณะเคาะประตูบ้าน การยกย่องเชิดชูเกียรติระดับหมู่บ้านที่ดำเนินการควบคุมการเผาอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดทำเพลงรณรงค์สำหรับเผยแพร่และออกอากาศผ่านหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้านในพื้นที่เป้าหมาย การจัดกิจกรรมรณรงค์ “90 วัน รวมพลัง หยุดเผา บรรเทาโลกร้อน” ณ บริเวณลานอนุสาวรีย์สามกษัตริย์ จังหวัดเชียงใหม่ กำหนดเป้าหมายในการควบคุมการเผาในช่วงวิกฤติ 90 วัน และการร่วมลงนามในปฏิญญา “90 วัน รวมพลังหยุดเผา บรรเทาโลกร้อน”

เพื่อแสดงความมุ่งมั่นร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในที่โล่งและหมอกควัน ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน กรมควบคุมมลพิษ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรมส่งเสริมการเกษตร กองทัพภาคที่ 3 กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

2.2 โครงการศึกษาวิจัยแนวทางความเป็นไปได้ในการจัดระเบียบการเผาในพื้นที่การเกษตร โดยร่วมกับสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย เพื่อจัดทำมาตรการจัดระเบียบการเผาในพื้นที่การเกษตรให้มีการควบคุมและลดผลกระทบของการเผาโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนและเกษตรกร มีการสำรวจข้อมูลภาคสนาม จัดการประชุมรับฟังความคิดเห็นภาคประชาชนเพื่อจัดทำมาตรการดังกล่าว

สำหรับการเตรียมความพร้อมของ 8 จังหวัดในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ได้กำหนดแผนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่า ประกาศให้ปัญหาหมอกควันเป็นวาระเร่งด่วนที่ต้องแก้ไขโดยการมีส่วนร่วมจากประชาชน การจัดประชุมคณะกรรมการ

ศูนย์อำนวยการแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่าระดับจังหวัด จัดศูนย์ประสานงานแก้ไขปัญหาทั้งในระดับอำเภอและจังหวัด เป็นต้น

3. การประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ ในการแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดน

มีการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศอย่างต่อเนื่อง และยังคงมีความมุ่งมั่นและความพยายามในการแก้ไขปัญหามลพิษหมอกควันข้ามแดน ดังนี้

3.1 การประชุมรัฐมนตรีสิ่งแวดล้อม 5 ประเทศ เรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ครั้งที่ 8 เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2552 ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้มีการห้ามการเผาในที่โล่งทุกประเภทในพื้นที่เสี่ยง ซึ่งรวมถึงการระงับการอนุญาตให้ดำเนินกิจกรรมการเผา จนกว่าจะพ้นช่วงหน้าแล้งของปี 2552 และเห็นชอบกับการเพิ่มมาตรการบังคับใช้กฎหมาย และมาตรการเสริมสร้างความตระหนักของประชาชนในการควบคุมการเกิดไฟด้วย

3.2 อบรมเชิงปฏิบัติการด้านการควบคุมและแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดน เป็นโครงการความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศ การใช้ภาพถ่ายดาวเทียมในการติดตามการเผาในที่โล่ง การจัดการไฟป่าและเศษวัสดุในภาคการเกษตร โดยประเทศไทยได้รับเกียรติให้เป็นเจ้าภาพจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการควบคุมและแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดน สำหรับเจ้าหน้าที่ในสายงานที่เกี่ยวข้องจากประเทศสมาชิกอาเซียน ในระหว่างวันที่ 14 - 18 ธันวาคม 2552 ณ โรงแรมสยามซิตี้ กรุงเทพฯ

โรงโม่..เหมืองหิน ตัดดาว 2552

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มอบโล่ประกาศเกียรติคุณ แก่สถานประกอบการโรงโม่ฯ และเหมืองหิน ที่มีการจัดการสิ่งแวดล้อมดีเยี่ยม ในปี 2551 จำนวน 38 ราย เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2552

“โรงโม่ เหมืองหิน ตัดดาว” เป็นการจัดระเบียบ โรงโม่บดหรือย่อยหิน และเหมืองหินทั่วประเทศ โดยใช้ มาตรการด้านสังคมและกฎหมาย ในการติดตามตรวจสอบ กำกับ ดูแล และควบคุมการประกอบกิจการประเภทโรงโม่ เหมืองหิน ที่มีจำนวนเกือบ 600 แห่งทั่วประเทศ ให้ปฏิบัติตามกฎหมายในการควบคุมปริมาณการระบาย ฝุ่นละอองให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด โดยเริ่ม ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2549 ซึ่งเป็นการประสานความร่วมมือ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงอุตสาหกรรม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา เครือข่าย ประชาชน สมาคมอุตสาหกรรมย่อยหินไทย สภาการ เหมืองแร่ รวมทั้งสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมจังหวัด และสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค ดำเนินการ ตรวจสอบเพื่อจัดกลุ่มสถานประกอบการตามระดับต่างๆ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยการตรวจ ประเมิน มี 2 ระดับ คือ

1. การตรวจประเมินเบื้องต้น กรมควบคุมมลพิษ ร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ ได้แก่ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมจังหวัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทำการ ตรวจสอบโรงโม่ฯ และเหมืองหินทุกแห่ง ในพื้นที่ 5 จังหวัด ที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กาญจนบุรี ชลบุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี และสระบุรี รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการ ในพื้นที่จังหวัดอื่นๆ ที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการดำเนินการ ตรวจสอบประเมินตนเองตามรูปแบบที่กรมควบคุมมลพิษกำหนด

โดยการตรวจประเมินเบื้องต้นจะดำเนินการ 2 รอบ โดยรอบที่ 1 และรอบที่ 2 ต้องมีระยะเวลาห่างกัน ไม่น้อยกว่า 60 วัน เพื่อให้ผู้ประกอบการมีเวลาปรับปรุง

สถานประกอบการให้ดีขึ้น และใช้ผลการตรวจรอบที่ 2 เป็นข้อสรุปในการตรวจประเมินเพื่อยืนยันผลต่อไป

2. การตรวจประเมินเพื่อยืนยันผล ดำเนินการ โดยหน่วยงานส่วนกลาง ได้แก่ กรมควบคุมมลพิษ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ สำนักงาน นโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด เทศบาลและองค์การบริหาร ส่วนตำบลที่เกี่ยวข้อง สมาคมอุตสาหกรรมย่อยหินไทย รวมทั้งสภาการเหมืองแร่ โดยทำตรวจโรงโม่ฯ และเหมืองหิน ที่มีผลการตรวจประเมินเบื้องต้นรอบที่ 2 ที่มีคะแนนรวม ตั้งแต่ 90 คะแนนขึ้นไป ซึ่งเข้าข่ายจะจัดอยู่ในกลุ่ม สถานประกอบการที่มีการจัดการสิ่งแวดล้อมดีเยี่ยม (คะแนนเต็ม 100 คะแนน) การตรวจครั้งนี้มีเวลาห่างจาก รอบที่ 2 อย่างน้อย 60 วัน และเป็นการสรุปผลขั้นสุดท้าย ก่อนพิจารณามอบรางวัลให้แก่สถานประกอบการดีเยี่ยม

ปี 2552 มีโรงโม่ฯ และเหมืองหินในพื้นที่ 21 จังหวัด เข้าร่วมโครงการ แบ่งเป็นโรงโม่ฯ จำนวน 148 ราย และ เหมืองหินจำนวน 106 ราย มีผลการดำเนินงานดังนี้ กลุ่ม ดีเยี่ยมเป็นโรงโม่ฯ จำนวน 26 ราย เหมืองหิน จำนวน 18 ราย กลุ่มดี เป็นโรงโม่ฯ จำนวน 66 ราย เหมืองหิน จำนวน 41 ราย กลุ่มปานกลาง เป็นโรงโม่ฯ จำนวน 35 ราย เหมืองหิน จำนวน 25 ราย ต้องปรับปรุงเป็นโรงโม่ฯ 1 ราย กลุ่มหยุดชั่วคราวหรือไม่ส่งแบบตรวจ เป็นโรงโม่ฯ จำนวน 20 ราย เหมืองหิน จำนวน 20 ราย นอกจากนี้ พบว่า สถานประกอบการโรงโม่ฯ และเหมืองหิน ส่วนใหญ่มีการ ปฏิบัติที่เป็นไปตามข้อกำหนดที่กำหนดเพิ่มมากขึ้น

ระบบเครือข่ายการติดตามผลการตรวจวัดมลพิษทางอากาศ จากปล่องโรงงานอุตสาหกรรมแบบต่อเนื่อง (Continuous Emission Monitoring System Network : CEMS Network)

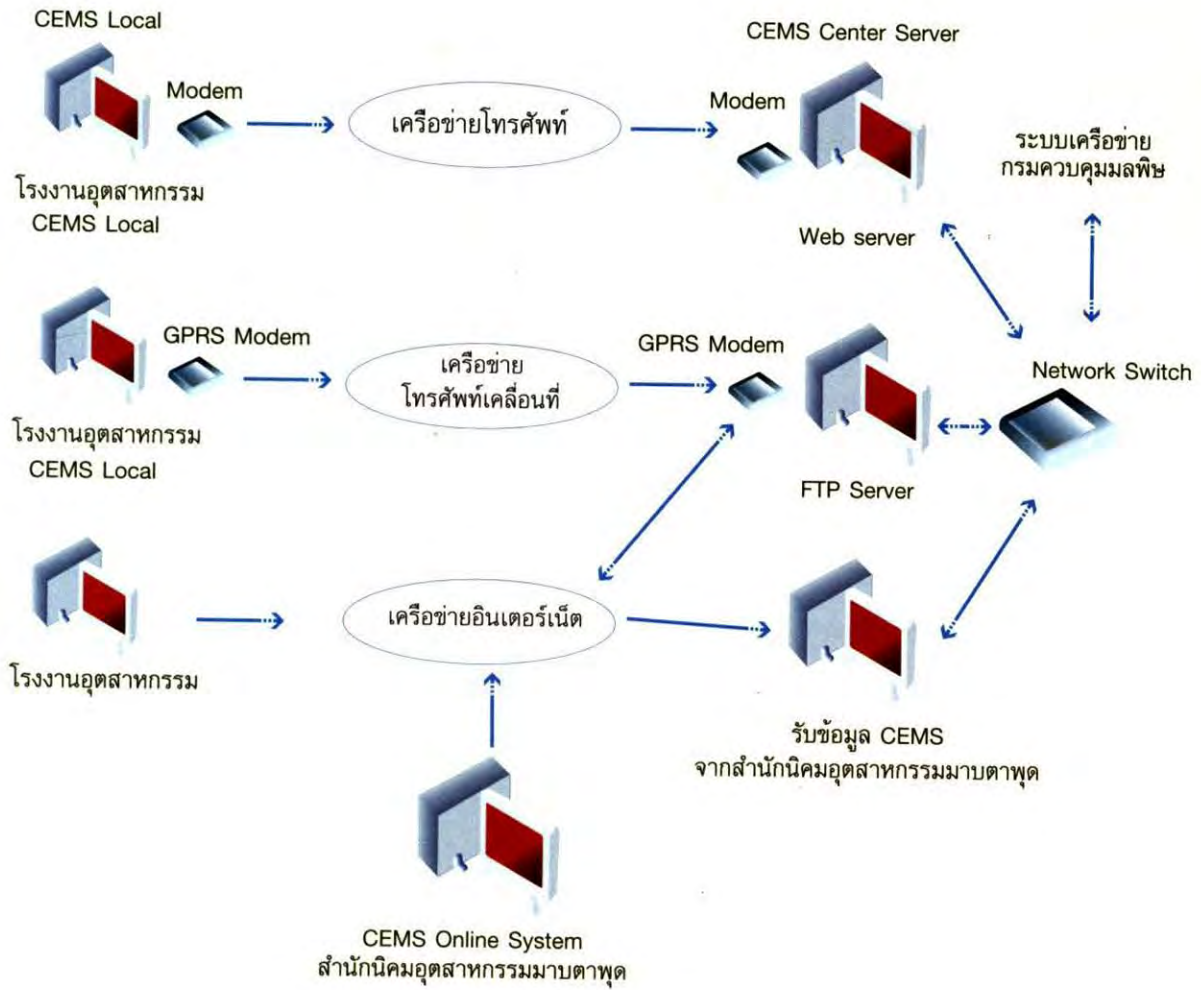
ระบบเครือข่ายการติดตามผลการตรวจวัดมลพิษทางอากาศจากปล่องโรงงานอุตสาหกรรมแบบต่อเนื่องเป็นเครื่องมือในการควบคุม กำกับ ดูแลแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทอุตสาหกรรม เพื่อประโยชน์ในการติดตาม ตรวจสอบการระบายมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่อง สามารถนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการประเมินความสามารถในการรองรับมลพิษของพื้นที่ เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดกรอบแผนการควบคุมและแก้ไขปัญหามลพิษได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เช่น การติดตามตรวจสอบการระบายมลพิษจากปล่องโรงงานออกสู่สิ่งแวดล้อมเพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานการระบายมลพิษที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการตรวจสอบประสิทธิภาพของระบบบำบัดมลพิษ เป็นต้น

ปัจจุบันโรงงานอุตสาหกรรมหลายแห่งมีการติดตั้งระบบการติดตามผลการตรวจวัดมลพิษทางอากาศจากอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่อง และรายงานข้อมูลมายังหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมควบคุมมลพิษ กรมโรงงานอุตสาหกรรม และการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย โดยเป็นการดำเนินการตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดให้โรงงานประเภทต่างๆ ต้องติดตั้งเครื่องมือหรืออุปกรณ์พิเศษเพื่อตรวจสอบคุณภาพอากาศจากปล่องแบบอัตโนมัติ พ.ศ. 2544 และประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรม เรื่อง การส่งข้อมูลเข้าสู่ระบบตรวจสอบคุณภาพอากาศจากปล่องแบบอัตโนมัติอย่างต่อเนื่อง (Continuous Emission Monitoring Systems : CEMS) พ.ศ. 2550 รวมถึงข้อกำหนดในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ส่วนประกอบของระบบการติดตามตรวจวัดมลพิษทางอากาศที่ระบายออกจากปล่องโรงงานอุตสาหกรรมแบบต่อเนื่อง ประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ (1) ระบบติดตามผลการตรวจวัดมลพิษทางอากาศจากปล่องซึ่งติดตั้งที่โรงงาน และ (2) ระบบเครือข่ายที่รับ-เรียกข้อมูลตรวจวัดจากโรงงานมาเก็บ และรายงานผลไว้ที่ศูนย์กลางซึ่งจะรองรับข้อมูลการตรวจวัดมลพิษจากปล่องโรงงานอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยโรงงานอุตสาหกรรมมีหน้าที่ต้องดำเนินการติดตั้งเครื่องมือตรวจวัดคุณภาพอากาศจากปล่องและเชื่อมโยงกับเครือข่ายของหน่วยงานราชการเพื่อรายงานผลการตรวจวัดมลพิษที่ระบายออกสู่สิ่งแวดล้อม

สำหรับระบบเครือข่ายการติดตามผลการตรวจวัดมลพิษทางอากาศจากปล่องโรงงานอุตสาหกรรมแบบต่อเนื่องของกรมควบคุมมลพิษมีโรงงานเข้าร่วมเครือข่าย และรายงานผลการตรวจวัดมลพิษมายังกรมควบคุมมลพิษ จำนวน 13 แห่ง รวม 27 ปล่อง เป็นโรงงานอุตสาหกรรม กลุ่มโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่จำนวน 12 แห่ง และโรงกลั่นน้ำมันจำนวน 1 แห่ง นอกจากนี้ ระบบยังสามารถเชื่อมโยงกับเครือข่ายของสำนักงานนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลผลการตรวจวัดมลพิษของเครือข่ายโรงงานในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดมายังกรมควบคุมมลพิษ ปัจจุบันมีโรงงานในเครือข่ายทั้งหมด 34 แห่ง รวม 131 ปล่อง (ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2552)

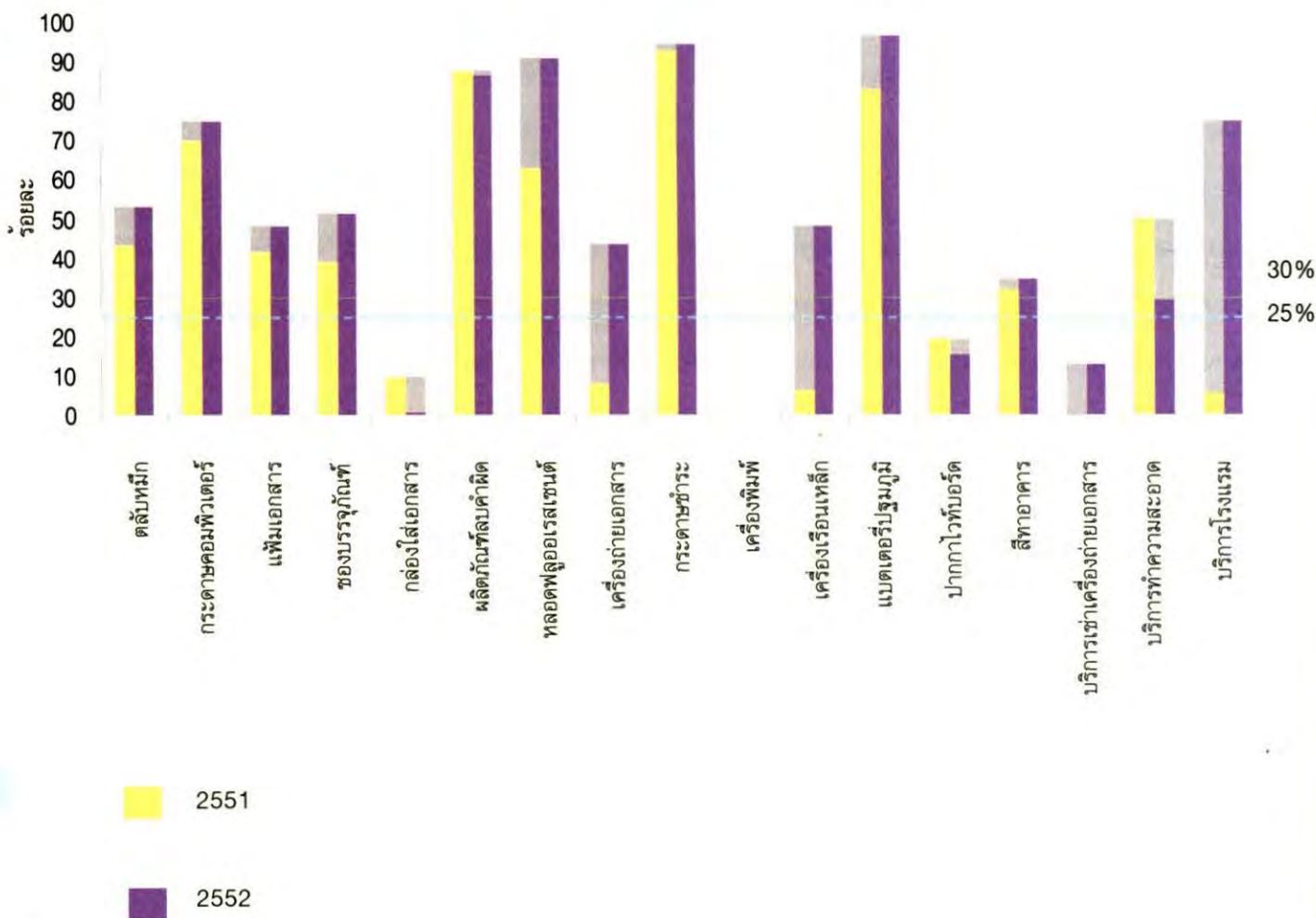

การจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2552 เห็นชอบ แผนการส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ปี พ.ศ. 2551 - 2554 โดยกำหนดให้ภาครัฐดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น ซึ่งในปี พ.ศ. 2552 กำหนดเป้าหมายจำนวนหน่วยงานภาครัฐระดับกรมทั้งหมดทั่วประเทศที่เข้าร่วมโครงการคิดเป็นร้อยละ 50 จากการทำงานของ คพ. สามารถทำให้หน่วยงานภาครัฐเข้าร่วมการจัดซื้อจัดจ้างสูงกว่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 62 และมีปริมาณการจัดซื้อสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตามเกณฑ์ข้อกำหนดที่กรมควบคุมมลพิษจัดทำ

ขึ้นทั้ง 17 ประเภท และพบว่าส่วนใหญ่มีปริมาณเกินกว่าเป้าหมายที่กำหนดร้อยละ 30 ได้แก่ กระดาษคอมพิวเตอร์ ผลิตภัณฑ์ลวดลายพิมพ์ หลอดฟลูออเรสเซนต์ เป็นต้น มีเพียงบางสินค้าที่ปริมาณการจัดซื้อสินค้าและบริการต่ำกว่าเป้าหมาย เช่น ปากกาไวท์บอร์ด กล้องใสเอกซเรย์ เครื่องถ่ายภาพเอกซเรย์ เครื่องพิมพ์ และบริการทำความสะอาด เป็นต้น ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบปริมาณการจัดซื้อในปี 2551 มีเป้าหมายร้อยละ 25 พบว่า ปริมาณการจัดซื้อสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมแต่ละประเภทในปี 2552 ส่วนใหญ่มีปริมาณเพิ่มขึ้น ดังแสดงในรูปที่ 1

รูปที่ 1 เปรียบเทียบปริมาณการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของภาครัฐ ปี 2551-2552

โดยมีสาเหตุมาจากผู้ผลิต และผู้จำหน่ายสินค้ามีการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตให้มีจำนวนสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้น และในส่วนเจ้าหน้าที่จัดซื้อของภาครัฐมีความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติในการจัดซื้อสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้นด้วย สำหรับการตรวจสอบมูลค่าในการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการทั้ง 17 ประเภทของหน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของภาครัฐในปี 2552 นั้น พบว่ามูลค่าการซื้อสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นจาก 50.49 ล้านบาท เป็น 732.62 ล้านบาท

ผลจากนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตามเกณฑ์ข้อกำหนดสินค้าและบริการที่กรมควบคุมมลพิษจัดทำขึ้น กรมควบคุมมลพิษได้จัดสัมมนาและฝึกอบรมให้กับหน่วยงานภาครัฐอย่างต่อเนื่อง มีผลทำให้มีหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน สนใจขอเข้าร่วมดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ในส่วนของผู้ผลิต ผู้จำหน่ายสินค้าได้ทำการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ ให้เป็นไปตามเกณฑ์ข้อกำหนดของกรมควบคุมมลพิษ และเกณฑ์ข้อกำหนดของฉลากเขียว และทำการขอการรับรองฉลากเขียว กับสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.)

และสถาบันสิ่งแวดล้อมไทยเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้มีการผลิตสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้นในตลาด และมีราคาที่สามารถแข่งขันกันได้

ปัจจุบัน กรมควบคุมมลพิษได้ขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการควบคุมมลพิษให้ดำเนินการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของภาครัฐ ภายใต้คณะกรรมการควบคุมมลพิษ เพื่อร่วมพิจารณากำหนดเกณฑ์ของการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเสนอนโยบาย มาตรการ ในการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการจัดซื้อสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานภาครัฐ โดยมีประธานคณะอนุกรรมการร่วมระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งจะทำหน้าที่ครอบคลุมทั้งภาคการผลิตและภาคการบริโภค และในปี 2553 กรมควบคุมมลพิษ จะจัดทำหนังสือสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Directory) เพื่ออำนวยความสะดวกกับเจ้าหน้าที่จัดซื้อของหน่วยงาน ในปี 2554 มีเป้าหมายจำนวนหน่วยงานภาครัฐทั้งหมดร้อยละ 100 เข้าร่วมการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และปริมาณสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในแต่ละประเภทไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ตามลำดับต่อไป

การบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อม

1. การตรวจสอบและบังคับการตามกฎหมายกับแหล่งกำเนิดมลพิษ

1) การตรวจสอบการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษภายใต้โครงการการจัดการคุณภาพน้ำแบบบูรณาการในพื้นที่ 4 ลุ่มน้ำ ได้แก่ ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ลุ่มน้ำบางปะกง ลุ่มน้ำท่าจีน และลุ่มน้ำลำตะคอง จำนวน 4 ประเภท คือ อาคารประเภท ก. ที่ดินจัดสรร การเลี้ยงสุกร และสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ในพื้นที่รัศมี 5 กิโลเมตร จากริมฝั่งแม่น้ำรวมทั้งสิ้น 909 แห่ง พบว่ามีการละเมิดกฎหมายจำนวน 150 แห่ง และดำเนินการออกคำสั่งทางปกครองแล้วจำนวน 107 แห่ง

2) การตรวจสอบการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทเขตประกอบการอุตสาหกรรมในพื้นที่ทั่วประเทศจำนวนทั้งสิ้น 18 แห่ง พบว่า มีการละเมิดกฎหมายในการระบายน้ำทิ้งเกินมาตรฐานจำนวน 6 แห่ง โดยได้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ และจากการตรวจติดตามผล มีการปฏิบัติตามกฎหมายจำนวน 2 แห่ง ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายจำนวน 3 แห่ง และอยู่ระหว่างการปรับปรุงแก้ไขตามคำสั่งของกรมโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 1 แห่ง ซึ่งได้มีหนังสือแจ้งกรมโรงงานอุตสาหกรรม และจังหวัดเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่แล้ว

3) การตรวจสอบการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทการเลี้ยงสุกร ในพื้นที่คลองวัดประดู่ และ

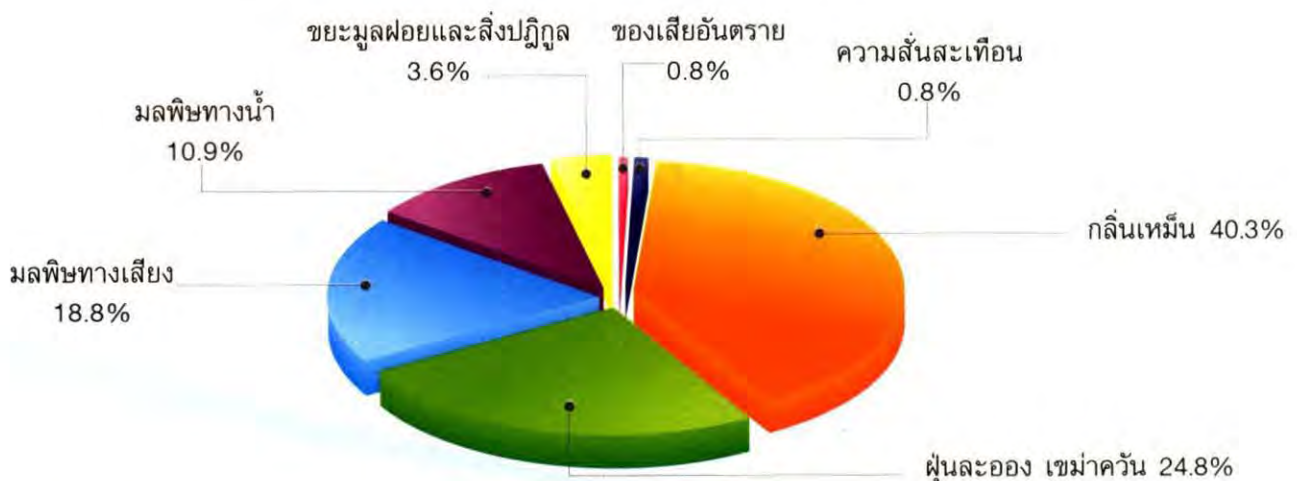
จังหวัดราชบุรี จำนวน 303 แห่ง พบว่า มีการละเมิดกฎหมายในการระบายน้ำทิ้งเกินมาตรฐาน จำนวน 12 แห่ง โดยได้ออกคำสั่งทางปกครองปรับปรุงแก้ไขระบบบำบัดน้ำเสียให้มีประสิทธิภาพในการบำบัดน้ำทิ้งให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว

4) การตรวจสอบการระบายมลพิษจากโรงโม่บด หรือย่อยหิน และเหมืองหิน ในพื้นที่ทั่วประเทศ จำนวน 64 แห่ง พบว่า ไม่มีการละเมิดกฎหมายในการระบายฝุ่นละอองเกินมาตรฐานที่กำหนด

5) การตรวจสอบการระบายมลพิษจากรถยนต์ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ นนทบุรี และนครราชสีมา จำนวน 5,757 คัน พบว่า มีรถยนต์ที่ละเมิดกฎหมายในการระบายมลพิษเกินมาตรฐาน และถูกคำสั่งห้ามใช้ชั่วคราว จำนวน 1,808 คัน และมีรถยนต์ที่ปรับปรุงแก้ไขตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว จำนวน 1,562 คัน

2. การดำเนินงานเรื่องร้องเรียนด้านมลพิษ

กรมควบคุมมลพิษได้รับแจ้งเรื่องร้องเรียน จำนวนทั้งสิ้น 393 เรื่อง ปัญหามลพิษที่ได้รับการร้องเรียนมากที่สุดคือปัญหามลพิษทางอากาศด้านกลิ่นเหม็น คิดเป็นร้อยละ 40.3 รองลงมาคือ มลพิษทางอากาศด้านฝุ่นละออง/เขม่าควัน มลพิษทางเสียง และมลพิษทางน้ำ คิดเป็นร้อยละ 24.8 ร้อยละ 18.8 และร้อยละ 10.9 ตามลำดับ (รูปที่ 1)

รูปที่ 1 ปัญหามลพิษที่มีการร้องเรียน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 (ต.ค. 2551-ก.ย. 2552)

เพื่อให้การดำเนินการเรื่องร้องเรียนได้รับการแก้ไขอย่างรวดเร็วและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กรมควบคุมมลพิษมีแนวปฏิบัติในการดำเนินการเรื่องร้องเรียน ดังนี้

1) กรณีที่เป็นเรื่องร้องเรียนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 กรมควบคุมมลพิษจะดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง หากไม่เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษจะมีการประสาน แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ

2) กรณีเป็นเรื่องร้องเรียนในพื้นที่ต่างจังหวัด จะมีการประสานแจ้งสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด (ทสจ.) และสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค (สสภ.) ดำเนินการตรวจสอบวันแต่เป็นเรื่องร้องเรียนที่จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนเป็นวงกว้าง หรือเกิดความเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างร้ายแรง หรือเป็นปัญหาที่มีความยุ่งยากซับซ้อน กรมควบคุมมลพิษจะดำเนินการตรวจสอบร่วมกับหน่วยงานดังกล่าว เพื่อรวบรวมข้อมูลพยานหลักฐานประกอบการพิจารณา ดำเนินการตามกฎหมาย

จากจำนวนเรื่องร้องเรียนที่ได้รับแจ้ง กรมควบคุมมลพิษ ดำเนินการตรวจสอบ ติดตามผล ประสานแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่แล้ว

ทั้งสิ้น 346 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 88 และอยู่ระหว่างดำเนินการจำนวน 47 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 12 โดยเรื่องร้องเรียนทั้งหมดที่ได้รับแจ้งสามารถแก้ปัญหาจนเป็นที่ยุติได้ 199 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 51 โดยมีรายละเอียดการดำเนินงานแยกตามหน่วยงาน ดังนี้

1) กรมควบคุมมลพิษดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง จำนวน 161 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 41 ของเรื่องร้องเรียนทั้งหมด

2) ประสานแจ้งสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด (ทสจ.) ดำเนินการ จำนวน 137 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 35 ของเรื่องร้องเรียนทั้งหมด

3) ประสานแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจำนวน 95 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 24 ของเรื่องร้องเรียนทั้งหมด

3. ช่องทางการแจ้งเรื่องร้องเรียนด้านมลพิษ

- สายด่วน 1650 กด 2 หรือ 0 2298 2605
- โทรสาร 0 2298 2596
- ตู้ ปณ. 33 สามเสนใน กรุงเทพฯ 10400
- website : www.pcd.go.th
- e-mail : e-petition@pcd.go.th

บทบาทของกรมควบคุมมลพิษในการแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่มาบตาพุด จังหวัดระยอง และบริเวณใกล้เคียง

การพัฒนาตามแผนพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก (Eastern Seaboard) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 จนถึงปัจจุบัน ส่งผลให้จังหวัดระยองมีการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่อง มีนิคมอุตสาหกรรมเกิดขึ้น 8 แห่ง เขตประกอบการอุตสาหกรรม 5 แห่ง และโรงงานอุตสาหกรรมมากกว่า 1,700 แห่ง สร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างรวดเร็ว แต่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชน ดังที่ปรากฏเป็นข่าวการร้องเรียนผ่านสื่อต่างๆ เป็นระยะๆ จนต่อมาในเดือนเมษายน 2552 คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้ประกาศกำหนดให้ท้องที่เขตตำบลมาบตาพุด ตำบลห้วยโป่ง ตำบลเนินพระ ตำบลทับมา อำเภอเมือง ตำบลมาบช่า อำเภอนิคมพัฒนา และตำบลบ้านฉาง อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง รวมทั้งพื้นที่ทะเลภายในแนวเขตเป็นเขตควบคุมมลพิษ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ มีการดำเนินการ ดังนี้

1. การเฝ้าระวังและแก้ไขปัญหามลพิษอย่างต่อเนื่องในพื้นที่มาบตาพุดและบริเวณใกล้เคียง

มีผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมในด้านต่างๆ ได้แก่ คุณภาพน้ำผิวดิน น้ำทะเลชายฝั่ง

น้ำใต้ดิน ตะกอนดินและสัตว์น้ำ คุณภาพอากาศ สถานการณ์กากของเสียและสารอันตราย

2. การสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลพิษในพื้นที่มาบตาพุดและบริเวณใกล้เคียง

กรมควบคุมมลพิษได้สนับสนุนการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ โดยร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ ได้สนับสนุนด้านวิชาการ ข้อมูลสถานการณ์มลพิษ ด้านคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน น้ำใต้ดิน น้ำทะเลชายฝั่ง คุณภาพอากาศและเสียง กากของเสียและสารอันตราย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดระยอง ในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษฯ รวมทั้งให้ความรู้ ประชาสัมพันธ์ ชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชน ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ เกี่ยวกับผลกระทบจากการประกาศเขตควบคุมมลพิษ การดำเนินการภายหลังการประกาศเขตควบคุมมลพิษจังหวัดระยอง ได้แต่งตั้งคณะทำงานและลงพื้นที่ให้คำแนะนำช่วยเหลือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษฯ

3. การแก้ไขปัญหาการสะสมตัวของตะกอนดินสีดํา บริเวณปากคลองซากหมาก

คลองซากหมาก เป็นคลองที่รับน้ำที่ระบายออกจากนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด และเปิดออกสู่อ่าวประจวบทางทิศตะวันออกของนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ผลการสำรวจตั้งแต่ปี 2550 จนถึงปัจจุบัน พบว่าลักษณะทางกายภาพของตะกอนดินในบริเวณดังกล่าวมีสีดํา มีกลิ่นก๊าซไข่เน่า มีโลหะหนักในตะกอนดินบริเวณหน้าดินในบางช่วง

มีปริมาณของปรอท สังกะสี และสารหนูเกินค่า Effects Range Median ของร่างมาตรฐานคุณภาพดินตะกอนชายฝั่ง นอกจากนี้ ยังพบปริมาณปรอทและปริมาณปิโตรเลียมไฮโดรคาร์บอนในตะกอนดินตามชั้นความลึกบริเวณปากคลองชากหมากสูงกว่าตะกอนดินจากปากคลองตากวน (คลองใกล้เคียง) ที่มีค่าคงที่ตลอดระดับความลึกการปนเปื้อนโลหะหนักบางประเภท และสารปิโตรเลียมไฮโดรคาร์บอนในสิ่งแวดล้อมทางทะเลมีแนวโน้มมาจากคลองชากหมากซึ่งอยู่ติดกับนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ทั้งนี้ กรมควบคุมมลพิษได้นำเสนอข้อมูลดังกล่าวต่อคณะทำงานเพื่อศึกษาการจัดการตะกอนดินบริเวณปากคลองชากหมากพร้อมแนวทางการดำเนินงานเพื่อลดผลกระทบจากปัญหาดังกล่าว เช่น ดูดตะกอนดินขึ้นมาเผาด้วยวิธี Pyrolysis หรือนำตะกอนดินไปหมักทำปุ๋ย (อยู่ระหว่างการศึกษาความเป็นไปได้) และจะพิจารณาคัดเลือกแนวทางที่เหมาะสมเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป

4. การแก้ไขปัญหาคุณภาพอากาศ

4.1 กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพลังงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการปรับลดการระบาย SO_2 และ NO_2 ลงโดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้นำมาตรการปรับลดอัตราการระบายมลพิษ 80/20 มาใช้กับแหล่งกำเนิดที่ต้องการขยายการผลิตต้องทำการปรับลดมลพิษจาก

แหล่งกำเนิดเดิมลงให้มากกว่ามลพิษที่จะระบายออกให้ได้ร้อยละ 20 และได้ปรับปรุงผลการประเมินศักยภาพการรองรับมลพิษทางอากาศในพื้นที่ โดยหน่วยงานที่มีอำนาจในการอนุญาตจะได้นำผลมาพิจารณาประกอบการปรับค่าอนุญาตการระบายมลพิษให้เหมาะสมต่อไป

4.2 การแก้ไขปัญหาสารอินทรีย์ระเหยง่าย VOCs ได้ขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการอุตสาหกรรมควบคุมการรั่วซึมของสารอินทรีย์ระเหยง่าย VOCs จากอุปกรณ์ภายในโรงงานและระบบเปิดต่างๆ ทำให้ในปี 2551 สารอินทรีย์ระเหยง่าย VOCs ลดลงได้ในระดับหนึ่ง ในปี 2552 พบว่าแนวโน้มของเบนซินในพื้นที่จังหวัดระยองสูงขึ้นสาเหตุเนื่องมาจากการระบายสารอินทรีย์ระเหยง่าย VOCs จากถังเก็บสารเคมีของโรงงาน การถ่ายเทสารเคมีลงเรือ และจากกิจกรรมเฉพาะช่วงเวลาของภาคอุตสาหกรรม เช่น การทดลองการผลิต การหยุดการผลิต (Shut down) เป็นต้น นอกจากนี้ ในบางพื้นที่มีสาเหตุมาจากการจราจรหรือกิจกรรมอื่นที่อยู่บริเวณใกล้เคียงซึ่งการแก้ไขปัญหานี้จะต้องร่วมกันดำเนินงานให้ครอบคลุมทุกด้าน

5. การดำเนินการตามมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่มาบตาพุดและพื้นที่ใกล้เคียง

5.1 มีการหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในพื้นที่เพื่อกำหนดมาตรการควบคุมการระบายมลพิษจากภาคอุตสาหกรรม โดยให้

กระทรวงอุตสาหกรรมจัดทำฐานข้อมูล VOCs Inventory เกี่ยวกับการผลิต การใช้ การกักเก็บและการขนถ่าย จากแหล่งกำเนิดอุตสาหกรรม เพื่อใช้ในการบริหารจัดการ สารอินทรีย์ระเหยง่าย VOCs ในภาพรวม และให้ผู้ประกอบการควบคุมการระบายสารอินทรีย์ระเหยง่าย VOCs จากถังเก็บสารเคมีที่อาจมีการเสื่อมสภาพ และติดตั้งระบบควบคุมสารอินทรีย์ระเหยง่าย VOCs ที่ระบายจากการขนถ่าย สารเคมีลงเรือ รวมทั้งกำหนดให้มีการแจ้งและขออนุญาต จากหน่วยงานที่กำกับดูแลหากมีการดำเนินงานในช่วงที่ไม่ใช่ การเดินระบบปกติ เช่น การหยุดการผลิต การทดลองการผลิต การล้างถัง เพื่อควบคุมการระบายสารมลพิษออกสู่บรรยากาศ และให้การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและผู้ประกอบการ ติดตั้งระบบตรวจวัดสารอินทรีย์ระเหยง่าย VOCs แบบ ต่อเนื่อง เพื่อเฝ้าระวังปัญหากรณีเกิดการดำเนินงานผิดปกติ หรือเหตุฉุกเฉิน ซึ่งการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และเขตประกอบการอุตสาหกรรมโออาร์พีซีอยู่ระหว่างการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว คาดว่าจะดำเนินการติดตั้งได้ ในปี 2553

5.2 ได้เสนอให้สำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณากำหนดให้มีการควบคุมสารอินทรีย์ระเหยง่าย VOCs ในช่วงการดำเนินงานกรณีพิเศษที่ไม่ใช่การเดินระบบปกติให้เข้มงวด ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA)

5.3 ประสานกระทรวงพลังงานและผู้ประกอบการ ที่เกี่ยวข้องเพื่อติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานปรับปรุง มาตรฐานคุณภาพน้ำมัน และติดตั้งระบบ Vapor Recovery Unit เพื่อรวบรวมไอน้ำมันจากคลังน้ำมันและสถานีบริการ

น้ำมันในจังหวัดระยองให้เป็นไปตามระยะเวลาบังคับใช้ มาตรฐานที่กำหนดเพื่อควบคุมการระบายไอสารเคมีจาก ยานพาหนะและคลังน้ำมัน

6. การดำเนินงานด้านขยะมูลฝอยและการจัดการ กากของเสียในพื้นที่จังหวัดระยอง เพื่อสนับสนุน การจัดเตรียมระบบการจัดการของเสียอันตราย จากชุมชน

6.1 ในปี 2552 เทศบาลนครระยองได้ร่วมดำเนิน โครงการสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดเตรียม ระบบการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนอย่างถูกต้อง ตามหลักวิชาการ โดยกรมควบคุมมลพิษ ได้สนับสนุนการ จัดทำแผนการดำเนินงานจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน การจัดตั้งงบประมาณและแนวทางการดำเนินโครงการให้แก่ เจ้าหน้าที่เทศบาลและผู้นำชุมชน สนับสนุนข้อมูลทางวิชาการ และการจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดการของเสียอันตราย จากชุมชน สนับสนุนเอกสารเผยแพร่และสื่อประชาสัมพันธ์ ในการรณรงค์การคัดแยกของเสียอันตรายจากชุมชน สนับสนุนเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็น ได้แก่ ชุดภาชนะ รองรับของเสียอันตรายจากชุมชนสำหรับจุดทิ้งส่วนกลาง ภาชนะรองรับของเสียอันตรายสำหรับรถเก็บขนและสถานที่ เก็บกักของเสียอันตรายและอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล สำหรับเจ้าหน้าที่เทศบาลฯ รวมทั้งให้คำแนะนำในการปรับปรุง รถเก็บขนขยะมูลฝอยที่มีอยู่ให้เป็นรถเก็บขนของเสียอันตราย จากชุมชน และสถานที่เก็บกักของเสียอันตรายจากชุมชน

6.2 ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2552 เห็นชอบกับแผนปฏิบัติการภายใต้มาตรการป้องกัน และแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศจากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย มีมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและบริหารจัดการกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย ประกอบด้วย 4 มาตรการย่อย ได้แก่ มาตรการที่เกี่ยวข้องกับโรงงาน ผู้ก่อกำเนิดกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย มาตรการที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการขนส่ง มาตรการที่เกี่ยวข้องกับ โรงงานผู้ประกอบการบำบัด กำจัด หรือรีไซเคิล และมาตรการ สนับสนุน โดยมีโครงการนำร่องที่ดำเนินการในพื้นที่จังหวัด ระยอง ในปี 2553 ได้แก่ โครงการจัดทำระบบฐานข้อมูล Waste Fingerprint (กรมโรงงานอุตสาหกรรมและ กรมควบคุมมลพิษร่วมกัน) เพื่อรวบรวมเอกลักษณ์ของ กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายจากโรงงานอุตสาหกรรม ประเภทต่างๆ ที่เกิดขึ้นและคุณสมบัติทางกายภาพ/เคมี องค์ประกอบของกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย เป็นต้น และโครงการติดตั้งและใช้งานระบบการติดตามตำแหน่ง รถขนส่งกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย (GPS)

7. การสร้างเครือข่ายอาสาสมัคร “ผู้พิทักษ์สิ่งแวดล้อม ระยอง”

กรมควบคุมมลพิษร่วมกับประชาชนในพื้นที่ จังหวัดระยองจัดตั้งเครือข่ายอาสาสมัคร “ผู้พิทักษ์สิ่งแวดล้อม ระยอง” เพื่อดำเนินการด้านการตรวจสอบและเฝ้าระวัง คุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดระยองโดยการมีส่วนร่วม จากประชาชน โดยได้ช่วยเหลือและสนับสนุนโครงการ/

กิจกรรมการเฝ้าระวังและตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม ประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง สร้างความ ตระหนักและกระตุ้นการมีส่วนร่วมจากประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนประสานงานระหว่างประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ

ในปี 2552 มีสมาชิกเครือข่ายฯ เข้าร่วมกิจกรรม จำนวนทั้งสิ้น 430 คน โดยสมาชิกเครือข่ายฯ ที่เข้าร่วม กิจกรรมที่กรมควบคุมมลพิษดำเนินการได้รับความรู้ในการ ตรวจสอบคุณภาพน้ำอย่างง่าย ใช้ชุดตรวจสอบคุณภาพน้ำ อย่างง่าย (Test Kit) ในพารามิเตอร์ pH และออกซิเจน ละลายน้ำ (DO) การเก็บตัวอย่างคุณภาพน้ำ และความรู้ เบื้องต้นเกี่ยวกับมลพิษอากาศ สถานการณ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ มาบตาพุด เทคนิควิธีการติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศ โดยใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ประเมินผลอย่างง่าย ใช้ ชุดทดสอบในการตรวจวัด pH และการกักกรองนวัตของน้ำ ที่ผสมกับควันท่อไอเสียรถยนต์ และความรู้ความเข้าใจ ในการทำงานเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อม

บทบาทของกรมควบคุมมลพิษในฐานะฝ่ายเลขานุการ คณะกรรมการด้านการบริหารจัดการมลพิษระดับชาติ และผลการดำเนินงานปี 2552

กรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินงานในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการด้านการบริหารจัดการมลพิษระดับชาติจำนวน 2 คณะ ได้แก่ คณะกรรมการควบคุมมลพิษและคณะอนุกรรมการประสานการจัดการสิ่งแวดล้อมและอุตสาหกรรม ซึ่งได้ดำเนินงานมาตั้งแต่ปี 2535

คณะกรรมการควบคุมมลพิษ เป็นคณะกรรมการภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ตามมาตรา 52 ซึ่งมีอำนาจและหน้าที่ในการเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติในเรื่องต่างๆ เช่น แผนปฏิบัติการเพื่อป้องกันหรือแก้ไขอันตรายอันเกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษหรือภาวะมลพิษ การดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม ป้องกัน ลด หรือขจัดมลพิษ การกำหนดมาตรการส่งเสริมด้านสาธารณสุขและการลงทุนของเอกชนเกี่ยวกับการควบคุมมลพิษและการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การกำหนดอัตราค่าบริการสำหรับระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตามมาตรา 55 การกำหนดประเภทแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องปฏิบัติตามมาตรา 68 และมาตรา 69 การออกกฎกระทรวงกำหนดชนิดและประเภทของของเสียอันตรายตามมาตรา 79 การจัดทำรายงานสถานการณ์มลพิษเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ รวมทั้งการประสานงานระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและเอกชนเพื่อควบคุม ป้องกัน ลด หรือขจัดมลพิษ เป็นต้น

คณะอนุกรรมการประสานการจัดการสิ่งแวดล้อมและอุตสาหกรรม เป็นคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งมาตั้งแต่ปี 2535 ต่อมาได้มีการปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการฯ มาเป็นลำดับจนถึงปี 2552 โดยมี

ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นประธานอนุกรรมการร่วมหน่วยงานภายใต้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงมหาดไทย เป็นอนุกรรมการ และมีเจ้าหน้าที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ประสานงาน สนับสนุนแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการแก้ไขปัญหาการควบคุมมลพิษระหว่างกระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงผลักดันนโยบาย แผน มาตรการ มาตรฐาน แนวทางในการควบคุม ป้องกัน แก้ไขปัญหามลพิษต่างๆ ให้มีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน และมีผลบังคับใช้ในทางปฏิบัติต่อไป เป็นต้น

ผลการดำเนินงาน

ในปี 2552 คณะกรรมการควบคุมมลพิษมีการประชุมทั้งสิ้น 5 ครั้ง โดยมีเรื่องที่ผ่านมาการพิจารณาจากคณะกรรมการฯ รวมทั้งสิ้น 17 เรื่อง สำหรับคณะอนุกรรมการประสานการจัดการสิ่งแวดล้อมและอุตสาหกรรมมีการประชุม 2 ครั้ง โดยมีเรื่องที่ผ่านมาการพิจารณาจากคณะอนุกรรมการฯ จำนวน 18 เรื่อง ทั้งนี้ สามารถจำแนกประเภทของเรื่องที่มีการเสนอต่อคณะกรรมการฯ และคณะอนุกรรมการฯ ได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

คณะกรรมการควบคุมมลพิษ

คณะกรรมการประสานการจัดการสิ่งแวดล้อม และอุตสาหกรรม

กลุ่ม 1 การกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจาก

แหล่งกำเนิด เช่น

- การปรับปรุงค่ามาตรฐานการควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียจากเตาเผามูลฝอย
- การปรับปรุงประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดระดับเสียงของเรือกล
- มาตรฐานระดับเสียงของรถยนต์สามล้อ
- มาตรฐานน้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน

กลุ่ม 2 การกำหนดอัตราค่าบริการสำหรับระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการ ตามมาตรา 88 และ 93 แห่ง พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ได้แก่

- การกำหนดอัตราค่าบริการในการจัดการขยะมูลฝอย ทม.ตาดลี จ.นครสวรรค์ ทม.มหาสารคาม ทน.ขอนแก่น ทม.สุโขทัยธานี ทม.ชุมพร ทม.เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา ทม.แม่สอด จ.ตาก ทน.ยะลา ทม.ปัตตานี ทม.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี ทม.ตะกั่วป่า จ.พังงา และ ทม.ศรีสะเกษ

กลุ่ม 3 การกำกับดูแลและบริหารจัดการด้านมลพิษและสิ่งแวดล้อม เช่น

- การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการสุขอนามัยและสิ่งแวดล้อม เกี่ยวกับท่าเทียบเรือประมง สะพานปลา และกิจการแพปลา
- การแต่งตั้งคณะกรรมการประสานการจัดการสิ่งแวดล้อมและเกษตรกรรม
- การติดตามการดำเนินงานตามมติคณะกรรมการควบคุมมลพิษ

กลุ่ม 1 การเสนอแนะมาตรฐานผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับ

มาตรฐานควบคุมการระบายมลพิษ รวมถึงการเสนอแนะมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด เช่น

- มาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียจากโรงแยกก๊าซธรรมชาติ
- มาตรฐานค่าปริมาณสารเจือปนในอากาศที่ระบายออกจากโรงงานกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม

กลุ่ม 2 การเสนอแนะนโยบาย มาตรการและแนวทางในการแก้ไขปัญหาจากการประกอบการอุตสาหกรรม และในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงอุตสาหกรรม เช่น

- การจัดทำแนวทางการควบคุมมลพิษจากสารฆ่าชีวมวล (Biocide) ในสีกันเปรียง
- การยกเลิกการลดอัตราภาษีสรรพสามิต แบตเตอรี่ ที่ใช้วัตถุอันตรายหรือส่วนประกอบในการผลิตจากแบตเตอรี่ที่ได้เสียภาษีสรรพสามิตแล้ว

กลุ่ม 3 การกำกับดูแลและบริหารจัดการด้านมลพิษและสิ่งแวดล้อม เช่น

- การแต่งตั้งคณะทำงานร่วมเพื่อพิจารณาการดำเนินการเชื่อมโยงระบบเครือข่ายการติดตามผลการตรวจวัดมลพิษทางอากาศจากปล่องอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่อง (CEMs Network)
- การแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำหลักเกณฑ์การนำน้ำที่ผ่านการปรับสภาพแล้วจนมีคุณภาพที่เหมาะสมนำไปใช้รดพื้นที่เกษตรกรรมที่อยู่นอกบริเวณโรงงาน
- การแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขผลกระทบจากกิจการขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดินและการผลิตเกลือจากน้ำเกลือใต้ดิน
- การติดตามการดำเนินงานตามมติคณะกรรมการประสานการจัดการสิ่งแวดล้อมและอุตสาหกรรม

โครงการเรียกคืนอะลูมิเนียม เพื่อจัดทำชาเทียมพระราชทาน

กรมควบคุมมลพิษ ร่วมกับมูลนิธิชาเทียมในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี การรถไฟแห่งประเทศไทย บริษัท ไพรชณีย์ไทย จำกัด บริษัท ไทยเบเวอเรจแคน จำกัด และบริษัท บางกอกแคน แมนูแฟคเจอร์ จำกัด จัดทำโครงการเรียกคืนอะลูมิเนียม เพื่อจัดทำชาเทียมพระราชทาน ซึ่งภายใต้โครงการดังกล่าวจัดกิจกรรมเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้การเรียกคืนอะลูมิเนียม การคัดแยกขยะให้กับนักเรียนในจังหวัดขอนแก่น ระยะเวลา 2 วัน โดยได้รับความร่วมมือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค และบริษัท ไทยเบเวอเรจแคน จำกัด รวมทั้งจัดกิจกรรม Road show ในพื้นที่ดังกล่าว เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่เข้าร่วมโครงการฯ เผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ผ่านทางโทรทัศน์ วิทยุ ซึ่งได้รับผลตอบรับเป็นอย่างดีจากประชาชน หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถานศึกษา และชมรมต่างๆ โดยชมรมจักรยานเพื่อสุขภาพไทยร่วมกับชมรมวัดดอนงคารามวรวิหาร และบริษัทบางกอกแคน แมนูแฟคเจอร์ จำกัด จัดโครงการ “ปั่นจักรยานบริจาคอะลูมิเนียม รวบรวมใจไทยกักตุน 109 ปี สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร” โดยเชิญชวนประชาชนในจังหวัดขอนแก่น และจังหวัดใกล้เคียง เข้าร่วมโครงการฯ

โดยเฉพาะในปี 2552 - 2553 บริษัท ไพรชณีย์ไทย จำกัด รับขนส่งอะลูมิเนียมโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ขั้นตอนการส่งเพียงทำความสะอาดอะลูมิเนียมให้สะอาด บรรจุใส่กล่องให้เรียบร้อย ชั่งน้ำหนักไม่เกิน 5 กิโลกรัม ต่อ 1 กล่อง ปิดผนึกให้เรียบร้อย จำหน่ายถึง “โครงการเรียกคืนอะลูมิเนียม เพื่อจัดทำชาเทียมพระราชทาน กรมควบคุมมลพิษ 92 ซอยพหลโยธิน 7 เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400” หรือนำอะลูมิเนียมไปบริจาคที่สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเพื่อรวบรวมและส่งให้การรถไฟแห่งประเทศไทย

ประเทศไทยจัดส่งให้กรมควบคุมมลพิษโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ บริษัท เอส.เอส. อินกอตอะลูมิเนียม 1999 จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่ให้ความช่วยเหลือกับโครงการฯ ในการหลอมอะลูมิเนียมที่ได้รับบริจาค ได้แนะนำเทคนิคต่างๆ ในการคัดแยกอะลูมิเนียม โดยการสังเกตว่าวัสดุที่เป็นอะลูมิเนียมจะปลอดภัยหรือไม่ หรือทดสอบด้วยการใช้แม่เหล็กดูด ถ้าแม่เหล็กดูดไม่ติด แสดงว่าเป็นอะลูมิเนียม และเมื่อคัดแยกอะลูมิเนียมขอให้ทำความสะอาด และผึ่งให้แห้ง จากนั้นอัดให้มีขนาดเล็กเพื่อจะได้ไม่เปลืองพื้นที่ในการรวบรวมและขนส่ง โดยในปี 2552 กรมฯ รวบรวมอะลูมิเนียมได้จำนวน 12.365 ตัน และส่งมอบอะลูมิเนียมให้กับมูลนิธิชาเทียมในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เพื่อจัดทำชาเทียมต่อไป

นางสาว วิภาดา วิภาดา ที่ประสบอุบัติเหตุโดนรถชนจนต้องสูญเสียขาขวา และกนกพล เต็มรัตน์ ชายหนุ่มที่ต้องสูญเสียขาซ้ายจากการเหยียบกับระเบิด ก็เป็นหนึ่งในผู้ที่ได้รับชาเทียมพระราชทานจากมูลนิธิสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีมาช่วยเติมเต็มในสิ่งที่ขาดหายไป ซึ่งทั้ง 2 ท่านก็ได้ฝากคำขอบคุณมายังผู้ที่บริจาคอะลูมิเนียมทุกท่าน ที่ได้มีส่วนช่วยสร้างชีวิตใหม่ สร้างความสุขให้กับคนพิการขาขาดได้อีกครั้ง และยังได้ฝากเชิญชวนให้ทุกคนช่วยกันบริจาคอะลูมิเนียมให้กับโครงการฯ เพราะยังมีผู้พิการอีกมากที่ยังรอคอยชาเทียมเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยปริมาณอะลูมิเนียม 1 กิโลกรัมผลิตชาเทียมได้ 1 ชา ดังนั้น หากมีการคัดแยกขยะอย่างเป็นระบบก็สามารถประหยัดทรัพยากรของประเทศ และรักษาสีเขียวของประเทศไทยตลอดจนลดพื้นที่ฝังกลบและลดการนำเข้าอุปกรณ์ชาเทียมจากต่างประเทศซึ่งมีมูลค่าสูงกว่าผลิตภายในประเทศถึง 3 เท่า

การให้บริการข้อมูลข่าวสารของกรมควบคุมมลพิษ

กรมควบคุมมลพิษ กำหนดให้ศูนย์บริการประชาชน เป็นศูนย์ข้อมูลข่าวสารของกรมควบคุมมลพิษ สำหรับให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนตามพระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ดังนี้

- กำหนดระยะเวลาการให้บริการในกรณีมาขอรับบริการด้วยตนเอง แล้วเสร็จภายใน 15 นาที สำหรับกรณีมีหนังสือขอข้อมูล กำหนดแล้วเสร็จภายใน 15 วัน
- จัดระบบข้อมูลข่าวสารตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ตามมาตรา 9 ให้เป็นปัจจุบันและเผยแพร่บนเว็บไซต์กรมฯ www.pcd.go.th รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูลผู้รับบริการข้อมูลข่าวสารและปรับปรุงดัชนีข้อมูลข่าวสารให้ทันสมัย
- เพิ่มศักยภาพให้กับเจ้าหน้าที่ ในการปฏิบัติงานด้านการให้บริการข้อมูลข่าวสารของราชการโดยจัดอบรมให้ความรู้เรื่อง การปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และพัฒนาเจ้าหน้าที่ด้านการให้บริการ
- เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารกรมควบคุมมลพิษผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ ให้บุคลากร และประชาชนรับทราบเกี่ยวกับสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมควบคุมมลพิษ

• จัดทำแผนปรับปรุงการให้บริการข้อมูลข่าวสารของกรมควบคุมมลพิษ ประจำปีงบประมาณ 2553

ในปี 2552 มีผู้มาขอรับบริการข้อมูลข่าวสารด้วยตนเองจำนวน 213 ราย มีหนังสือมาขอรับบริการข้อมูลข่าวสารจำนวน 112 ราย และมีการดาวน์โหลดข้อมูลผ่านทางอินเทอร์เน็ต จำนวน 72,993 ราย ข้อมูลที่มีผู้ขอรับบริการมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ เอกสารข้อมูลทางวิชาการ ข้อมูลเกี่ยวกับการประกวดราคาและสอบราคา และกฎระเบียบที่ประกาศใช้

นอกจากนี้ กรมควบคุมมลพิษ ได้ผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ทางวิชาการและองค์ความรู้ในการจัดการปัญหามลพิษที่เกิดขึ้น เพื่อเผยแพร่ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประชาชนด้านคุณภาพอากาศและเสียง ด้านคุณภาพน้ำ ด้านกากของเสียและสารอันตราย ด้านกฎหมายสิ่งแวดล้อม และรายงานสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม/ รายงานประจำปี/ จัดหมายข่าว

รวมทั้ง ได้พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ออนไลน์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (e-learning) เพื่อให้เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดทั่วประเทศที่สนใจได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง จำนวน 2 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม และหลักสูตรสร้างเสริมประสิทธิภาพให้แก่เจ้าหน้าที่ภูมิภาคในการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมและการบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อมสำหรับอุตสาหกรรมผลิตสินค้า/กิจกรรมการผลิตวัตถุดิบเพื่อการผลิตสินค้าส่งออกหลัก

TECAC...ทางเลือกหนึ่งในการช่วยเหลือแหล่งกำเนิดมลพิษให้ปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม

จากการติดตามตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทต่างๆ ของกรมควบคุมมลพิษพบว่า มีแหล่งกำเนิดมลพิษหลายแห่งที่ระบายนมลพิษสู่สิ่งแวดล้อมไม่เป็นไปตามมาตรฐาน แม้ว่าในหลายแห่งจะมีระบบบำบัดมลพิษเพื่อจัดการปัญหาแล้วก็ตาม สาเหตุหนึ่งที่ยุทธศาสตร์ของแหล่งกำเนิดมลพิษไม่สามารถแก้ไขปัญหาให้เป็นไปตามมาตรฐานได้ เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว กรมควบคุมมลพิษจึงจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือให้ปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อมขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสาร และการประสานงานเพื่อให้ผู้ประกอบการในแหล่งกำเนิดมลพิษสามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมาย

แหล่งกำเนิดมลพิษที่กรมควบคุมมลพิษพิจารณาให้ความช่วยเหลือเป็นประเภทแรก คือ การเลี้ยงสุกร เนื่องจากมีฟาร์มสุกรหลายแห่งปล่อยมลพิษเกินค่ามาตรฐาน และมีผลกระทบจากการร้องเรียนของชุมชนเป็นจำนวนมาก สำหรับการดำเนินการของศูนย์ช่วยเหลือฯ ได้รวบรวมองค์ความรู้ทั้งจากภายในกรมควบคุมมลพิษและหน่วยงานอื่นๆ ที่มีการศึกษาและดำเนินการด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับฟาร์มสุกร นำไปสู่การเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ เอกสารเผยแพร่ และเว็บไซต์ www.thaiecac.net การฝึกอบรมแก่เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร และการจัดอบรมสำหรับผู้ให้การอบรม (Train the Trainer) แก่บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานด้านสิ่งแวดล้อมในระดับท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งในการให้คำแนะนำและความช่วยเหลือที่เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้ โดยแนวทางของการให้ความช่วยเหลือจะเป็นการให้ความรู้ด้านกฎหมาย และวิชาการด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับฟาร์มสุกรเท่านั้น

ในปี พ.ศ. 2552 ศูนย์ช่วยเหลือให้ปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือในส่วนของฟาร์มสุกรโดยการติดตามตรวจสอบฟาร์มสุกรนำร่องในพื้นที่ลุ่มน้ำท่าจีนและลุ่มน้ำบางปะกง การให้คำแนะนำแก่ผู้ประกอบการทั่วไป และพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมโดยสำรวจความคิดเห็นของเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในจังหวัดต่างๆ ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา สุพรรณบุรี ลำพูน เชียงใหม่ นครปฐม และ นครราชสีมา พบว่า ผู้ประกอบการมีความสนใจในความรู้ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม และต้องการนำความรู้ดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ให้มีความเหมาะสมกับลักษณะการประกอบกิจการของตน เนื่องจากสภาพปัญหาของผู้ประกอบการมีความแตกต่างกันในแต่ละราย ดังนั้น ศูนย์ช่วยเหลือฯ จึงมีแผนในการดำเนินการพัฒนาองค์ความรู้ให้เท่าทันเทคโนโลยี และครอบคลุมปัญหาและความต้องการของผู้ประกอบการให้มากที่สุด

จากจุดเริ่มต้นของการช่วยเหลือฟาร์มสุกรให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ศูนย์ช่วยเหลือฯ จะขยายการดำเนินการไปยังแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทอื่นๆ ที่ประสบปัญหาในการปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม โดยในปี พ.ศ. 2553 จะดำเนินการนำร่องกับแหล่งกำเนิดมลพิษจากอาคารประเภท ก และประเภทอื่นๆ ในปีต่อไป เพื่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น ทั้งนี้ การให้ความช่วยเหลือต้องได้รับความร่วมมือที่ดีจากผู้ประกอบการด้วยเช่นกัน จึงจะทำให้การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมประสบความสำเร็จ

ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมอาคารตามแนวทางอาคารเขียว (Green Building)

กรมควบคุมมลพิษ ได้ดำเนินโครงการอาคารที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมหรืออาคารเขียว (Green Building) มาตั้งแต่ปี 2551 ถึงปัจจุบัน โดยมีการคิดค้นเครื่องมือที่จะทำให้อาคารมีการจัดการสิ่งแวดล้อมและพลังงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ **เกณฑ์และแนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวทางอาคารเขียว** ประกอบด้วยเกณฑ์อาคารเดิม และเกณฑ์อาคารที่จะมีการก่อสร้างใหม่ (อาคารใหม่) ซึ่งจะนำไปใช้ออกแบบอาคารควบคุมการก่อสร้างและการจัดการการใช้และบำรุงรักษาอาคารเพื่อบรรลุสู่การเป็นอาคารเขียวในระดับต่างๆ ตามศักยภาพของอาคาร ซึ่งเกณฑ์และแนวทางดังกล่าว ได้ผ่านกระบวนการศึกษา ทบทวนเกณฑ์ของต่างประเทศและประเทศไทย มาใช้เพื่อให้หลักเกณฑ์และแนวทางเกิดความสมบูรณ์และเหมาะสม มีการใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งให้รักษาสภาพแวดล้อมภายในอาคารให้เหมาะสมกับการใช้อาคารของผู้ใช้อาคารภายในประเทศเทียบเท่ามาตรฐานนานาชาติ โดยป้องกันผลกระทบจากการใช้งานอาคารต่อสิ่งแวดล้อมภายนอกอาคาร ลดปัญหามลพิษที่ปล่อยสู่สิ่งแวดล้อม ลดการใช้พลังงาน ลดการใช้น้ำ โดยพิจารณาด้านการออกแบบ การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมภายในอาคาร การเลือกใช้วัสดุก่อสร้างที่เน้นเรื่องการประหยัดพลังงานการก่อสร้างและระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมเมื่อใช้อาคาร เช่น ประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสีย และระบบการจัดการขยะมูลฝอย

การปลูกต้นไม้ที่เหมาะสมบริเวณรอบอาคาร ระบบความปลอดภัยภายในอาคาร รวมถึงมีการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ผลการดำเนินงานโครงการ ได้มีการผลักดันเพื่อนำเกณฑ์และวิธีการประเมินอาคาร แก่หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างและวัสดุที่ใช้ประกอบอาคาร การจัดทำคู่มืออาคารเขียว ดำเนินงานติดตามผลการดำเนินงานของอาคารนำร่องจำนวน 2 อาคาร คือ อาคารกรมควบคุมมลพิษ และอาคารสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ นอกจากนี้ ยังได้มีการคัดเลือกอาคารราชการนำร่องเพิ่มเติมอีก 2 อาคาร และได้มีการปรับปรุงเกณฑ์อาคารเขียวให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับกฎหมายด้านการอนุรักษ์พลังงานที่กำหนดขึ้นใหม่ในปี 2552

ปัจจุบันมีอาคารหน่วยงานภาครัฐอื่น นอกเหนือจากอาคารกรมควบคุมมลพิษ ที่เข้าร่วมเป็นอาคารนำร่องเพื่อมุ่งสู่การเป็นอาคารเขียวแล้ว จำนวน 3 อาคาร ได้แก่ อาคารสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ อาคารสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 6 และอาคารสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ การดำเนินงานได้มีพันธมิตรที่ร่วมมือดำเนินงานตามแนวความคิดการดำเนินงานโครงการนี้ในเบื้องต้นหลายหน่วยงาน ได้แก่ สมาคมวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กรมโยธาธิการและผังเมือง และกรมควบคุมมลพิษ

ความร่วมมือระหว่างประเทศ ด้านการจัดการมลพิษ ปี พ.ศ. 2552

กรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินความร่วมมือกับหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ด้านการจัดการมลพิษระหว่างประเทศ รวมทั้งงานตามพันธกรณีและข้อตกลงระหว่างประเทศอย่างต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วยความร่วมมือในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ความร่วมมือต่างประเทศด้านการจัดการคุณภาพอากาศและเสียง

1.1 ข้อตกลงอาเซียนด้านมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน (ASEAN Agreement on Transboundary Haze Pollution) : กรมควบคุมมลพิษในฐานะหน่วยงานหลักในการประสานการดำเนินความร่วมมือเพื่อป้องกันและติดตามตรวจสอบมลพิษจากหมอกควันข้ามแดนอันเป็นผลเนื่องมาจากไฟบนพื้นดินและ/หรือไฟป่า ได้ประสานการบริจาคเงินเข้ากองทุนอาเซียนเพื่อการควบคุมมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน (ASEAN Transboundary Haze Pollution Control Fund) จำนวน 50,000 เหรียญสหรัฐ เพื่อพัฒนาและดำเนินมาตรการเพื่อป้องกันและติดตามตรวจสอบ เฝ้าระวัง และแจ้งเตือนสถานการณ์มลพิษจากหมอกควันข้ามแดน รวมทั้งได้ประสานความร่วมมือในระดับอนุภูมิภาคแม่โขงและกลุ่มประเทศเขตใต้เส้นศูนย์สูตร ในการรับมือและแก้ไขปัญหาไฟและหมอกควัน

1.2 การดำเนินแผนงานอาเซียนตามโครงการอากาศสะอาดในภูมิภาคอาเซียน (Clean Air for Smaller Cities in the ASEAN Region) : กรมควบคุมมลพิษได้รับความร่วมมือจากรัฐบาลเยอรมันโดย GTZ ในการดำเนินแผนงานอาเซียนตามโครงการอากาศสะอาดในภูมิภาคอาเซียน (Clean Air for Smaller Cities in the ASEAN Region) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่เมืองที่ได้รับคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการฯ คือ เทศบาลนครเชียงใหม่ และเทศบาลนครนครราชสีมา ในด้านการพัฒนาหรือจัดทำแผนสำหรับการจัดการมลพิษทางอากาศและการขนส่งในระดับภูมิภาค การนำแผนไปทดลองปฏิบัติจริง ตลอดจนการประเมินผลและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน

1.3 การจัดตั้งเครือข่ายการติดตามตรวจสอบการตกสะสมของกรดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง (Acid Deposition Monitoring Network in East Asia: EANET) : กรมควบคุมมลพิษในฐานะ National Center ได้ร่วมกับกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง 13 ประเทศ เพื่อติดตามตรวจสอบ ร่วมมือ แก้ไข และควบคุมปัญหาดังกล่าวในระดับภูมิภาค โดยมีการติดตามตรวจสอบสถานการณ์การตกสะสมของกรดในสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ต่างๆ พัฒนาเอกสารทางเทคนิคและตีพิมพ์รายงานข้อมูลการติดตามตรวจสอบประจำปี เสริมสร้างศักยภาพด้านเทคนิควิชาการระหว่างประเทศเครือข่าย ดำเนินโครงการศึกษาวิจัยร่วมตลอดจนเสริมสร้างความตระหนักและการเรียนรู้แก่สาธารณชน

1.4 การดำเนินงานด้านอนามัยและสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียตะวันออกเฉียง (Thematic Working Group on Air Quality, Regional Forum on Environment and Health in Southeast and East Asian Countries) : กรมควบคุมมลพิษร่วมเป็นเจ้าภาพการจัดประชุม Pre-event of Better Air Quality (BAQ) 2008 on Air Quality and Health in Asia เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2551 ณ โรงแรมอิมพีเรียลควีนส์ ปาร์ค กรุงเทพฯ เพื่อติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานตาม Thematic Working Group on Air Quality Work Plan การจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการอนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (National Environmental and Health Action Plan: NEHAP) ตลอดจนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. ความร่วมมือต่างประเทศด้านการจัดการคุณภาพน้ำ

2.1 คณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง (ASEAN Working Group on Coastal and Marine Environment) : กรมควบคุมมลพิษเป็นหน่วยงานหลักในการประสานการดำเนินงาน และเป็นผู้แทนประเทศไทยเข้าร่วมประชุมคณะทำงานดังกล่าว ซึ่งในการประชุม

คณะทำงานฯ ครั้งที่ 10 เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน – 1 ตุลาคม 2552 ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ประเทศไทยได้เสนอหลักเกณฑ์ในการจำแนกพื้นที่ที่มีปัญหาด้านมลพิษทางทะเลและชายฝั่ง พร้อมทั้งกรอบการจัดการเพื่อระบุพื้นที่ที่มีปัญหาและแนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อมทางทะเลในภูมิภาคอาเซียน

3. ความร่วมมือต่างประเทศด้านการจัดการของเสียและสารอันตราย

3.1 อนุสัญญารอตเตอร์ดัมว่าด้วยกระบวนการแจ้งข้อมูลสารเคมีล่วงหน้าสำหรับสารเคมีอันตรายและสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์บางชนิดในการค้าระหว่างประเทศ (Rotterdam Convention on the Prior Informed Consent Procedure for Certain Hazardous Chemicals and Pesticides in International Trade; PIC) : กรมควบคุมมลพิษในฐานะหน่วยงานหลักในการปฏิบัติตามพันธกรณีของอนุสัญญาฯ ได้จัดทำ แผนปฏิบัติการระดับชาติเพื่อการปฏิบัติตามอนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ และทำหน้าที่เป็นหน่วยงานประสานแลกเปลี่ยนข้อมูลของสารเคมี การนำเข้าและส่งออกสารเคมีอันตรายต้องห้ามหรือจำกัดการใช้อย่างเข้มงวด และสูตรผสมของสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ที่เป็นอันตรายอย่างร้ายแรง ตลอดจนได้ทำการกระจายข่าวแก่ภาคีสมาชิกเพื่อแจ้งข้อมูลสารเคมี

ล่วงหน้าสำหรับสารเคมีดังกล่าว

3.2 อนุสัญญากรุงสตอกโฮล์มว่าด้วยสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน (Stockholm Convention on Persistent Organic Pollutants; POPs) : กรมควบคุมมลพิษในฐานะหน่วยงานหลักในการปฏิบัติตามพันธกรณีของอนุสัญญาฯ ได้จัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติเรื่องสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน การจัดประชุมคณะอนุกรรมการฯ ด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดท่าทีของประเทศไทยในการปฏิบัติตามพันธกรณี รวมถึงประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ และสร้างความตระหนักเกี่ยวกับสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน ซึ่งมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์ต่อประเทศภาคีสมาชิก

3.3 อนุสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายและกำจัดของเสียอันตรายข้ามแดน (Basel Convention) : กรมควบคุมมลพิษในฐานะหน่วยงานหลักในการปฏิบัติตามพันธกรณีของอนุสัญญาฯ ได้จัดทำและเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการ แนวทางปฏิบัติในการดำเนินงานตามอนุสัญญาฯ การจัดตั้งศูนย์ระดับภูมิภาคสำหรับการจัดการของเสียอันตราย การพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีในการจัดการของเสียอันตราย การลดปริมาณการผลิตของเสียอันตราย รวมทั้งจัดส่งผู้แทนไทยเข้าร่วมการประชุมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ศาลปกครองเชียงใหม่ยกฟ้องกรมควบคุมมลพิษฐานละเลย การปฏิบัติหน้าที่ กรณีโรงไฟฟ้าแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ในปี 2547 ชาวบ้านในพื้นที่อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง จำนวน 318 ราย ได้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองเชียงใหม่ กรณีการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) รวมทั้งหน่วยงานทางปกครองที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น กระทำละเมิดอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ ส่งผลให้ประชาชนได้รับผลกระทบ กรมควบคุมมลพิษ และอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ ตกเป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ 5 และ 6 โดยถูกกล่าวหาว่า ได้ละเลยไม่ปกป้องคุ้มครองรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และไม่เรียกค่าเสียหายหรือค่าสินไหมทดแทนจาก กฟผ. ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 รวมทั้งไม่ดำเนินการแก้ไขฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ได้รับความเสียหาย

กรมควบคุมมลพิษ ได้จัดทำคำให้การในส่วนที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า มิได้ละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่เนื่องจากการดำเนินการที่ชัดเจนในการกำหนดแนวทาง เพื่อควบคุมป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่ รวมทั้งมีการเฝ้าระวังติดตาม ตรวจสอบ และเก็บตัวอย่างสิ่งแวดล้อมในพื้นที่อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2536 จนถึงปัจจุบัน อันได้แก่ คุณภาพอากาศทั่วไป ฝุ่นละออง เสียง ความสั่นสะเทือน กลิ่น และคุณภาพน้ำ นอกจากนี้ ยังมีการประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น กฟผ. และผู้นำชุมชน เพื่อหาแนวทางในการควบคุมป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่มาโดยตลอด รวมทั้งร่วมกับสถาบันการศึกษา เช่น

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำการศึกษาวินิจฉัยเพื่อหาสาเหตุและแหล่งที่มาของฝุ่นละอองในพื้นที่แม่เมาะรวมถึงปัญหาเสียงและความสั่นสะเทือนที่เกิดขึ้น ทำให้สามารถควบคุมและแก้ไขปัญหามลพิษที่เกิดขึ้นในพื้นที่แม่เมาะได้ ซึ่งผลการดำเนินงานในภาพรวมพบว่าตั้งแต่ปี 2542 เป็นต้นมา คุณภาพอากาศโดยรวมมีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

ต่อมาเมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2552 ศาลปกครองเชียงใหม่ ได้มีคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ 44-59/2552 ตัดสินให้ยกฟ้องกรมควบคุมมลพิษ และอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ เพราะมิได้ละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เนื่องจากได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้แล้วทุกประการ ซึ่งภายหลังจากที่ศาลปกครองเชียงใหม่ได้มีคำพิพากษา ก็ไม่ปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีได้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองเชียงใหม่แต่อย่างใด

อย่างไรก็ตาม กรมควบคุมมลพิษตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่แม่เมาะ แม้ศาลปกครองเชียงใหม่จะตัดสินให้ยกฟ้องกรมควบคุมมลพิษ และอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ แต่เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้มีปัญหามลพิษเกิดขึ้น กรมควบคุมมลพิษ ได้มีการเฝ้าระวังเพื่อควบคุมป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่แม่เมาะตลอดเวลา

กฎหมายที่กรมควบคุมมลพิษประกาศในปี พ.ศ. 2552

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	วันที่ประกาศ	เล่ม/ตอน
กฎหมายเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศและเสียง			
1	ประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง กำหนดค่าเฝ้าระวังสำหรับสารอินทรีย์ระเหยง่าย ในบรรยากาศโดยทั่วไปในเวลา 24 ชั่วโมง	27 มกราคม 2552	เล่ม 126 ตอนพิเศษ 13 ง
2	ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2552) เรื่อง กำหนดมาตรฐานค่าก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์และ ก๊าซไฮโดรคาร์บอนจากท่อไอเสียของรถจักรยานยนต์	17 มีนาคม 2552	เล่ม 126 ตอนพิเศษ 40 ง
3	ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 33 (พ.ศ. 2552) เรื่อง กำหนดมาตรฐานค่าก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ ในบรรยากาศโดยทั่วไป	14 สิงหาคม 2552	เล่ม 126 ตอนพิเศษ 61 ง
กฎหมายเกี่ยวกับมลพิษทางน้ำ			
4	ประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง กำหนดประเภทของแหล่งน้ำในลำปาว	13 กุมภาพันธ์ 2552	เล่ม 126 ตอนพิเศษ 24 ง
5	ประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง กำหนดประเภทของแหล่งน้ำในลำชี	13 กุมภาพันธ์ 2552	เล่ม 126 ตอนพิเศษ 24 ง
6	ประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง กำหนดประเภทของแหล่งน้ำในลำเสียว	13 กุมภาพันธ์ 2552	เล่ม 126 ตอนพิเศษ 24 ง
7	ประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง กำหนดประเภทของแหล่งน้ำในน้ำอูน	13 กุมภาพันธ์ 2552	เล่ม 126 ตอนพิเศษ 24 ง
8	ประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง กำหนดประเภทของแหล่งน้ำในแม่น้ำเลย	13 กุมภาพันธ์ 2552	เล่ม 126 ตอนพิเศษ 24 ง
9	ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 31 (พ.ศ. 2552) เรื่อง การกำหนดอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสีย ของระบบบำบัดน้ำเสียรวมเทศบาลตำบลท่าแร่ จังหวัดสกลนคร	8 เมษายน 2552	เล่ม 126 ตอนพิเศษ 51 ง
กฎหมายเกี่ยวกับของเสียและสารอันตราย			
10	ประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกพื้นที่ตั้งสถานที่ ฝังกลบกากของเสีย	24 เมษายน 2552	เล่ม 126 ตอนพิเศษ 61 ง

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	วันที่ประกาศ	เล่ม/ตอน
กฎหมายเกี่ยวกับเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษและพนักงานเจ้าหน้าที่			
11	ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2552) เรื่อง แต่งตั้งเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535	21 ตุลาคม 2552	เล่ม 126 ตอนพิเศษ 156 ง
12	ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2552) เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535	21 ตุลาคม 2552	เล่ม 126 ตอนพิเศษ 156 ง
กฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดเขตควบคุมมลพิษ			
13	ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 32 (พ.ศ. 2552) เรื่อง กำหนดให้ท้องที่เขตตำบลมาตาพุด ตำบลห้วยโป่ง ตำบลเนินพระ และตำบลทับมา อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง ทั้งตำบล ตำบลมาข่า อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ทั้งตำบล และตำบลบ้านฉาง อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ทั้งตำบล รวมทั้งพื้นที่ทะเล ภายในแนวเขตเป็นเขตควบคุมมลพิษ	1 พฤษภาคม 2552	เล่ม 126 ตอนพิเศษ 65 ง

ที่มา : ราชกิจจานุเบกษา <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/RKJ/index/index.htm>

ทำเนียบผู้บริหาร

ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	เบอร์โทรศัพท์
นายสุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา	อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ	0 2298 2121
นายวรศาสน์ อภัยพงษ์	รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ	0 2298 2658
นายวิจารณ์ สิมาฉายา	รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ	0 2298 2150
นายธงไชย ชำนาญกิจ	หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	0 2298 2499
นางกรสิริ ศรีนอง	รักษาการเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน	0 2298 2013
สำนักงานเลขานุการกรม		
นางสาววชิรา แสงศรี	เลขานุการกรม	0 2298 2027
นางกนิษฐา กอวัฒนา	หัวหน้างานสารบรรณ	0 2298 2006
นางอังคณา จันอุไร	หัวหน้าฝ่ายแผนงาน	0 2298 2088
นายชัยน้อย ศักดิ์จักรชัย	รักษาการหัวหน้าฝ่ายคลังและพัสดุ	0 2298 2041
นางอารีย์ บุญไพศาลติลก	หัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่	0 2298 2080
นายนิชกร คงเพชร	รักษาการหัวหน้าฝ่ายเผยแพร่และประชาสัมพันธ์	0 2298 2083
นางกิงกาอุจน์ อมราภิบาล	หัวหน้ากลุ่มงานช่วยอำนวยการนักบริหาร	0 2298 2122
กองนิติการ		
นายสุชิน สังข์พงษ์	ผู้อำนวยการกองนิติการ	0 2298 2508
นางวิมลนันท์ โสภณธนะสิทธิ์	หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป	0 2298 2247
นายบรรชา รั้งแก้ว	หัวหน้าฝ่ายกฎหมายสิ่งแวดล้อม 1	0 2298 2502
นายธีระพล ดิษยาธิคม	หัวหน้าฝ่ายกฎหมายสิ่งแวดล้อม 2	0 2298 2514
นายพิทยา ปราโมทย์วรพันธุ์	หัวหน้าฝ่ายคดีและนิติกรรมสัญญา	0 2298 2530
กองแผนงานและประเมินผล		
นายรังสรรค์ ปิ่นทอง	รักษาการผู้อำนวยการกองแผนงานและประเมินผล	0 2298 2467
นางรจิต ฆารณอม	หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป	0 2298 2469
นางสาวจิระนันท์ เหมพูลเสรีฐ	หัวหน้ากลุ่มวิเคราะห์แผนและประเมินผล	0 2298 2473
นางสาวชมพูนุท โลหิตานนท์	หัวหน้ากลุ่มเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อมและวิเทศสัมพันธ์	0 2298 2130
นายคมกฤษ ภาคย์ทองสุข	หัวหน้ากลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศมลพิษ	0 2298 2271
สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย		
นายรังสรรค์ ปิ่นทอง	ผู้อำนวยการสำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย	0 2298 2424
นางสาวสมศรี เทพนุ	หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป	0 2298 2430
นายสายชล แสงให้สุข	ผู้อำนวยการส่วนแผนงานและประมวลผล	0 2289 2444
นายเชาวน์ นกอยู่	ผู้อำนวยการส่วนขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล	0 2298 2414
นางสาวนภัส บัวสรวง	ผู้อำนวยการส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย	0 2298 2410
นางสาวธีราพร วิริวุฒิก	ผู้อำนวยการส่วนของเสียอันตราย	0 2298 2437
นางสาวพรพิมล เจริญสง	ผู้อำนวยการส่วนสารอันตราย	0 2298 2766
นายสุเมธา วิเชียรเพชร	ผู้อำนวยการส่วนปฏิบัติการฉุกเฉินและฟื้นฟู	0 2298 2405

ชื่อ - สกุล

ตำแหน่ง

เบอร์โทรศัพท์

สำนักจัดการคุณภาพน้ำ

นายอนุพันธ์ อีจรัตน์

ผู้อำนวยการสำนักจัดการคุณภาพน้ำ

0 2298 2270

นางสาวเบญจิสรา บุญนาค

หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

0 2298 2199

นางกัญชลี นาวิกภูมิ

ผู้อำนวยการส่วนแผนงานและประมวลผล

0 2298 2257

นางสาวทิพย์อาภา ยลธรรม์ธรรม

ผู้อำนวยการส่วนแหล่งน้ำจืด

0 2298 2232

นางสาวพรสุช จงประสิทธิ์

ผู้อำนวยการส่วนแหล่งน้ำทะเล ปฏิบัติหน้าที่

0 2298 2239

ผู้อำนวยการกองสิ่งแวดล้อม สำนักเลขาธิการ

คณะกรรมการแม่ข่าย

นางจุฑามาศ กวินเสกสรรค์

รักษาการผู้อำนวยการส่วนแหล่งน้ำทะเล

0 2298 2242

นายสมชาย ทรงประกอบ

ผู้อำนวยการส่วนน้ำเสียชุมชน

0 2298 2214

นายอนุคุณ สุธาพันธ์

ผู้อำนวยการส่วนน้ำเสียอุตสาหกรรม

0 2298 2191

นางสุนีย์ ต๊ะปิ่นตา

ผู้อำนวยการส่วนน้ำเสียเกษตรกรรม

0 2298 2192

สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง

นายวิจารณ์ สิมฉายา

รักษาการผู้อำนวยการสำนักจัดการคุณภาพอากาศ
และเสียง

0 2298 2326

นางสุรจรา กวักหิรัญ

หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

0 2298 2359

นายเจนจบ สุขสด

ผู้อำนวยการส่วนแผนงานและประมวลผล

0 2298 2388

นายพันศักดิ์ ธีรมงคล

ผู้อำนวยการส่วนคุณภาพอากาศในบรรยากาศ

0 2298 2399

นายปัญญา วรเพชรายุทธ

ผู้อำนวยการส่วนมลพิษทางอากาศจากยานพาหนะ

0 2298 2347

นางสาวพัชราวดี สุวรรณธาดา

ผู้อำนวยการส่วนมลพิษทางอากาศจากอุตสาหกรรม

0 2298 2327

นายเฉลิมศักดิ์ เพ็ชรสุวรรณ

ผู้อำนวยการส่วนมลพิษทางเสียงและความสั่นสะเทือน

0 2298 2372

ฝ่ายตรวจและบังคับการ

นางจันทนา ภาคย์ทองสุข

ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจและบังคับการ

0 2298 2626

สิบบเอกสมรัก ศรีเพชร

หัวหน้างานธุรการ

0 2298 2595

นางสาวอัญชลี คงสมบูรณ์

รักษาการผู้อำนวยการส่วนอำนาจการ

0 2298 2598

รักษาการผู้อำนวยการส่วนกำกับการ

0 2298 2614

นายธานี จารุณัฐ

รักษาการผู้อำนวยการส่วนบังคับการ 1

0 2298 2626

นายบุญเต็ม โชติวัฒนศิริ

รักษาการผู้อำนวยการส่วนบังคับการ 2

0 2298 2667

นายจุมพล ขุนอ่อน

รักษาการผู้อำนวยการส่วนบังคับการ 3

0 2298 2625

นายครรชิต สุนทรากกร

รักษาการผู้อำนวยการส่วนบังคับการ 4

0 2298 2648

ฝ่ายคุณภาพสิ่งแวดล้อมและห้องปฏิบัติการ

นางสาวพรศรี สุทธนารักษ์

ผู้อำนวยการฝ่ายคุณภาพสิ่งแวดล้อม
และห้องปฏิบัติการ

0 2298 2550

ว่าง

หัวหน้างานธุรการ

0 2298 2762

นายชานัน ติระณะรัต

หัวหน้ากลุ่มเทคโนโลยีการจัดการมลพิษ

0 2298 2564

นางสาวพรรณิภา อีระจินดาชล

หัวหน้ากลุ่มห้องปฏิบัติการสิ่งแวดล้อม

0 2298 2545

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

1. นายสุพัฒน์

หวังวงศ์วัฒนา

อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

คณะทำงาน

1. นายวรศาสน์

อภัยพงษ์

รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

ประธานคณะทำงาน

2. นายวิจารณ์

สิมาฉายา

คณะทำงาน

3. นางสุณี

ปิยะพันธุ์พงศ์

คณะทำงาน

4. นายอนุพันธ์

อิฐรัตน์

คณะทำงาน

5. นายรังสรรค์

ปิ่นทอง

คณะทำงาน

6. นางจันทนา

ภาคย์ทองสุข

คณะทำงาน

7. นายสุชิน

สังข์พงษ์

คณะทำงาน

8. นางสาวพรศรี

สุทธนารักษ์

คณะทำงาน

9. นางสาววชิรา

แสงศรี

คณะทำงาน

10. นางกัญชลี

นาวิกภูมิ

คณะทำงาน

11. นางสาวตรองกมล

แก้วมีศรี

คณะทำงาน

12. นางสาวพรพิมล

พันธ์เมธาฤทธิ

คณะทำงาน

13. นายอภิชาติ

ชูศักดิ์สกุลวิบูล

คณะทำงาน

14. นางสาวพันธน์สดี

พงษ์ขวัญ

คณะทำงาน

15. นางสาวสายสาละวิน

ช่วยบำรุง

คณะทำงาน

16. นางสาวสิริรัตน์

เย็นสง

คณะทำงาน

17. นางกรรณิกา

เอี่ยมศิริ

คณะทำงาน

18. นางสาวจุฑามาศ

เอี่ยมสระศรี

คณะทำงาน

19. นายนิชร

คงเพชร

คณะทำงาน

20. นางอังคณา

จันอุไร

คณะทำงานและเลขานุการ

21. นางสาวฤทัยรัตน์

เทียมเลิศ

คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

ศ 04440

ทศ   กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
03   สิ่งแวดล้อม. กรมควบคุมมลพิษ.
1.1   รายงานประจำปี 2552 กรมควบคุม
2552   มลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
                  และสิ่งแวดล้อม.

กรมควบคุมมลพิษ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

92 ซอยพหลโยธิน 7 ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400

โทรศัพท์ 0 2298 2088 โทรสาร 0 2298 2168

www.pcd.go.th